

مّا روایت اتمش ائجئل

موقدمه

عئسی او زامان آنادان اولدو کی، ائسرائیل خالق روم ائمپراطوروسونون حاکمئیتی آلتیندا عذاب چکئردی. خالق مجبور ائدی کی، روملولارا باج ورسئن. ائسرائیل خالقینین گؤزونده روملولار اوچون بو باجی ییغماق، لاپ کئشف و کئفئر ائش ائدی. اونلار بو ائشه مشغول اولانلاری «باج ییغان» چاغیریدیلار و مئا اونلاردان بئری ائدی. لاکئن عئسا، اونو گؤردوکده، اوندان ائسته دی کی، اونا پیرو اولسون. مئا دا اؤز کئفئر حیاتیندان آل چکئب، عئسانین اونائکی شاگئردئندن بئری اولدو و بو ائنجئلی اوستادینین نچه ائل گؤیه قالخماسیندان سونرا یازدی. بو ائنجئلتن اصل مؤوضوسو بودور کی، تارینین پادشاهلیغینین حقیقی معناسینی ائنسانلارا آچیقلاسین و اونلاری بو باره ده ساخلادیقلاری سهو دوشونجه لردن قورتارسین. عئسانین «داغ باشینداکی خطابه» ده کی، تارئخن لاپ مشهور خطابه لرئندن بئری دئر، اله بو ائنجئلده تاپیلیر.

کئتایین مضمونو:

عئسا مسئحن نسل شجره سی و آنادان دوغولماسی ۱:۱-۲:۲۳

تعمئد ورن یحیائین وعظی ۱:۳-۱۲

عئسا مسئحن تعمئد اولونماسی ۱۳:۳-۱۷

عئسانین ائمتاحانا چکئلهمه سی ۱:۴-۱۱

عئسانین جئللده اتدئی خئدمتی ۱۲:۴-۱۸:۳۵

جئللدن اورشلئمه ۱:۱۹-۲۰:۳۴

عئسانین اورشلئمه کی آخیر گونلری ۲۱:۱-۲۷:۶۶

عئسانین دئرئلهمه سی ۲۸:۱-۲۰

آتاسی ائدی کی، بابئله اسرئلیه
آپاریلان زامان دوغولموشدو.

۱۲ بابئله اسرئلیه گلدن سونرا:

یکونیا سِغَلتی لئن آتاسی ائدی،
سِغَلتی ال زروبائیلن آتاسی ائدی.

۱۳ زروبائیل ابئهودون آتاسی ائدی،
ابئهود الیاقئمنن آتاسی ائدی،

۱۴ الیاقئم عازورون آتاسی ائدی،
عازور صادوقون آتاسی ائدی،

صادوق آخئمنن آتاسی ائدی،
آخئم الئهودون آتاسی ائدی.

۱۵ الئهود الئعازارین آتاسی ائدی،
الئعازار ماتانین آتاسی ائدی،

ماتان یعقوبون آتاسی ائدی.

۱۶ یعقوب مریمئن آری یوسفئنن آتاسی ائدی،
مریمدن ده مستح آدلانان عئسا دوغولدو.

۱۷ بلهجه، ابئراهمدن داوودا قدر اولان
بوتون نسللر، اون دؤرد نسللئر؛ داووددان
بابئل اسرئلیئننه قدر اون دؤرد نسللئر؛ و
بابئل اسرئلیئنندن مستحه قدر ده اون دؤرد
نسللئر.

عئسا مستحئن آنادان اولماسی

(لوقا ۲: ۱-۷)

۱۸ عئسا مستحئن آنادان اولماسی بله اولدو؛
آناسی مریم یوسفنه نئشانلانمیش اولان
زامان، نکاح کئسلمه مئشدن، آشکار اولدو
کی، موقدس روحدان حامله دئر. ۱۹ اونون
آری یوسف، صالح بشر آدام اولدوغونا گؤره،
ائسته مئردی کی، اونو روسوای اتشن و بو
نئیتده ائدی کی، گئزلجه اونو بوشاسین.

۲۰ لاکئن یونلاری دوشونن زامان، ربئن بشر
ملهی رُیادا اونا ظاهر اولوب، ددی: «داوود
اوغلو یوسف، مریمی اؤزونه آروادلیغا قبول
اتمکدن قورخما، چونکی اونون بطنئنده کی
موقدس روحدان دیر. ۲۱ مریم بشر اوغول
دوغاجاق و اونون آدینی عئسا قویاجاقسان.

عئسا مستحئن نسل شجرهسی

(لوقا ۳: ۲۳-۳۸)

۱ ابئراهم اوغلو، داوود اوغلو عئسا
مستحئن نسل شجرهسی:

۲ ابئراهمنن ائسحاقین آتاسی ائدی،
ائسحاق یعقوبون آتاسی ائدی،

یعقوب یهودا و اونون قارداشلارینین
آتاسی ائدی.

۳ یهودا تاماردان دوغولان پیرص و زرخئن
آتاسی ائدی،

پیرص خِصرونون آتاسی ائدی،
خِصرون آرامین آتاسی ائدی.

۴ آرام عَمَنادابین آتاسی ائدی،
عَمَناداب نَحْشونون آتاسی ائدی،

نَحْشون سَلْمونون آتاسی ائدی.
۵ سَلْمون راخابدان دوغولان بوغزن

آتاسی ائدی،
بوغز روتدان دوغولان عوبدئنن آتاسی

ائدی،

عوبد یَسَهَنن آتاسی ائدی.

۶ یَسَه داوود پادشاهین آتاسی ائدی،
داوود اوربانین آروادیندان دوغولان

سولیمانین آتاسی ائدی.

۷ سولیمان رخوبعامین آتاسی ائدی،
رخوبعام ابئیانین آتاسی ائدی،

ابئیا آسانین آتاسی ائدی.

۸ آسا یهوشافاطین آتاسی ائدی،
یهوشافاط یهورامین آتاسی ائدی،

یهورام عوزئیانین آتاسی ائدی.

۹ عوزئیا یوتامین آتاسی ائدی، یوتام
آخازین آتاسی ائدی،

آخاز خئزقئبانین آتاسی ائدی.

۱۰ خئزقئیا مَسَهَنن آتاسی ائدی،

مَسَه آمونون آتاسی ائدی،

آمون یوشیانین آتاسی ائدی.

۱۱ یوشیا یکونیا و اونون قارداشلارینین

هچ ده کنچنگ دپلسن.

چونکی سندن بشر ریش ظوهور اده جک کی،

منثم خالقیم ائسرائیله چوبان
اولاجاقدیر.*

۷ او زامان هئروود موغلاری گئزلیجه
چاغیریب، اونلاردان اولدوزون نه وخت
چیخدیغینی بئلدی. ۸ و اونلاری بیت لیجمه
گؤندرب، ددی: «گدن و اوشاغین حاقیندا
دئقته آختارین. اونی تاپدیغینیز زامان منه خبر
ورئن کی، من ده گلب، اونی پرستش ادئم.»
۹ اونلار پادشاهین سؤزونو اشنئدب، یولا
دوشدولر. شرقده گوردوکلری اولدوز اونلارین
قاباغیندا گئردی؛ او قدر کی، گلب اوشاغین
اولدوغو برئن اوستونده دوردو. ۱۰ اونلار دا
اولدوزو گوردوکلری زامان بؤیوک سونئجله
حددن آرتیق شادلیق اتدئلر.
۱۱ و اوه گئرب، اوشاغی آناسی مریمله
گوردولر و یره دوشوب، اونی پرستش اتدئلر.
و خزئنه لرئنی آچیب اونا قیزیل، بوخور و
مور هدیه وردئلر. ۱۲ و رۇیادا اونلار تار
طرفئندن ائخطار ورئلدی کی، هئروودون
یانینا قایتماسینلار. اونلار دا آیری یوللا اؤز
مملکتلرئنه گتدئلر.

منصیره قاجیش

۱۳ موغلارین گتمه سئندن سونرا، ربئن بشر
مله بی رۇیادا یوسفه ظاهر اولوب، ددی: «دور،
اوشاق و آناسینی گؤتور و منصیره قاچ. من
سنة خبر وره نه قدر، اورادا قال. چونکی هئروود
اوشاغی آختاراجاق کی، اونی محو اتسئن.»
۱۴ یوسف قالخیب اوشاق و آناسینی
گجه ائله گؤتوردو و منصیره گتدی.

چونکی او، اؤز خالقینی گوناها لاریندان
خناص اده جک.»

۲۲ بوتون بونلار اوندان اؤتری باش وردی
کی، ربئن پیغمبر واسطه سنله ددییی سؤز
یرئنه یتشسئن: ۲۳ «باخ، باکتره قیز بویلو
اولوب، بشر اوغول دوغاجاق و اونون آدینی
عمانوال قویاجاقلار کی، معناسی بودور: تار
بئزئمله دئر.*

۲۴ یوسف یوخوسوندان اویاناندان سونرا،
ربئن مله یتئنن بویوردوغو کئی ادئب،
آرادیینی قبول اتدی. ۲۵ و ائلك اوغلونو
دوغانا قدر مریمله یاخینلیق اتمه دی؛ و اونون
آدینی عئسا قویدو.

موغلارین زنیارتی

۲ عئسا هئروود پادشاهین گونلرئنده،
یهودیئه نئن بیت لیجمئنده آنادان اولان
زامان، شرقدن موغلار اورشلیئمه گلب
ددئلر: ۲ «آنادان اولموش یهودلرئن پادشاهی
هارادادیر؟ چونکی اونون اولدوزونو شرقده
گوردوک و گلمئشک کی، اونا پرستش
ادک.»

۳ هئروود پادشاه بونو اشنن وخت پرئشان
اولدو و بوتون اورشلئم اهالئسی ده اونونلا
پرئشان اولدولار. ۴ هئروود خالقین بوتون باش
کاهنلر و دئن عالئم لرئنی بشر یره ییغیب،
اونلاردان مستحئن هارادا دوغولاجاغینی
سوروشدو. ۵ اونلار دا اونا ددئلر: «یهودیئه نئن
بیت لیجمئنده، چونکی پیغمبرئن واسطه سنله
بله یازیلب:

۶ و سن، ای بیت لیجم،

یهودا دئیاری،

یهودا ریشلرئتن آراسیندا،

تعمند ورن یحیائین وعظی

(متا ۱:۱-۸؛ لوقا ۳:۱-۱۸؛ یوحنا ۱:۱۹-۲۸)

۳ او گونلرده تعمند ورن یحیا ظهور
اتدی و یهودییه چؤلونده وعظ ادتب،
دیئردی: ۲ «تؤوبه ادثن، چونکی گویون
پادشاهلیغی یاخیندیر.» ۳ بو، او شخص اتدی
کی، ایشیا پیغمبرئن واسطه سئله دیئلمئشدی:
«چؤلده بئرئئن سسی نئدا ادثر:

رئئن یولونو حاضیرلایین،

یوللاری اونون اوچون دوز ادثن.»*

۴ یحیائین دوه توکوندن پالتاری، بلئنده ده
دَرئدن قاییشی وار اتدی؛ یدئی چیرتکه و
چؤل بالی اتدی. ۵ اورشلمدن، بتون یهودییه دن
و اوردونون بتون اطرافلاریندان خالق اونون
یانینا گلئردی ۶ و گوناھلارینا اعتتراف ادتب،
اوردون چاییندا اوندان تعمند آلیردی.

۷ لاکئن او زامان کی، یحیا فرئسلئر
و صادوقسلرین بئر چوخلوسونو گوردو
کی، تعمند آلماق اوچون اونون یانینا
گلئرلر، اونلارا ددی: «ای افعئل نسلئ! کئم
سئزی خبردار اتدی کی، گله جک قضیدن
قاچاسینیز؟! ۸ ائندی تئوبه یه لایئق ثمره
گئئرن. ۹ و اوزونوز-اؤزونوزده دوشونمئین
کی، ”آتامیز اثبراهئمدئر.“ سئزه دئیرم: تارئ
قادر دئر کی، بو داشلاردان اثبراهئمه اؤولاد
یاراتسین. ۱۰ اریقق بالتا آغاچلارین کؤکونه
یاتیر؛ بلهجه یاخشی بار ورمه ین هر آغاچ
کسلئر و اودا آتیلیر. ۱۱ من سئزی تئوبه
اوچون سو ائله تعمند وئرئم، آما مندن
سونرا گلن، مئدن داها قووتلی دئر. من اونون
آیاق قایسینی داشیماغا بله لایئق دیئلیم، او،
سئزی، موقدس روح و اودلا تعمند وره جک.

۱۵ و هنرودون اولومونه قدر اورادا قالدی
کی، رئئن پیغمبرئئن واسطه سئله دیئلن
سؤز یرئنه یتئشئن: «اوغومو مئصئردن
چاغیردیم.»*

۱۶ هنرود موغلارین طرفئندن آلدانمیش
اولدوغونو گؤزنده، چوخ قصبئلندی و آدام
گؤندرب، موغلاردان بئلدئی و اختا گوره،
بیت لجم و اونون اطرافیندا اولان بتون
اٹکی یاشیندا و داها آشاغی اولان اوغلان
اوشاقلارینی اؤلدورتدو. ۱۷ او واخت ارمیا
پیغمبرئن واسطه سئله دیئل بو سؤز یرئنه
یتئشیدی:

۱۸ «رامادا بئر سس اشنئلدی،

آغلاشما و بؤیوک شئون.

راحتل اوشاقلاری اوچون آغلايير،

اڭسته مئر ده کی، تسلی تاپسین.

چونکی اونلار یوخ اولدولار.»*

مئصئردن دؤنوش

۱۹ لاکئن هنرود اؤلئدن سونرا، رئئن بئر
مله بی مئصئرده یوسفه رؤیادا ظاهر اولوب،
۲۰ ددی: «دور، اوشاق و آناسینی گؤتور و
اٹسرائیل دئیارینا گت. چونکی اوشاغین
جانینی اختارانلار اؤلوبلر.»

۲۱ یوسف ده قالخدی، اوشاق و آناسینی
گؤتوروب، اٹسرائیل دئیارینا گتدی. ۲۲ آما
اٹشئلده کی، آرخیل اعوس آتاسی هنرودون
یرئنده یهودییه پادشاه اولوب، اورایا گتمیه
قورخدو و تارئ طرفئندن رؤیادا ائخطار
ورئئب، جئئل سمئرئنه گتدی. ۲۳ و گئئب
ناصره آدلی بئر شهرده ساکنن اولدو کی،
پیغمبرلئن واسطه سئله دیئلش سؤز یرئنه
یتئشئن: «او ناصرهلر آدلانا جاق.»

تارینین آغزیندان چیخان هر بئر
سۆزله یاشار.*

۵ سونرا ائبلئس اونو موقدّس شهره گئئردی
و معبدئن بورجو اوستونه آپاریب، ۶ ددی:
«اگر تارینین اوغلو، سنان، اؤزونو آشاغی آت؛
چونکی یازیلیب کی،

”او سنئن حاقیندا ملکلرئنه امر اده جک،

و اونلار سنی اللری اوستونده

گؤتوره جکلر کی،

مبادا آیاغینی داشا ووراسان.*»

۷ عئسا اونا جاواب ورئب ددی: «گئنه ده

یازیلیب کی،

”زب تارینی ائمتاحانا چکمه.“*

۸ ائبلئس گئنه عئسانی چوخ اوجا بئر
داغین اوستونه آپاردی و اونا دوینانین بوتون
اؤلکه لرئنی و اونلارین بوتون شوؤکتلرئنی
گؤرسه دئب، ۹ ددی: «اگر یره دوشوب، منه
سجده اده سن، بونلارین هامیسینی سنه وهرم.»
۱۰ عئسا اونا ددی: «ردّ اول، شیطان! چونکی
یازیلیب؛

”تارین رتّه سجده ات

و آنجاق اونا خئدمت اله.“*

۱۱ او زامان ائبلئس اونو بوراخدی و ملکلر

گلئب، اونا خئدمت اتدئلر.

عئسا وعظ اتمه یه باشلا بیر

(مرقوس ۱:۱-۱۴:۴-۱۵)

۱۲ عئسا یحیانیین توتولماسینی اشئدن واخت
جلئلّه قاییتدی. ۱۳ و ناصئره نی ترک ادئب،
زیبولون و نفتالی بؤلگه سئنده گؤل قیراغیندا اولان
کفرناحومدا ساکن اولدو کی، ۱۴ اشعیا پیغمبرئن
واسئطه سنله دئئلن سؤز یرئنه یتئشئن:

۱۲ اونون شنه سی اللنده دئر. خرمنئنی تمئر
سووروب، بوغداسینی انبارا ییغاجاق، لاکئن
سامانی سؤنمه یین اولدا یاندیراجاقدیر.»

عئسا تعمئد آلیر

(مرقوس ۹:۱-۱۱:۳؛ لوقا ۲۱:۳-۲۲)

۱۳ او زامان عئسا جلئلدن اردونا، یحیانیین
یانینا گلدی کی، اوندان تعمئد آلسین. ۱۴ لاکئن
یحیا قویماییب، ددی: «من سنئن طرفئندن تعمئد
آلماغا مؤحتاجام، سن منئم یانینا گلئرسن؟!»
۱۵ عئسا اونا جاواب ورئب ددی: «ائندئلک
راضی اول، چونکی بئزه بله یاراشیر کی، دوز
اولان هر شیئی یرئنه یتئرک.» او زامان یحیا
راضی اولدو.

۱۶ عئسا تعمئد آلپ فورن سودان چیخدی.
او آندا گؤیلر آچیلدی و تارینین روحونو
گوردو کی، گؤیرچئن گئمی انئب اونون
اوستونه قوندو. ۱۷ و گؤیدن بئر سس ددی:
«بو منئم سوگئللی اوغلومدور، اوندان چوخ
راضی یام.»

عئسا وسوسه اولونور

(مرقوس ۱:۱-۱۲:۱۳؛ لوقا ۴:۱-۱۳)

۴ بوندان سونرا موقدّس روح عئسانی
چؤلّه آپاردی کی، ائبلئس طرفئندن
وسوسه اولونسون. ۲ عئسا قیرخ گون-قیرخ
گجه اوروج توتاندان سونرا آجیقدی. ۳ اونو
وسوسه ادن، اونون یانینا گلئب، ددی: «اگر
تارینین اوغلو، سنان، امر ات کی، بو داشلار
چؤره یه دؤنسون.»

۴ عئسا جاواب ورئب، ددی: «یازیلیب کی،
”انسان آنجاق چؤرکله یوخ،

سورثیه دئیارینا یاییلدی و جوربه جور
ناخوشلوق و دردله دوچار اولان ناخوشلاری،
ناپاک روحلار توتولانلاری، غشیلری، و
اقلجیلری اونون یانینا گئئردلر و اونلار شفا
وردی. ۲۵ جئلندن، دکاپولئسندن*، اورشلئمدن،
یهودیئهدن، و اوردون چایینین اوتاییندن
بؤیوک بئر جاماعات اونون دالینجا گئئردی.

حَقَقی شادلیق

(لوقا ۶: ۲۰-۲۳)

۵ عئسا جاماعاتی گؤرن زامان داغا
چیخیب، اورادا اوتوردو. شاگئردلری
ده یانینا گلدلر. ۲ و اونلار تعلئم ورمیه
باشلاییب، ددی:

۳ «خوش روحدا یوخسول اولانلارین
حالینا،

چونکی گؤیون پادشاهلیغی اونلاریندیر.
۴ خوش یاسلی اولانلارین حالینا،
چونکی اونلار تسلی تاپاجاقلار.

۵ خوش حلئملرین حالینا،

چونکی اونلار یری مراث آلاجاقلار.

۶ خوش صالحلیه آج و سوسوز
اولانلارین حالینا،

چونکی اونلار دوپاجاقلار.

۷ خوش رحم اندلرین حالینا،

چونکی اونلار رحم اولوناجاق.

۸ خوش اورهیی تمئز اولانلارین حالینا،

چونکی اونلار تارینی گؤره جکلر.

۹ خوش باریشی ساخلایانلارین حالینا،

چونکی اونلار تارینین اوغللاری

دئله جک.

۱۰ خوش او آدمالارین حالینا کی،

صالحلئک اوچون سئتم چکئرلر،

چونکی گؤیون پادشاهلیغی

اونلاریندیر.

۱۵ «زبولون دئیاری، نفتالی دئیاری،

دهنز قیراغی یولدا،

اوردون چایینین او تاییندا،

قیری یهودلرین جئلئندله!

۱۶ قارانلیقدا یاشایان خالق بؤیوک بئر نور

گؤردو،

اؤلومون کؤلگه سالدیغی دئیاردا

یاشایانلار انشیق دوغدو.»

۱۷ او واختدان عئسا وعظ اتمه یه باشلاییب،

ددی: «تؤبه ادئن، چونکی گؤیون پادشاهلیغی

یاخیندیر.»

ائک شاکئردلر

(مرقس ۱: ۱۶-۲۰؛ لوقا ۵: ۱۱-۱۲)

۱۸ عئسا جئلل گؤلونون قیراغیندا گزنده،

ائکی قارداشی، پطروس آدلان شمعونو و

اونون قارداشی اندریاسی گؤردو کی، گؤل

تور آتیردیلار. اونلار بالیق اوچوسو آئدلر.

۱۹ عئسا اونلار ددی: «متئم دایمجا گلئن. من

سنزی انسان اوچوسو ادهرم.» ۲۰ اونلار دا او

آندا تورلارینی قویوب اونون دالینجا گئئلر.

۲۱ اورادان اثره لی گئئب، داه ائکی قارداشی،

زیدین اوغلو یعقوب و قارداشی یوحئانی

گؤردو کی، آتالاری زیدیله قایقدا تورلارینی

تعمئر ادئرلر. و اونلاری چاغیردی. ۲۲ اونلار

دا او آندا قایق و آتالارینی قویوب عئسانین

دالینجا گئئلر.

عئسا ناخوش آدمالار شفا ورئر

(لوقا ۶: ۱۷-۱۹)

۲۳ عئسا بوتون جئللی دولانیب، اونلارین

کنئسه لرئنده تعلئم ورئردی و گؤیون

پادشاهلیغینین مؤزده سنئی وعظ ادئب، خالق

آراسیندا هر جور مرض و ناخوشلوغو

صاغالدیدری. ۲۴ اونون حاقینداکی خبر بوتون

آدلانا جاق. لاکئىن ھەرسىس اونلاردا عمل ادئب
اۋىرتسە، گۇيۇن پادشاھلىغىنىدا بۇيۇك
آدلانا جاق دىر. ۲۰ چۈنكى سىزە دىئىرم كى، اگر
سىزئىن صالحلىقنىڭ دىن عالملىرى و
فرىسلىرىن صالحلىقنىڭ دىن آرتىق اولماسا،
گۇيۇن پادشاھلىغىنا اصلا گىرمەجىسىز.

آدام اۋلدورمىك

۲۱ اشئۇبىسىز كى، قەدىم زامانلار دىن
آداملار دىن دىئىلمىش دى: ”آدام اۋلدورمە؛ كىم
آدام اۋلدورسە، گىرك موھاكىمە اولونسۇن!“*
۲۲ آما من سىزە دىئىرم؛ كىم قارداشىنا سىبىسىز
خىرلىكسە، گىرك موھاكىمە اولونسۇن. و كىم
قارداشىنا خىماق دىسە، مىككە مىككە سىئىن
قارداشىنا خىماقكار اولاجاق. و كىم ”سەن،
اى خىماق“ دىسە، جەئىم اودونا موستىق
اولاجاق دىر. ۲۳ بونا گۇرە، اگر قوربانىنى
قوربانگاھىن يانينا گىتەردىئىن واخىت، اورادا
يادىنا دوشىسە كى، قارداشىنى سىندىن بىر
شىكائىتى وار، ۲۴ قوربانىنى اورادا، قوربانگاھىن
يانىندا قوئى. گىت، اولجە قارداشىنا بارىش و
اوندىن سونرا گل، قوربانىنى قەدىم ات.
۲۵ سىندىن شىكائىتى اولان آداملا، يولدا ائىكەن
تەز سولج ات، يوخسا سىنى خاكىمە وئىر،
خاكىمە دى سىنى مامورا وئىر و زىندانلا تىلارسان.
۲۶ دوغروسونو سە دىئىرم، اخىر قارا پولونو
ورمەن، اورادان اصلا چىخمايچاقسان.

زىنا و بوشانىما

۲۷ اشئۇبىسىز كى، قەدىم زامانلار دىن
آداملار دىن دىئىلمىش دى: ”زىنا اتمە!“* ۲۸ آما من
سىزە دىئىرم؛ بىر آروادا شەھوتلە باخان ھەر آدام،
اورەيشىندە اونونلا زىنا اتمىش اولور. ۲۹ اگر
صاغ گۇزۇن سىنى پىش يولا چىكسە، اونو

۱۱ خوش سىزئىن حالينىزا او زامان كى، مەنە
گۇرە سىزى تەقەتتە ائىرلەر، عذاب وئىرلەر، و
سىزە ھەر جور بۇھتان ائىرلەر. ۱۲ سىئىن
و شادلىق ادىن، چۈنكى گۇيەكى ائىرئىز
بۇيۇكدور! دوغروسون دا كى، سىزدىن قاقاب
پىغمبەرلەر دە بلە عذاب وئىرلەر.

دوز و نور

(مرقوس ۹:۵۰؛ لوقا ۱۴:۳۴-۳۵)

۱۳ سىزىر اوزونون دوزوسونوز. آما اگر
دوز دادىنى ائىن ورسە، نەجە تەكرار دوزلۇ اولما
بىلەر؟ آرتىق ھەج بىر شىيە فايداسى يوخدور،
مىگر اشئە ائىلىب، ائىسانلار دىن ائىقلاقلىرى
اىتىندا ائىلىن.
۱۴ سىز دىن يانين نوروسونوز. داغ اوستوندى
قورولان شەھەر گىزلى قالا بىلەر. ۱۵ آداملار دا
چىراق ياندىرىپ، اونو قاينىن ائىنا قويمىزالار.
چىراقدا قويمىزالار كى، اودە اولانلار دىن
ھامىسىنا ائىق ورسىن. ۱۶ بلەجە قويمىن
سىزئىن نورونوز ائىسانلار دىن حوزورۇندا الە
شاخسىن كى، ياخشى عمللارنى گۇرسونلر
و گۇيەكى ائانىزا حمد ائىنلر.

شرئعتىن يىئىشمەسى

۱۷ گومان اتمەيش كى، من شرئعتى و يا
پىغمبەرلر دىن يازىلار دىن پوزماغا گىلمىش؛
پوزماق اوچون يوخ، تاماملماق اوچون
گىلمىش. ۱۸ چۈنكى دوغروسونو سىزە دىئىرم،
گۇي و بىر ارادان گەنە كىمى، شرئعتىن لاپ
كىچىك بىر حرف و يا نۇقطة بلە يوخ
اولمايچاق، الە كى، ھامىسى يىئىشمىش.
۱۹ بونا گۇرە، ھەرسىس بوللاپ كىچىك حرفلردىن
بىرئىنى پوزسا و بلە اتمەيى ائىسانلار اۋىرتسە،
گۇيۇن پادشاھلىغىنىدا او، لاپ كىچىك

قباغیندا موقاوئمت ائمه یئن. کئم اوزونوزون صاغ طرفنه وورسا، اونا سول طرفنی ده چوئرن. ۴۰ و اگر بئری محکمه یه گدئب، کؤینه یئنئزی آماق استه سه، اونا اوست پالتارینی دا وئرن. ۴۱ کئم سنی مئن مثل* یول گئتمه زور اتسه، اونولا ائکی مئن مثل گت. ۴۲ سندن بئر شی استه ینه ور و سندن بورج استه ینه اوز چوئرمه.

۴۳ اشئدئبئسنئز کی، دیئلئب: ”اؤز قونشونو سو و دوشمنئندن ئغرت ات.“ ۴۴ *آما من سئزه دیئرم: دوشمنلرنئزی سوئن و سئزی ائئجئدئب، ادئیت ورنلر اوچون دوعا ادئن کی، ۴۵ گؤیده اولان آتانیزین اوغوللاری اولاسینیز. چونکی او، اؤز گون ائشیغینی هم یامان آداملارین، هم ده یاخشی آداملارین اوستونه سالیر. یاغیشنی دا هم صالح اولانلارین، هم ده صالح اولمایانلارین اوستونه یاغدیریر. ۴۶ اگر آنجاق سئزی سونلری سوه سنئز، سئزن نه اجرئئز اولاجاق؟! مگر باج ییغانلار دا بله اتمئرلر؟! ۴۷ و اگر آنجاق اؤز قارداشلارینیزی سالاملا یاسینیز، نه اریقق بئر شی ادئر سنئز؟! مگر بوتئرستلر ده اله اتمئرلر؟! ۴۸ بونون اوچون، گؤیده کی آتانیز کئمی، سئز ده کامل اولون.

صدقه ورمک

دئقت ادئن کی، یاخشی عمل لرئئز انسانلارا اوزونوزو گؤرسدکم اوچون اولماسین. یوخسا گؤیلرده اولان آتانیزین یانیندا اجرئئز اولمایاجاق. ۲ اونا گؤره، صدقه وردئیین زامان، اونو شیپورلارلا جار چکمه، نجه کی، ریاکار آداملار، خالقین

چیخارت و اوزوندن آت گئسن. چونکی سنئن اوچون عوضولرئندن بئرئئن یوخ اولماسی، بوتون بدنئنن جهئمّه آتیلما سببئندان داها یاخشی دیر. ۳۰ اگر صاغ الئن سنی پئس یولا چکسه، اونو کس و اوزوندن آت گئسن. چونکی سنئن اوچون عوضولرئندن بئرئئن یوخ اولماسی، بوتون بدنئنن جهئمّه آتیلما سببئندان داها یاخشی دیر.

۳۱ اشئدئبئسنئز کی، دیئلئب: ”کئم آروادینی بوشاسا، اونا بوشانما کاغیدی ورسن!“ ۳۲ *آما من سئزه دیئرم، هرکس کی، آروادینی زئندان باشقا، اؤزگه بئر سببه گؤره بوشاسا، اونو زئنایا سالیر. هر کس ده کی، بوشانمیش آروادلا اوله نئر، اونولا زئنا ادئر.

آند ائچمک

۳۳ گئنه، اشئدئبئسنئز کی، قئدم زامانلارین آداملارینا دیئلئب: ”بالن پره آند ائچمه و ربه ادئیین نذرلری یرئنه یئر!“ ۳۴ *آما من سئزه دیئرم: هچ واخت آند ائچمه یئن؛ نه گؤیه، چونکی او، تارینین تختی دئر، ۳۵ نه یره، چونکی اونون آیاقلاری اوچون آباق آلتی دیر، نه ده اورشلئمه، چونکی او، بؤیوک پادشاهین شهری دئر. ۳۶ باشینیزا دا آند ائچمه یئن، چونکی بئر دنه ده اولسا، ساچی آغ و یا قارا اده بئلزم سنئز. ۳۷ آنجاق ”بلئنز، بلی“ اولسون و ”خیرئئنز، خیر“ بوندان آرتیغی شرئردندر.

گؤزه گؤز، دئشه دئش

(لوقا ۲۹: ۶-۳۰)

۳۸ اشئدئبئسنئز کی، دیئلئب: ”گؤزه گؤز، دئشه دئش.“ ۳۹ *آما من سئزه دیئرم: پئسلئین

۳۱: ۵ تئنئیه ۱: ۲۴

۲۱: ۲۳ باخ: لاوئلی لر ۱۲: ۱۹، سایلار ۲: ۳، تئنئیه ۲۱: ۲۳

۲۸: ۵ چیخیش ۲۴: ۲۱، لاوئلی لر ۲۰: ۲۴، تئنئیه ۲۱: ۱۹

۴۱: ۵ هر «مثل» ۱۴۷۸ متر ائدی

۴۳: ۵ لاوئلی لر ۱۸: ۱۹

چونكى سلطنت، قودرت و عزت ابدە
كئىمى سىنىدئىر. آمئىن.

۱۴ چونكى اگر ائىسانلار ئىن سئە اتدئىي
گوناهلار ئىنى باغىشلايسىنىز، گۇيلردە
اولان آتانىز دا سئى باغىشلار. ۱۵ آما اگر
ائىسانلار ئىن سئە اتدئىي گوناھلار ئىنى
باغىشلامايسىنىز، آتانىز دا سئىن
گوناهلار ئىنى باغىشلاماز.

اوروج

۱۶ اوروج توتدوغونوز زامان رىياكار
آداملار كئىمى قاشقابقلى گزمەئىن؛ چونكى
اونلار، اۆزلىرىنى ائىسانلار گۇرۇسەمەك اوچون،
گۇرۇنوشلىرىنى دىئىشئىر. دوغروسونو
سئە دىئىر؛ اونلار بوتون اجرلىرىنى آليبار.
۱۷ لاكئىن سىن، اوروج توتدوغون واخىت،
باشىنا ياغ سورت و اوزونو يو؛ ۱۸ الە كى،
آداملار ياوخ، گئىلىندە اولان آتانا اوروجلو
گۇرۇنەسىن و گئىلىنى گۇرۇن آتان دا سىنە
عوضىنى ورەجىك.

گۇيدە خزنەلەر

۱۹ ير اوزونلە اوزونوزە خزنەلەر يىغمىيىن؛
اورادا گووہ و پاس اونلارنى محو ادر؛ و
اوغورلار اورانى يارىب اوغورلارلار. ۲۰ آما
اۆزونوزە گۇيدە خزنەلەر يىغىن كى، اورادا نە
گووہ محو ادر نە پاس؛ نە دە اوغورلار اورا
گئىلىب اوغورلارلار. ۲۱ چونكى خزنەلەر
هارادا اولسا، اورەيئىن دە اورادا اولاجاقدير.
۲۲ بدئىن چىراغى گۇزدور؛ اونا گۇرە، گۇزون
صاغ اولسا، بوتون بدئىن دە ائىشقىلى اولار.
۲۳ اگر گۇزون پئىس اولسا، بوتون بدئىن قارائىلىق
اولار. بلەجە اگر سىندە كى ائىشقى قارائىلىق
اولسا، او قارائىلىق نە بۇيوكدور!

۲۴ ھىچ كئىم ائىكى آغايا قوللوق اده بئلمز؛
چونكى يا بئىرئىن ئىغرت ادب او بئىرئىنى
سۈەجىك، يا دا بئىرئىن باغلى قالىپ او بئىرئىنە

يانيىندا خۇرمەت قازانماق اوچون، كئىسەلر و
كوچەلردە ادئرلر. دوغروسونو سئە دىئىر؛
اونلار بوتون اجرلىرىنى آليبار. ۳ لاكئىن سىن،
صدقه وردئىن واخىت، قى سول اللئىن ساغ
اللئىن نە اتدئىنى بئلمەسىن. ۴ صدق گئىلى
اولسون؛ گئىلىنى گۇرۇن آتان دا سىنە عوضىنى
ورەجىك.

دوعا اتمەك

(لوقا ۱۱: ۲-۴)

۵ دوعا ادندە رىياكار آداملار كئىمى اولما.
چونكى اونلار سۈرلر كى، اۆزلىرىنى آيرى
آداملار گۇرۇسەمەك اوچون، كئىسەلردە و
كوچەلرئىن آغزىندا دوروب، دوعا ائىشئىر.
دوغروسونو سئە دىئىر؛ اونلار بوتون اجرلىرىنى
آليبار. ۶ لاكئىن سىن، دوعا اتدئىن واخىت، اۆز
اوتاغىنا گئىر و قاپىنى باغلايىپ، گئىلىندە
اولان آتانا دوعا ات. گئىلىنى گۇرۇن آتان دا
سىنە عوضىنى ورەجىك. ۷ دوعا اتدئىن واخىت،
بوتىرستلر كئىمى بوش سۇزلر دمە؛ چونكى
اونلار الە گومان ادئرلر كى، سۇزلرئىن
چوخلوغو ائىلە دوعالارى ائىشئىلەجىك. ۸ اونلار
اوخشامىيىن؛ چونكى آتانىز سئىن نەلرە
مۇحتاج اولدوغونوزو، سئىز اوندان ائىستەمدەن،
بئلىر.

۹ بونون اوچون بلە دوعا ادئىن:

اى گۇيلردە اولان آتامىز،

سىنن ادئىن موقدس اولسون.

۱۰ سلطنتىن گلىسئىن.

سىنن ائىستەدئىن، گۇيدە اولدوغو كئىمى،
يردە دە اولسون.

۱۱ گوندەلىك چۇرەيئىمىزى بو گون بئزە ور.

۱۲ و بئىز بوجارلار يىمىزى بئزە باغىشلا،

نەجە كى، بئز دە، بئزە بوجولو اولانلارنى

باغىشلايىرىق.

۱۳ بئىز ائىتاحتانا چىكمە،

لاكئىن شردن ختلاص ات.

حقارتلە باخاجاق. سىز ھەم تارىيا، ھەم دە پولا قوللوق ادە بىلمىسىنىز.

نىگارار اولمايىن

(لوقا ۱۲:۲۲-۳۱)

۲۵ بونون اوچون سىزە دىيىم: جانينىز اوچون نىگارار اولمايىن كى، نە يىيىپ نە ئىچە جىكسىنىز، يا دا نە گىيە جىكسىنىز. مگر جان يىمكىدەن و بدن گىمكىدەن داھا افضل دىيىل! ۲۶ گۇيۇن قوشلارينا باخىن؛ اونلار نە كىتىرلەر، نە بىچىرلەر، نە دە ئانبارلار يىيغىرلار. لاكىن گىنىدە، گۇيىلردە اولان اتانيزدير كى، اونلار دويورور. مگر سىز اونلاردان داھا افضل دىيلىسىنىز! ۲۷ سىزىلردىن كىم وار كى، نىگارار اولماقلا غۇمرونە بىر ساعەت آرتىرا بىلىسىن! ۲۸ نە اوچون پالتاردان اۇتىرى نىگارار اولورسونوز؟ زىمى زانباقلار يىيىن نەجە بۇيودوكلرنە باخىن؛ نە زىمەت چىكىرلەر، نە دە ئاپلىك آيىرلر. ۲۹ آما سىزە دىيىم؛ سوليمان بلە، بوتون شۇوكتىندە بونلاردان بىرى كىمى گىنىمە مىشىدى. ۳۰ اگر تارى بو گون مۇوجود اولوب صاباح اوجاغا آتيلان اوتو بلە گىنىدئىر، آيا سىزى داھا آرتىق گىنىدئىرمە جىك، اى آز ائمانلى لار! ۳۱ بلە جە "نە بىنە جە يىك؟"، "نە ئىچە جە يىك؟"، "نە گىيە جە يىك؟" دىيىپ، نىگارار اولمايىن. ۳۲ چونكى بوتون بو شىلر بوتيسترل آختارىلار و گۇيىدە اولان اتانيز سىزىن بو شىلرە مۇحتاج اولدوغونوزو بىلىر. ۳۳ لاكىن سىز اولجە تارىينىن پادشاھلىغىنى و اونون صالحلىقىنى آختارين و بونلار يىن ھامىسى سىزە آرتىقلىقلا ورتلە جىك. ۳۴ بونا گۇرە، صاباح اوچون نىگارار اولمايىن؛ چونكى صاباحكى گون اۇزو، اۇز فىكىرىندە اولاجاق. ھەر گونون اۇزو اوچون اۇز نىگارار ئىچىلىغى وار.

ھۆكۈم اتمەيىن

(لوقا ۳۷:۶-۳۸، ۴۱-۴۲)

۷ ھۆكۈم اتمەيىن كى، سىزە دە ھۆكۈم اولونماسىن. ۲ چونكى نە ھۆكۈمە موھاكىمە ادەسىنىز، اونونلا دا موھاكىمە اولوناجاقسىنىز؛ و ھانسى اۇلچو ائلە اۇلچەسىنىز، او اۇلچو ائلە دە سىزە اۇلچولە جىك. ۳ نە اوچون قارداشىنىن گۇزوندەكى چۇپو گۇرورسىن، لاكىن اۇز گۇزوندە اولان تىرى سىچمىرسىن! ۴ اۇز گۇزوندە تىر اولدوغو حالدا، قارداشىنا نەجە دىيىرسىن كى، قۇي گۇزوندەكى چۇپو چىخاردىم! ۵ اى رىياكار! قاباقچا اۇز گۇزوندە تىرى چىخارت، او زامان ياخشى گۇرورسىن كى، قارداشىنىن گۇزوندەكى چۇپو نەجە چىخارداسان.

۶ موقدس سايدىغىنىز شىلر ائتلەر ورمەيىن و مىروايرلرنىزى دىنكوزلار يىن قاباغىنا آتمايىن كى، اونلار اىياقلار ايتىندا يايما لى اتمەسىنلەر. و دۇنوب سىزى دە پارچالاماسىنلار.

تارىدان ائستەيىن

(لوقا ۹:۱۱-۱۳)

۷ ائستەيىن، سىزە ورتلە جىك؛ آختارين، تاپاجاقسىنىز؛ قاينى دۇيۇن، سىزە آچىلاچاق. ۸ چونكى ھەر ائستەيىن آليىر؛ آختاران تاپير؛ و قايى، اونو دۇينە آچىلىر. ۹ سىزدىن كىم وار كى، اوغلو اوندان چۇرك ائستەيىن واخ، اونا داش ورسىن! ۱۰ و يا باقىق ائستەيىن واخ، اونا ائلان ورسىن! ۱۱ بلە جە، اگر سىز، پىس اولدوغونوزو حالدا، اۇولادلار يىنيزا ياخشى ھەدىيەلەر ورمەيى بىلىسىنىز، نە قدر آرتىق گۇيىدە اولان اتانيز اوندان ائستەيىن ياخشى شىلر ورجە جىك. ۱۲ بونا گۇرە، ائىنسانلار يىن سىزىلرە نەجە رفتار اتمىكلىرىنى ائستەيىرسىنىز، سىز دە اونلارلا الە رفتار ادىن. چونكى شىرعت و يىغىمىرلرنى دىكىلىرى بودور.

دار قاپی، گنښ قاپی

(لوقا ۱۳: ۲۴)

مؤحکم بونؤوره

(لوقا ۶: ۴۷-۴۹)

۲۴ بلهجه، منثم بو سؤزلرئمی کثم اشدئب اونلار عمل اتسه، اونو او آغیلئ آداما بنزه دئرم کی، اوئنئ داش اوستونده تئکدی. ۲۵ یاغیش یاغدی، سللر گلدی، یلرلر اسدی و او اوه هوجوم اتدی. اما او اوچمادی. چونکی بونؤوره سی داش اوستونده قویولموشدو. ۲۶ لاکئن منثم بو سؤزلرئمی کثم اشدئب اونلار عمل اتمهسه، اونو او آغیلئسز آداما بنزه دئرم کی، اوئنئ قوم اوستونده تئکدی. ۲۷ یاغیش یاغدی، سللر گلدی، یلرلر اسدی و او اوه هوجوم اتدی. و او اوچدو و اونون ییخیلما سی بئر موصئبت اولدو.»

۲۸ عئسا بو سؤزلری بئتئرندن سونرا، خالق اونون تعلئمئندن حیران قالمیشدی. ۲۹ چونکی اونلار دئن عالئلری کئمی یوخ، ائقتدار صاحبتی کئمی تعلئم ورئردی.

عئسا جوذاملی بئر آداما شفا ورئر

(مرقوس ۱: ۴۰-۴۵، لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

داغدان انڈئی وخت، عئسانین دالینجا بؤیوک بئر جاماعات گئدی. ۲ بو آرادا بئر جوذاملی* گلدی و اونون قاباغیندا سجده ادئب ددی: «یارب، اگر ائستیهسن، منی بو ناخوشلوقدان تمئر اده بئلسن.» ۳ عئسا الئنی اوزاندی و اونا قویوب ددی: «ائسته یئر، تمئر اول.»

جوذاملی آدم فورن جوذامدان تمئرلندی. ۴ عئسا اونا ددی: «باخ، هچ کسه بئر سؤز دمه، آنجاق گت، اؤزونو کاهئنه گؤرسد و موسانین بویوردوغو قوربانئ تقدئم ات کی، انسانلار شهادت اولسون.»

۱۳ دار قاپیدان گئئرئ؛ چونکی هلاکا آپاران قاپی گنښ و یول ائئلندئر؛ بو قاپیدان گئئرلر چوخدور. ۱۴ حیاتا آپاران قاپی دار و یول ائئسز دئر؛ بو یولو تاپانلار آز دیرلار.

آغاج و میوه سی

(مټا ۱۲: ۳۳-۳۵، لوقا ۶: ۴۳-۴۴)

۱۵ یالانچی پیغمبرلردن اؤزونوزو اوزاق ساخلا یین کی، یانینیزا قویون جئلئنده گئئرلر، اما باطئنده وحشی قوردورلار. ۱۶ اونلاری میوه لرئندن تانییاجاقسینیز. مگر تنکانلاردان اوزوم و قانقالدان انجئر درلر؟! ۱۷ بلهجه، هر یاخشی آغاج یاخشی میوه ورر؛ لاکئن پئس آغاج پئس میوه گئئر. ۱۸ یاخشی آغاج پئس میوه وره بئلمز؛ پئس آغاج دا یاخشی میوه وره بئلمز. ۱۹ یاخشی میوه وره یین هر آغاج کئئلر و اودا آتیلار. ۲۰ بلهجه، یالانچی پیغمبرلری میوه لرئندن تانییاجاقسینیز.

۲۱ منه «یارب، یارب» دئین هرکس گؤیلرئن پادشاهلیغینا گئرمیه جک. اورایا آنجاق او آداملار گئره جکلر کی، گؤیده کی آتامین ائترده سننه عمل ادئرلر. ۲۲ او گونده بئر چوخو منه دئییه جک: «یارب، یارب، مگر بئر سنئن آدیندا نئئلک اتمه دئک؟! مگر سنئن آدیندا ناپاک روحلاری ائسانلارین ائچئندن قوومادیق؟! مگر سنئن آدیندا بئر چوخ مؤجوزه اتمه دئک؟!» ۲۳ او زامان اونلار دئییه جه ییم: «من سئزی هچ وخت تانیمامیشام. گؤزومون قاباغیندان ائتن، سئز ای حاقسیرلیق ادئرل!»

۱۵ اونون النندن توتدو و آروادین قیزدیرماسی کستلیدی. او دا قالخیب، اونلارا خدمت اتمه یه باشلادی.

۱۶ آخشام اولاندا ناپاک روحلارا اسئر اولموش بئر چوخ آداملاری اونون یانینا گتئردنلر. و عئسا، بئر سؤزله روحلاری قوودو و ناخوشلارین هامیسینا شفا ورتدی کی، ۱۷ اِشعیا پیغمبرئن واسطه سئله دیتلن سؤز بیرنه یتشسن:

«بئژئم ضعیفلنکرئمیزی او، گؤتوردو،

بئژئم ناخوشلوقلاریمیزی او، داشیدی.»*

عئسا پیر و اولماغین باهاسی

(لوقا ۹: ۵۷-۶۲)

۱۸ عئسا اطرافیندا بؤیوک بئر جاماعاتی گؤرن واخت، بویوردو کی، گؤلون او تایننا کچسنلر. ۱۹ بو زامان بئر دئن عالمی گلب، اونا ددی: «اوستاد! هارایا گده سن، سنئن دالینجا گله جه یم.» ۲۰ عئسا اونا ددی: «تولکولرن یوواسی وار، گوی قوشلارینین دا یوواسی؛ لاکئن ائنسان اوغلونون باشینی دایاماغا بئریری یوخدور.»

۲۱ آیری بئر شاگئرد عئسایا ددی: «یارب، منه ائجازه ور، اولجه گدئم آتامی باسدیریم.» ۲۲ لاکئن عئسا اونا ددی: «سن منئم دالیمجا گل. قوی اولولر، اولولرنی باسدیرسینلار.»

عئسا طوفانی یاتیردیر

(مرقس ۴: ۳۵-۴۱، لوقا ۸: ۲۲-۲۵)

۲۳ عئسا قایيغا مندنئی زامان، شاگئردلری ده اونون دالینجا گئدنلر. ۲۴ بئردن بئر گؤلدہ بؤیوک بئر کولک باشلادی، اله کی، قایيق

یوزباشیین ائمانی

(لوقا ۷: ۱-۱۰)

۵ عئسا کفر ناحوما گئرن واخت، بئر یوزباشی* اونا یاخینلاشیب یالواردی: ۶ «یارب، نؤکرم فلج اولوب، اوده یاتیر و چوخ عذاب چکئر.» ۷ عئسا اونا ددی: «گلب اونو صاغالدارام.» ۸ یوزباشی جاواب ورتب ددی: «یارب، لایق دیتلم کی، سن منئم دامیم آلتینا گئره سن. انجاق بئر سؤز بویور و نؤکرم صاغالار. ۹ چونکی من ده امر آلتیندا اولان بئر آدامام و امرئم آلتیندا عسگرلر وار. بئرنه «گت» دسم، گدر. او بئرنه «گل» دسم، گلر. و قولوما «بونو ات» دسم، ادر.»

۱۰ عئسا بونو اشیدن واخت تعجبولندی و آرخاسیندا گلنلره ددی: «دوغروسونو سئزه دیرم؛ ائسرائیلده بله، بو قدر بؤیوک ائمانا راست گلمه دئم. ۱۱ سئزه دیرم کی، شرقدن و قربدن چوخ آدام گله چک و گؤیلرن پادشاهلیغیندا ابراهیم، ائسحاق، و یعقوبلا بئرلئکده سوفره یه ائوراجاق، ۱۲ لاکئن بو پادشاهلیغین اوغللاری* چؤل قارانیغینا آتیلجاق؛ اورادا آغلاشما و دئش قیجیرتماسی اولاجاقدیر.» ۱۳ سونرا عئسا یوزباشی یا ددی: «گت، ائناندیغین کئمی اولسون.» و نؤکر او ساعات یاخشیلاشدی.

عئسا چوخ آداما شفا ورتئر

(مرقس ۱: ۲۹-۳۴، لوقا ۴: ۳۸-۴۱)

۱۴ عئسا پطروسون اوئنه گئرئب، گؤردو کی، اونون قایناسی قیزدیرما ائچئنده یاتیب.

۵: ۸ یوز عسگرئن سرکرده سی

۱۲: ۸ «بو پادشاهلیغین اوغللاری» دمکدن مقصد او آداملار دیر کی، گویون پادشاهلیغی اصلنده اونلار اوچون نظردہ آلینمیشدی.

۱۷: ۸ اِشعیا ۴: ۵۳

بٲر ائفئلجئئ شفافسى

(مرقوس ۱۰: ۲-۱۲، لوقا ۱۷: ۵-۲۶)

۹ عئسا بٲر قايبغا مئئدى و گؤلون بو تايينا كچئب، اؤز شھرنه گلدى. ۲ اونون يائينا ياتاقدا ياتان ائفئلج بٲر آدمى گئئردئلر. عئسا اونلار ين ائمانينى گؤروب ائفئلجه ددى: «اوغول، اورە يئن اوزولمەسئ!» گوناھلار ين باغيشلاندى.

۳ دئن عالئلرئدن بعضلرى اؤز-اؤزونه ددئلر: «بو آدم كوفر دئر!» ۴ عئسا اونلار ين نه فئكر اتدئكلرئنى بئئب ددى: «نە اوچون اورە يئنئزده پئس شيلر دوشونورسونوز؟ ۵ ھانسى آساندئر؟» گوناھلار ين باغيشلاندى» دمك، يوخسا؛ ”دور، ىرى“ دمك؟ ۶ لاكئن اونون اوچون كى، بئله سئئئز ائئسان اوغلونون ىر اوزونده گوناھلارى باغيشلاماغا قودرتى وار... او واخت ائفئلجه ددى: «دور، ياتاغيئنى گؤتور و اؤئنه گت.» ۷ ائفئلج ده دوروب اؤئنه گتدى. ۸ خالق بونو گؤزنده قورخويا دوشوب، بلە قودرتى آداملار ورن تارييا حمد اتدى.

مٲانين چاغيريلماسى

(مرقوس ۱۳: ۲-۱۷، لوقا ۲۷: ۵-۳۲)

۹ عئسا اورادان كچئده، مٲا آدلى بٲر آدمى گؤردو كى، باج ييغيان ىرده اوتورموشدو و اونا ددى: «داليمجا گل.» او دا قالخب اونون دالينجا گتدى.

۱۰ مٲانين اؤئنده سوفره باشيندا اوتوران واخت، بٲر چوخ باج ييغانلار و گوناھكارلار گلدئلر و عئسا و شاگئردلرى ائله سوفره باشيندا اوتوردولار. ۱۱ فرئسلر بونو گؤزنده، اونون شاگئردلرئنه ددئلر: «نە اوچون اوستاديني باج ييغانلار و گوناھكارلارلا يمك يئئر؟»

۱۲ آما عئسا بونو اشئدن واخت ددى: «صاغ آداملار يوخ، ناخوش آداملار طئبه

شپهلرله اؤرتولدو. لاكئن عئسا ياتميشدى. ۲۵ شاگئردلر ياخيئلاشديلار و عئسانى اوياديب ددئلر: «بئزى خئلاص ات يارب، ھلاك اولوروق.»

۲۶ عئسا اونلار ددى: «اى آز ائمانلى لارا! نە اوچون قورخورسونوز؟» سونرا دوروب، كوله يە و گؤلە آجيقلاندى و بؤيوك بٲر آراملىق دوشدو. ۲۷ آداملار مات قالب ديئردئلر: «بو، كئمدئر كى، ھم كولك، ھم دە گؤل اوندان ائطاعت ادئر؟»

ائبلئس ائئنه توتولموش ائكى آدم

(مرقوس ۱۰: ۱۵-۲۰، لوقا ۸: ۲۶-۳۹)

۲۸ عئسا، گؤلون او تاييندا اولان «جدهرەلى لرئن» ديارينا گلدئى زامان، ائكى نفرە راست گلدى كى، قئئرئلك ماغارالاردان چيخيديلار. ائبلئس ائئنه ائشئر ائدئلر. اونلار چوخ دلى ائدئلر و ھچ كئم او يولدان كچه بئلمزدى. ۲۹ بئردن باغيريب ددئلر: «اى تارينين اوغلو، بئزدن نە ائستە يئرسن؟ مگر گلئيسن كى، واختيندان قاباق بئزه عذاب ورەسن؟»

۳۰ اونلاردان اوزاقدا بؤيوك بٲر دونگوز سوروسو اوتلايىردى. ۳۱ ائبلئسلر عئسايا يالوارديلار: «اگر بئزى قوواچاقسان، ائجازە ور كى، بو دونگوز سوروسونه گئرك.» ۳۲ عئسا اونلار ددى: «گئرن.» اونلار دا چيخب، دونگوز سوروسونه گئردئلر. او آندا سورونون ھاميسى اوچورومدان گؤلە آتيليپ، سودا بوغولدولار.

۳۳ اونلارى اوتارانلار قاچديدلار و شھره گئرن واخت، بونلار ين ھاميسىنى و ائبلئس ائئنه توتولموشلار ين باشينا گلن احوالاتى خبر وردئلر. ۳۴ بونا گؤره، شھرن بوتون خالقى عئسانين پئشوازيئا چيخديدلار و اونو گؤزن زامان يالوارديلار كى، اونلار ين دياريندان گئسن.

آرخاسىندىن گىلىب، غىسانىن پالتارىنىن تەيىنە
ال سورتىدۇ. ۲۱ چۈنكى ئۆز-ئۆزىگە دىيىردى:
«ئىچاق پالتارىنى دېسىم بىلە، صاغالاجام.»
۲۲ غىسا دۇندۇ و اونو گۇرۇب ددى: «اورەيىن
اوزولمەسەن، قىزىم. ئىمانىن سنى صاغاتلىدى.»
و آرواد او ساعات صاغالدى.

۲۳ غىسا رىئىس ئونىنە گىلدېيى وخت،
نوحەچىلر و شئون ادن جاماعاتى گۇردۇ.
۲۴ و اونلار ددى: «چىكىلىن بورادان،
چۈنكى قىز ئۆلمەيىپ، ئىچاق ياتىپ.» اونلار
غىسايا گۈلدۈلر. ۲۵ لىكىن جاماعات اشىيە
چىخاردىلاندان سونرا، غىسا ئىچەرى گىردى
و قىزىن ئىندىن توتىدۇ. قىز آياغا قالخىدى.
۲۶ بونون خىبرى بوتون او دىيارا يايلىدى.

ئىكى كورلا بىر دىئىسزىن شىفاسى

۲۷ غىسا اورادان قايدىدان وخت، دالىنجا
گىدن ئىكى كور قىشقىردىلار: «اى داوود
اوغلۇ، بىزە يازىغىن گىلىن!» ۲۸ ۋە گىرىند
سونرا كورلار اونون يانىغا گىلدۈلر. غىسا
اونلار ددى: «آيا ئىمانىرسىنىز كى، بونو
اتمەيە قودرتىم وار؟» كورلار ددىلر: «بلى
آغا!» ۲۹ او زامان غىسا اونلارنى گۈزلىنە ال
قويۇپ ددى: «سىزە ئىمانىنيزا گۇرە اولسون.»
۳۰ كورلارنى گۈزلىرى آچىلىدى. غىسا اونلار
جىئى تاپشىرىپ ددى: «باخىن، ھىچ كىم
بو بارەدە بىر شى بىلمەسەن.» ۳۱ آما اونلار
چىخىپ، اونون ھاقىنداكى خىبرى او دىيارىن
ھەر يىرنە يايىلار.

۳۲ اونلار چىخاندان سونرا، ئابلىس ئىنە
توتولموش لال بىر آدمى غىسانىن يانىغا
گىتىدۈلر. ۳۳ ئابلىس قوۋولاندان سونرا، لال
دانىشماغا باشلادى. خالىق مات قالىپ ددى:
«ئىسرائىلە بىلە بىر شى ھىچ وخت گۇرۈنمەيىپ.»

مۇحتاجدىلار. ۱۳ گىدن بو سۇزون معناسىنى
اۋىرەنەن كى، دىيىر:
«من قورىبان يوخ، رحمت ائستەيىم.»*
من صالح آدمالارى يوخ، گوناھكار آدمالارى
دعوت اتمەيە من كىلىشىم.»

اوروج ھاقىندا بىر سۈال

(مرقوس ۲: ۱۸-۲۲، لوقا ۱۳: ۳۳-۳۹)

۱۴ بو آرادا يىحىيانىن شاگىردلىرى غىسانىن
يانىغا گىلىب ددىلر: «نە اوچون بىز و فرىسلىر
اوروج توتۇرۇق، آما سىن شاگىردلرئ اوروچ
توتۇمۇرلار؟»

۱۵ غىسا اونلار ددى: «مگر اولار كى، بىين
دوستلارى، بىى ھىلە اونلارلا اولان وخت
ياس توتۇسونلار؟ لىكىن او گۈنلر گىلەجىك
كى، بىى اونلارنى ئىندىن آلىنىسەن. اونلار او
زامان اوروچ توتۇجاقلار. ۱۶ ھىچ كىم كۇھنە
پالتارا تىزە قوماشدان ياماق وورماز؛ سالىنان
ياماق كۇھنە پالتاردان قوپار و يىزىق داھا
پىس اولار. ۱۷ ەلەجە دە، تىزە شىرابى كۇھنە
تولۇقلار تۇكىمىلر. بىلە ئىسەلر، تولۇقلار
پارتلار، شىراب تۇكۈلر، تولۇقلار دا آرادان
گىلر. يوخ، تىزە شىرابى تىزە تولۇقلار تۇكۈلر؛ او
زامان ھەر ئىككىسى دە ھىفظ اولونار.»

دىئىلن قىز و صاغالان بىر آرواد

(مرقوس ۲: ۲۱-۴۳، لوقا ۴: ۴۰-۵۶)

۱۸ غىسا بو شىلرى دىيىردى كى، رىئىسلردن*
بىرى گىلدى و اونون قاباغىندا يىرە دوشوب
ددى: «قىزىم ەلە ئىندى اۋلىدۇ. آما گىلىب اونا
النى قوياسان، ياشاياجاقدىر.»

۱۹ غىسا دورۇب شاگىردلىرى ئىلە اونون
دالىنجا گىدى. ۲۰ ەلە او وخت، بىر آرواد كى،
اون ئىكى ائىل قان آخىنماسىنا دوچار ائىدى،

اېبلسلری ائىسانلاردان قووون. موڤته آليپسينيز، موڤته ورنن.

۹ قايىشلارينيزدا قيزيل، گوموش، يا دا مئس پول گۆتورمهين. ۱۰ سفر اوچون نه توربا گۆتورون، نه آرتيق كۆينك، نه چاريق، نه ده دَينك. چونكى ائىشچى اؤز روزئىنه لايىقتدُر. ۱۱ هانسى شهره، يا دا كنده گئره سئئز، دَيرلى بئرنى آختارين و يولا چيخانا قدر اورادا قالين. ۱۲ اوه گئرنده، اوده كئلىر سالاملايين. ۱۳ اگر او اوده كئلىر بونا لايىق اولسالار، وردئىئىز سلام اونلارين اوستونده قالار. لايىق اولماسالار، سالامىنيز اؤزونوزه قايددار. ۱۴ كئم سئزى قبول اتمهسه و سؤزلرنئزه قولاق آسماسا، او اودن و يا شهردن چيخان وخت، آياقلارينيزداكى توزو چيرپين. ۱۵ دوغروسونو سئزه دئيرم؛ سودوم و گومورا دئيارينين حالى، قتيامت گونونده، او شهرن حاليندان داها آسان اولاجاق.»

گله جكده كى دارليقلار

(مرقوس ۹:۱۳-۱۳، لوقا ۱۲:۲۱-۱۷)

۱۶ باخين، قوردلار آراسينا سئزى قويونلار كئمى گۆندئرئرم؛ اونا گۆره ده، ائلان كئمى عاغيلكى، گۆيرچئن كئمى ده ساده اولون. ۱۷ لاكن ائىسانلاردان اؤزونوزو گۆزلهين؛ چونكى اونلار سئزى محكمه لره تسلئم اده جكلر و كئىسه لرئنده سئزى دؤيه جكلر. ۱۸ مندن اؤترى والى لرئن و حؤكمدارلارين يانينا آپاريلاجاقسينيز كى، اونلارا و قيرى يهودلره شهادت اولسون. ۱۹ سئزلىرلى تسلئم ادن زامان، نجه و يا نه دئيه جهينئزئن فئكرئنه قالمابين؛ چونكى نه دئيه جهينئز او آندا سئزه بئلدئرئله جك. ۲۰ دوغرودان دا كى، دانیشان سئز دئىلسئئز، سئزه دانیشان، آتائيزين روحدور. ۲۱ قارداش اوولادلار آتا-آنالارينين ضئدئنه قالجاققلار و اونلارى اؤلدورده جكلر. ۲۲ مئتم آديما گۆره هامى سئزدن نفرت اده جك، آما آخيرا قدر صبر ادن

۳۴ آما فرئىسئلر دئيردئلر: «او، ائبلسلر ريئسئئنن گوجو ائله ائبلسلرى قووور.»

محصول چوخ، ائشچى آز

۳۵ عئسا بوتون شَهَرلر و كندلرى گزئب اونلارين كئىسه لرئنده تعلئم ورنئردى و پادشاهليغين خوش خبرئنى وعظ ادئب، هر جور ناخوشلوقا و هر جور مرئضليئه شفا ورنئردى. ۳۶ جاماعاتى گۆزن وخت، اونلارا اوره يى يانيردى، چونكى چوبانسيز قويونلار كئمى پريشان و چاره سئز اندئلر. ۳۷ او وخت عئسا شاگئردلرئنه ددى: «محصول چوخ، آما ائشچى آزدير. ۳۸ اونا گۆره ده محصولون صاحئبى ربه يالوارين كى، محصولونو ييغماق اوچون ائشچئلر گۆندئرئسن.»

اونائكى شاگئردئن گۆندئرئلمه سى

(مرقوس ۱۳:۳-۱۹، ۷:۶-۱۳،

لوقا ۱۲:۶-۱۹، ۹:۶)

عئسا اونائكى شاگئردئنى يانينا چاغيريب، اونلارا قودرت وردئى كى، ناپاك روحلارى قووسونلار و هر جور ناخوشلوق و مرضه شفا ورسئنلر. ۲ اونائكى حوارئئن آدلارى بونلادير: بئرنجئسى پطروس چاغيريلان شمعون، و اونون قارداشى اندرياس. زبديئن اوغلو يعقوب و قارداشى يوحنا. آفئلئپوس، و بارتولماي. توما، و باج ييغان مئا. حالفابين اوغلو يعقوب، و تاداي. ۴ وطينپرست شمعون، و عئسايا خيانت ادن يهودا ائسكاربوت. ۵ عئسا بو اونائكى لرى گۆندئردي و اونلارا امر ادئب ددى: «قيرى يهودلره گدن يولا چيخمايين و سامئره لى لرئن شه رلرئندن هچ بئرنه گئرمهين. ۶ بونون يرئنه ائسرائيل خالقينين ائتمئش قويونلارينين يانينا گدئن. ۷ و گئندئكجه وعظ ادئب دئين كى، گۆيلرئن پادشاهليغي ياخيندئر. ۸ ناخوشلار شفا ورنن، اؤلولى دئرئلدن، جوداملى لارى صاغالدين،

گلمئشم. ۳۵ چونکی من گلمئشم کی، اوغولو
 آتادان، قیزی آنادان، و گلئنی قاینادان آیریم.
 ۳۶ آدامین دوشمنلری، اؤز اوئشن خالق اولاجاق.
 ۳۷ آتاسینی و یا آناسینی مندن آرتیق سون،
 منه لایئق دیئل؛ اوغلونو و یا قیزی مندن
 آرتیق سون منه لایئق دیئل. ۳۸ چارمیخینی
 گؤتوروب منئم دالیمجا گلمهین، منه لایئق
 دیئل. ۳۹ جانینی حنفظ ادن اونو اثئرجهک؛
 منئم اوچون جانیندان کچن، اونو حنفظ
 ادهجکدئر. ۴۰ سئزی قبول ادن، منی قبول ادئر؛
 و منی قبول ادن، منی گؤندرنی قبول ادئر.
 ۴۱ پیغمبری پیغمبر آدی ائله قبول ادن، پیغمبر
 اجرئنی آلاجاق و صالحی صالح آدی ائله
 قبول ادن، صالح اجرئنی آلاجاقدر. ۴۲ کیم بو
 کئچئکلردن بئرنه، شاگئردئم اولدوغو اوچون،
 بئر کاسا سویوق سو ائچئرتسه، دوغروسونو
 سئزه دئرم کی، اجر سئز قالماياجاقدر.

عسا و یحیا

(لوقا ۷: ۱۸-۳۵)

عسا اون ائکی شاگئردنه نصئت
 ورندن سونرا اورادان گئدی کی،
 ۱۱ اونلارین شهرلرئنده تعلیم ورنه، وعظ اتسن.
 ۲ یحیا زئنداندا مستحئن اتدئی ائشلیرى ائشئن
 واخت، شاگئردلرئندن بعضئسینی گؤندردی کی،
 ۳ عئسادان سوروشسونلار: «آیا گلمهلی اولان
 سن سن، یوخسا اؤزگه بئرنی گؤزله یک؟»
 ۴ عسا جاوابیندا اونلارا ددی: «گدئن
 نه ائشئندئشئیزی و نه گوردو یونوزو یحیا
 بئلدرئین؛ ۵ کورلار گؤرورلر، آخساقلار یئرئئرلر،
 جوداملار شفا تاپیرلار، کارلار ائشئندئرلر،
 اولولر دئرئئلرلر، و یوخسوللار ائنجئلشن
 خوش خبری ورنئر. ۶ خوش او آدامین حالینا
 کی، منئم باره مده بودره مئر!»
 ۷ یحیانین شاگئردلری گدن واخت، عسا
 جاماعاتا یحیانین حاقیندا دانشماغا باشلادی:
 «چؤله نه گؤرمه یه گئدئنتئر؟ یلئن تربئدئی بئر

نئجات تاپاجاقدیر. ۲۳ بئر شهرده سئزی
 قوودوقلاری زامان، او بئرئسئنه قاچین. چونکی
 دوغروسونو سئزه دئرم، سئز، ائسرائیل
 شهرلرنی دولانئب قورتارمايئش، ائئسان اوغلو
 گلهجک. ۲۴ شاگئرد موئلئمئندن افضل دیئل؛
 قول دا آغاسیندان افضل دیئل. ۲۵ شاگئردئن
 اؤز موئلئمی کئمی اولماسی، قولون دا اؤز
 آغاسی کئمی اولماسی اونلارا کئفایتدئر. اگر
 او صاحبئنه بعل-زبول دسه لر، اونون او اهئلنه
 نه قدر آرتیق دئیجهجک.

کئمدن قورخاق؟

(لوقا ۱۲: ۹-۱۰)

۲۶ اونا گؤره، اونلاردان قورخمايئین؛ چونکی
 اله گئزلی بئر شی یوخدور کی، آچيغا
 چيخماسین و اله اؤرتولوشی ده یوخدور
 کی، بئلنمه سئن. ۲۷ سئزه قارانیقدا نه دئرم،
 اونو آیدینلیقدا دئین؛ قولاغینیزا ییچیلدائانی دا
 داملاردان اعلان ادئن. ۲۸ اونلاردان قورخمايئین
 کی، بدنی اولدوروب، جانی اولدوره بئلئرلر.
 آنجاق اوندان قورخون کی، هم جانی، هم ده
 بدنی جهئمده هلاک اتمه یه قادئردئر. ۲۹ مگر
 ائکی سرچه بئر قارا پولا ساتیلیمیر؟ لاکئن
 آتانیزین حؤکمو اولمادان، بونلاردان تک بئری
 یره دوشمز. ۳۰ سئزئن باشینیزداکی توکلر ده
 ساییلیب. ۳۱ اودور کی، قورخمايئین. سئز بئر
 چوخ سرچه دن داها افضل سئنتئر.

۳۲ کئم منی ائئسانلار قاباغیندا ائقرار اتسه،
 من ده اونو گؤیلرده اولان آتامین قاباغیندا
 ائقرار ادهجه یم. ۳۳ آما کئم منی ائئسانلار
 قاباغیندا ائنکار اتسه، من ده اونو گؤیلرده
 اولان آتامین حضوروندا ائنکار ادهجه یم.

عسایا لایئق اولماق

(مرقس ۹: ۴۱، لوقا ۱۲: ۵۱-۵۳، ۱۴: ۲۶-۲۷)

۳۴ گومان اتمه یئن کی، یر اوزونه صولج
 گئرمیه گلمئشم؛ صولج یوخ، قیلینج گئرمیه

تۆۋبە اتمەين شەرلر

(لوقا ۱۰:۱۳-۱۵)

۲۰ او زامان عىشا او شەرلرى دانلاماغا باشلاىدى كى، مۇجوزەلرئىنن چوخلارى اونلاردا باش ورمىشىدى. چونكى اونلار تۆۋبە اتمەدئلر: ۲۱ «واى سىنە اى خورازىن! واى سىنە اى بيتسىدا! چونكى سىزده باش ورن مۇجوزەلر صور و صئدوندا باش ورسىدى، اونلار چوخودان چولا بورونوب، كول اوستونده تۆۋبە ادرئلر. ۲۲ لاكئىن سىزە دىئرم، قىيامت گونونده صور و صئدونون حالى سىزئىكئىدن داها آسان اولاجاق. ۲۳ و سىن اى كفرناحوم، مگر گۆيه قدر اوجالاجاقسان؟! بوخ، اۆلؤلر دئيارىنا قدر آلچالاجاقسان. چونكى سىنە باش ورن مۇجوزەلر سودومدا باش ورسىدى، او، حلە دە بو گونه كئىمى دوراردى. ۲۴ لاكئىن سىنە دىئرم كى، قىيامت گونو سودومون حالى سىنئىكئىدن داها آسان اولاجاق.»

يورغونلار خوش خبر

(لوقا ۱۰:۲۱-۲۲)

۲۵ بوندان سونرا عىشا بلە ددى: «اى آتا، گۆيۈن و يرئىن ربى، شوکور ادىرم سىنە كى، بو شىلرى آغىلى لاردان و عالملىردن گئزئلدئب، كئىچىك اوشاقلار بلكى ادىرسن! ۲۶ بلى آتا! چونكى سىنن رىضان بلە ائدى. ۲۷ ھر شى آتام طرفئىدن منە ورتئىب. ھىچ كس اوغولو تانىماز مگر آتا، و ھىچ كس دە آتانى تانىماز مگر اوغول و او اداملار كى، اوغول اونلارى آتانى تانىماق اوچون سىچئر. ۲۸ اى بوتون يورغونلار، اى يوكلىرى آغىر اولانلار، منئىم پانىما گلئىن و من سىزە راحتلىق ورەرم. ۲۹ منئىم يوغومو گۆتورون و مىندن اۆيرەنئىن: چونكى من حلىم و اوركدن

قامىشى؟ ۱۸ اگر بوخ، بس نە گۆرمەيە گئىدئىز؟ ظرئف پالتار گىئىنمئش بئر ادامى؟ ظرئف پالتار گىئىنلر كى، پادشاھلارلار سارايلارىندا دىرلار. ۹ بس نە گۆرمەيە گئىدئىز؟ بئر پىغمبەر؟ بلى، سىزە دىئرم، حتا پىغمبەردن اوستون اولانى. ۱۰ بو، او ادامدىر كى، اونون حاقيندا يازىلىپ: "باخ، سىندن قاباق مىن اۆز الجئىمى گۆندەرەجەيم.

او، سىنن يولونو سىنن قاباغىندا حاخىرلاياچاق."*

۱۱ دوغروسونو سىزە دىئرم؛ آرواددان دوغولانلار آراسىندا تعمئد ورن يىحيادان داها بۆيۈكو اولمايىب؛ لاكئىن گۆيلرئىن پادشاھلىغىندا لاپ كئىچىك اولان، اوندان بۆيۈكدور. ۱۲ تعمئد ورن يىحايىن گونلرئىنن ائىندئىە كئىمى گۆيلرئىن پادشاھلىغى زورلا بىرقرار اولور و زورلو اداملار اونو آلە گئىئرئلر. ۱۳ چونكى بوتون پىغمبەرلر و شرىئىت، يىحاييا قدر اولاجاقلارى نىئلىك ائىدئلر. ۱۴ اگر بونو قبول اتمىك ائىستەيئرسىنئىز، يىحيا اۆزو ھەمەن گلمەلى اولان ائليادىر. ۱۵ قولاغى اولان قولى ائىتئىش.

۱۶ بو نىئلى نەيە بنزەدئىم؟ بازار ميدانىندا اوتوران اوشاقلار بنزەيئرلر كى، يولداشلارنى چاغىرىپ دىئرلر: ۱۷ "سىزە توتىك چالدىق، سىز اويناىمادىنىز، قىملى ماھنىلار اوخودوق، سىز آغلامادىنىز."

۱۸ چونكى يىحيا گلدى، نە يىئردى نە دە ائىچئردى. و دىئرلر كى، "اوندا ائىلىس وار." ۱۹ ائىنسان اوغلو گلئىب، ھىم يىئر ھىم دە ائىچئر و دىئرلر: "باخ بو قارىنقولى و شراب ائىچن اداما؛ باج يىغانلارلار و گوناھكارلارلار دىوستو!" حال بو كى، حىكمت گۆرستدئى عمللرلە تصدئق اولونور.

چیخارتماسین؟! ۱۲ انسان قویوندان داها
افضلدر. بونا گۆره سبت گونو یاخشیلیق
اتمک جائزدر.»

۱۳ او واخت عئسا آلی قوروموش آداما
ددی: «الئی اوزات.» آدام الئی اوزاتدی و او
ال، او بئری آلی کئمی صاغ اولدو. ۱۴ لاکئن
فرئسلر چۆله چیخیب، مصلحتلشدلر کی،
عئسانی نجه هلاک اتسنلر.

تارینین سجدئی قول

۱۵ عئسا بونو بلئب، اورادان اوزاقلاشدی.
اونون دالینجا چوخ آدام گتدی و عئسا
اونلارین هامیسینا شفا وردی. ۱۶ و اونلار
جئدی تاپشیردی کی، اونون کئم اولدوغونو
بئلدرمه سنلر. ۱۷ اله کی، اِشعیا پیغمبرئن
واسطه سئله دیئلمئش سؤز یرئنه یتششئن:

۱۸ «بودور منئم سجدئیتم قول؛

منئم سوگئلئم کی،

جانیم اوندان راضی دیر.

روحومو اونون اوستونه قویاچاغام،

و او، مثلئرله عدالتی اعلان اده جک.

۱۹ او، نه ساواشاجاق،

نه ده چیغیراجاق،

و هچ کئم کوچه لرده اونون سسنئی

اشتئمیه جک.

۲۰ ازئلمئش قامیشی قیرمایاجاق،

توستولهنن پئلته نی سؤندورمه یه جک

و آخیریندا عدالتی ظفره چاتدیراجاقدیر.

۲۱ و خالقار اونون آدینا اومئد باغلا یاجاقلار.*

عئسا و بعزلبول

(مرقوس ۳: ۲۰-۳۰، لوقا ۴: ۴۵-۴۳، ۱۱: ۱۴-۲۳)

۲۲ او واخت ائبلئس الئنده اسئر اولموش
کور و لال بئرئنی عئسانین یانینا گئشدرلر

تواضعکارام. و جانینیزا راحتلیق تاپارسینیز.
۳۰ چونکی یوغوم آسان و یوکوم یونگولدور.»

سبت گونو حاقیندا سوال

(متا ۲۳: ۲-۶، لوقا ۱۱: ۱-۱۶)

۱۲

او زامان عئسا سبت گونو اکئن
زمئرلرئندن کچئردی. شاگئردلری
آج اندنلر و سونبوللری درئب یمه یه
باشلادیلار. ۲ لاکئن فرئسلر بونو گۆرن زامان
اونا دئلر: «باخ، شاگئردلرئن سبت گونو جائز
اولمایان اتشی گؤرورلر.»

۳ عئسا اونلارا ددی: «مگر اوخوما ییسینینیز
کی، داوود نه اتدی او زامان کی، هم اؤزو آج
اتدی، هم ده اونولا اولنلار؟ ۴ نجه تارینین
اؤئنه گئردی و پروردئگار تقدئم اولموش
چۆرکلری یدئلر. حال بو کی، بونلاری یمه یه
نه اؤزونون حاقی وار اتدی نه ده اونولا
اولنلارین؟ بونو آنجاق کاهنلر اده بئلدرلر.
۵ و یا شرئعت کتتابیندا اوخوما ییسینینیز کی،
کاهنلر معبدده سبتی پوزورلار، لاکئن
گوناهکار سایلمیرلار؟ ۶ آما سئزه دئرم کی،
بورادا معبددن داها افضل بئری وار. ۷ لاکئن
سئز اگر بو کلامین معناسینی بئلسیدئنئز کی،
دئیر: «من قوربان یوخ، مرحمت ائسته یئر» *،
تقصئرئزلری محکوم اتمزدئنئز. ۸ چونکی
انسان اوغلو سبت گونونون ده صاحبئی دئر.»
۹ عئسا اورادان گئئب، اونلارین کئشه لرئنه
گئردی. ۱۰ اورادا آلی قوروموش بئر آدام وار
اتدی. عئسایا بؤهتان وورماق اوچون اوندان
سوروشدولار: «آیا سبت گونو شفا ورمک
جائزدر؟»

۱۱ عئسا دا اونلارا ددی: «سئزلردن کئم وار
کی، بئرحه قویونو اولسون و قویون سبت
گونو چوخورا دوشسون و آدام اونو توتوب

شیلر چیخاردیر؛ و پئس آدم پئسلئک خزننه سئندن پئس شیلر چیخاردیر. ۳۶ آما سئره دئیرم: قیامت گونونده ائنسانلار، دانیشدیقلاری هر بوش سۆز اوچون حساب وره جکله. ۳۷ چونکی اۆز سۆزلرئئزه گۆره بوراخیلا جاقسینیز، و اۆز سۆزلرئئزه گۆره ده محکوم اولاجاقسینیز.»

یونوسون علامتی

(مرقوس ۸: ۱۱-۱۲، لوقا ۱۱: ۲۴-۲۶، ۲۹-۳۲)

۳۸ او زامان دئن عالئمیری و فرئسلردن بعضئلری دئلر: «اوستاد، انستهیئرئک کی، سندن بئر علامت گۆرک.»

۳۹ عئسا جاوابیندا اونلار ددی: «پئس و زئناکار نسل بئر علامت آختاریز؛ لاکئن اونا یونوس پیغمبرئن علامتئندن باشقا هچ بئر علامت ورئلمه یه جک. ۴۰ چونکی نهجه یونوس اوچ گون-اوچ گجه نهنگئن قاریندا قالدی، ائنسان اوغلو دا اوچ گون-اوچ گجه یرئن انچئنده اله قالاجاق. ۴۱ نینوانین خالقئ قیامت گونونده بو نسل له قالخاجاق و اونو محکوم اده جک. چونکی اونلار یونوسون وعطی ائله تۆوبه اتدئلر؛ و باخ انئدی، یونوسدان داهایو کو بورادادیر. ۴۲ جنوب ملکه سی قیامت گونونده بو نسل له قالخاجاق و اونو محکوم اده جک. چونکی او، دوانین او باشیندان گلدی کی، سولیمانین حئمکتلی سۆزلرئنی اشنئش؛ و باخ انئدی، سولیمانان داهایو کو بورادادیر.

۴۳ ناپاک روح، آدامان چیخانان سونرا، قورو یرلرده دولانیب راحتلیق آختارار، لاکئن تاپماز. ۴۴ او زامان دئیر: ”چیخدیغیم اؤئمه دؤنوم.“ و گلدئیی وخت اونو بوش، سوپورولموش، و بزئمئش تاپار. ۴۵ او زامان گئدر، اۆزوندن داهایو پئس اولان یدئ اۆزگه روحو اۆزو ائله گئئرر و اورایا گئئر، یاشایارلار؛ و او آدامین آخیر حالی اولکئئندن

و عئسا اونا شفا وردی. اله کی، کور و لال اولان بو آدم، هم گۆرمه یه هم ده دانیشماغا باشلادی. ۲۳ بوتون خالق حیرته گلئب ددی: «آیا بو، داوود اوغلو دئیل؟!»

۲۴ آما فرئسلر بونو اشدن وخت ددئلر: «بو آدم ائبلئسلری، آنجاق ائبلئسلرئن ریئسی بعزلبولون گوجو ائله قووور.»

۲۵ عئسا اونلارین فنکئرلرئنی بئلئب، اونلار ددی: «اۆز انچئنده بۆلنوموش هر سلطنت وئران اولار؛ اۆز انچئنده بۆلنوموش هچ بئر شهر و او ده داوام گئئرمز. ۲۶ اگر شیطان شیطان قووسا، اۆز انچئنده بۆلنوموش اولور؛ بس اونون سلطنتی نهجه داوام گئئر؟ ۲۷ اگر من ائبلئسلری بعزلبولون گوجو ائله قووورام، بس سئزنن آداملارینیز کئئمئن گوجو ائله قووورلار؟ اونا گۆره ده، سئره حؤکم ادن اونلار اولاجقلار. ۲۸ آما اگر من ائبلئسلری تارینین روحو ائله قووورام، دمه لی تارینین پادشاهلیغی سئره یتئشب. ۲۹ بئر آدم قووتلی بئرئئنن اؤئنه گئرئب، اونون مالیننی نهجه اوغورلایا بئلر؟ مگر اؤل اونون قوللاریننی باغلا سین. او زامان اؤئنی اوغورلایا بئلر.

۳۰ منتمله اولمایان منتئم ضئدئمه دئر و منتمله ییغمایان داغیدیر. ۳۱ بونا گۆره سئره دئیرم: ائنسانلارین هر گوناه و کوفرو باغیشلار، لاکئن موقدس روحون ضئدئنه دئئلن کوفر باغیشلانماز. ۳۲ کئم ائنسان اوغلونون ضئدئنه دانیشسا، باغیشلار؛ آما کئم موقدس روحون ضئدئنه دانیشسا، نه بو عالمده باغیشلار، نه ده گله جکده.

۳۳ آغاجی یاخشی اذن، میوه سی ده یاخشی اولار، و یا آغاجی پئس اذن، میوه سی ده پئس اولار؛ چونکی آغاج میوه سئندن تانینار. ۳۴ ای افئلر نسللی، سئز پئس اولدوغونوز حالدا، نهجه یاخشی شیلر دانیشا بئلر سئئنز؟! چونکی آغیز اورکدن داشانی دانیشیر. ۳۵ یاخشی آدم یاخشیلیق خزننه سئندن یاخشی

۱۰ شاگتردلر یاخینلاشیب، عئسیا ددئلر: «نه اوچون اونلارلا مثل لرله دانیشیرسان؟»

۱۱ عئسا جاوابیندا اونلارلا ددی: «سئزه بو قابئلئیت ورنلئب کی، گؤیلرئن پادشاهلیغینین سئرلرئنی آنلاسینیز، لاکئن اونلارلا ورنلمه یئب. ۱۲ چونکی کئمده وارسا، اونا داها چوخ ورنله جک و او بوللوق ائچئنده اولاجاقدیر؛ آما کئمده یوخسا، الشنده اولان دا اوندان آلیناجاق. ۱۳ اونلارلا مثل لرله دانیشدیغیمین سببی بودور؛ دوغرودان دا کی، “گوردوکلری حالدا گورمزلر، اشدئئکلری حالدا اشدئمزلر، آنلامازلار دا.”

۱۴ إشعیای پیغمبرئن اونلارین حاقیندا ددئی: سؤز یرئنه یتئشئر کی، دمنشدی: “قولاغینیزلا اشدئرسئنئز، لاکئن باشا دوشمزسئنئز،

گوزلرئئزله باخارسینیز، آما گورمزسئنئز، ۱۵ چونکی بو خالقین اورهی برک اولوب. قولاقلاری ائله آغیر اشدئئرلر، گوزلرئنی یوموبلار کی، گوزلری ائله گورمه سنئرلر، قولاقلاری ائله اشدئمه سنئرلر، اوزکلری ائله آنلاییب منه دؤنمه سنئرلر کی، من اونلارلا شفا ورنم.”*

۱۶ لاکئن سئزن گوزلرئئزئن خوش حالینا، چونکی گورورلر؛ قولاقلارینیزین خوش حالینا، چونکی اشدئئرلر. ۱۷ دوغروسونو سئزه دئیرم: چوخ پیغمبرلر و صالح آدمالار بو آرزودا اولدولار کی، سئزن گوردویونوز شیلری گورسونلر، آما گورمه دئئرلر؛ سئزن اشدئئئنئز شیلری اشدئسنلر، آما اشدئمه دئئرلر. ۱۸ ائندی سئز اکئنچی حاقینداکی مثله قولاق آسین: ۱۹ کئم پادشاهلیق باره ده کی کلامی اشدئئب آنلاماسا، شرئر گلئب

داها پئس اولار. بو پئس نسلله ده بله اولاجاق.»

۴۶ عئسا خالقا حله دانیشیردی کی، آناسی و قارداشلاری اشدئکده دوروب، اونونلا دانیشماق ائستئه دئئر. ۴۷ و بئری عئسیا ددی: «باخ، آنان و قارداشلارین چؤلده دوروبلار و ائسته یئرلر کی، سئنله دانیشسینلار.» ۴۸ لاکئن عئسا بو سؤز دئین آداما جاواب ورنب ددی: «منئم آنام و قارداشلاریم کئملردئر؟» ۴۹ و الئنی شاگتردلرئنه طرف اوزادید ددی: «باخین، منئم آنام و قارداشلاریم! ۵۰ چونکی کئم منئم گؤیلرده اولان آتامین ائراده سنئنی یرئنه یتئرسه، منئم قارداشیم، باجیم، و آنام دا اودور.»

اکئنچی مثلی

(مرقوس ۱: ۴-۲۰، لوقا ۸: ۴-۱۵)

۱۳

او گون عئسا اودن چیخدی و گدئب، گؤل قیراغیندا اوتوردو. ۲ یانینا اله چوخ آدم بیغیلدی کی، اؤزو بئر قاییغا منئب، اورادا آیلشدی و بوتون خالق ساحئلده دورودو. ۳ عئسا اونلارلا مثل لرله چوخ شی دانیشیب، دئیردی: «باخین، بئر اکئنچی توخوم سئمیه یه چیخدی. ۴ سَپَن واخت توخوملاردان بعضئسی یول قیراغینا دوشدو و قوشلار گلئب اونلاری یدئرلر. ۵ بعضئسی تورپاغی چوخ اولمایان داشلیق یرله دوشدو. تورپاغین درئلئیی اولمادیغینا گؤره، تز بئتدی. ۶ لاکئن گون چيخان واخت سولدو و کؤکو اولمادیغینا گؤره قورودو. ۷ توخوملاردان بعضئسی تنکانلار آراسینا دوشدو. تنکانلار بئئب، اونلاری بوغدولار. ۸ آما قالانلاری یاخشی تورپاغا دوشدولر؛ بعضئسی بئره یوز، بعضئسی بئره آلتیمیش، بعضئسی ده بئره اوتوز ثمره وردئرلر. ۹ قولاغی اولان اشدئسن.»

و يانديرماق اوچون اونلاری دسته-دسته باغلايین. اَمَّا بوغدانى انبارلاریمایيغین.»

خاردال توخومونون مثلى

(مرقوس ۴: ۳۰-۳۴، لوقا ۱۳: ۱۸-۲۱)

۳۱ عئسا اونلارا آیری بئر مثل ده نقل ادئب ددی: «گؤیلرئن پادشاهلیغی خاردال توخومونا بنزه کی، بئر آدام گؤتوروب، اونو زمئسنده اکدی. ۳۲ خاردال، بوتون توخوملارین لاپ کئچئی اولسا دا، بۇيويىن واخت باغچادا بئتن بوتون بئتكئلردن بۇيوک اولار؛ لاپ آغاج بویدا اولار. اله کی، گؤیون قوشلاری گلئب، اونون بوداقلاریندا یووا تئکرلر.»

۳۳ عئسا اونلارا آیری بئر مثل ده ددی: «گؤیلرئن پادشاهلیغی خمئرمیاسینا بنزه کی، بئر آرواد اونو گؤتوروب، اوچ اؤلچو* اون ائچئنه قاتدی، اله کی، بوتون خمئر تورشولادی.»

۳۴ عئسا بوتون بو شیلری خالقا مثل لرله دئردی و اونلارا مثلئسز هچ بئر شی دمئردی کی، ۳۵ نبی لر واسطه سئله دئیلن بو سؤز یرئنه یتئشئین:

«آغزیمی مثل لرله آچاجام،

او شیلری بیان اده جه یم کی، دونیا

یاراناندان بری گئزلی دئر.»*

آلاق اوت مثلئنن آچیقلاماسی

۳۶ او زامان عئسا خالقى بوراخیب، اوه گئدی. شاگئردلری اونا یاخینلاشیپ ددئلر: «زمئده کی آلاق اوتون مثلئنن بئزه آچیقلا.»

۳۷ عئسا جاوابیندا اونلارا ددی: «یاخشى توخومو سپن ائنسان اوغلودور؛ ۳۸ زمی دونیادیر؛ یاخشى توخوم پادشاهلیغین اوولادلاری دیر. آلاق وتلاری دا شرئئن اوولادلاری دیرلار

اوره یئنه سېئلمئشى اوغورلایار. یول قیراغینا سېئلمئش بودور. ۲۰ داشلیق یرلره سېئلمئش اولان دا اودور کی، کلامی اشئدئر و آئن اونو شادلیقلا قبول ادئر. ۲۱ لاکئن اؤز-اؤزونده کؤک سالمادیغینا گؤره، آز بئر مودت قالیر و او زامان کی، بو کلامدان اؤتری دارلیق و اذئیت باش ورئر، آئن بودره بئر. ۲۲ تئکانلار آراسینا سېئلمئش اولان اودور کی، کلامی اشئدئر؛ اَمَّا دونیانین فئکئری و وارلیلیغین تولولتاماسی کلامی بوغور و کلام ثمره سئز اولور. ۲۳ یاخشى تورپاغا سېئلمئش اولان دا اودور کی، کلامی اشئدئر، آلايیر؛ بعضئسی بئر یوز، بعضئسی بئر ائتمیش، بعضئسی ده بئر اوتوز ثمره ورئر.»

آلاق اوت مثلى

۲۴ عئسا اونلارا آیری بئر مثل ده نقل ادئب ددی: «گؤیلرئن پادشاهلیغی او آداما دا بنزه کی، زمئسنه یاخشى توخوم سېدی. ۲۵ اَمَّا آداملار یاتاندان سونرا، اونون دوشمنی کلدی و بوغدالارین آراسینا آلاق اوت سېئب، گئدی. ۲۶ بوغدا بۇيويوب ثمره وردئیی زامان، آلاقلار دا گؤرؤندو. ۲۷ زمی صاحبئئنن قوللاری گلئب اونا ددئلر:

“آغا، مگر سن زمئیه یاخشى توخوم سېمه دئن، بس آلاق اوت هارادان عمله گلئب؟” ۲۸ آغا قوللارا ددی: “بونو دوشمن ادئب.” قوللار اونا ددئلر: “اگر بله دئر، ائسته یئرسن گدئب اونلاری ییغاق؟”

۲۹ زمی صاحبئى ددی:

“خیر، مبدا آلاقلاری ییغان واخت، اونلارلا بوغدانى دا قوپارداسینیز. ۳۰ قویون بئچئنه قدر هر ائکئسی ده بۇيوسولر. بئچئن واختی من بئچئنچئلره دئیهرم: اؤلجه آلاق وتلاری ییغین

عئسا ردّ ادئلئر

(مرقوس ۱: ۶-۶، لوقا ۴: ۱۶-۳۰)

۵۳ عئسا بو مثل لری بئشئردن سونرا اورادان آیریلدی. ۵۴ و اؤز دئیارینا گلئب، اوراداکى كنئسه لرده خالقا تعلئم ورئردى. اله كى، اونلار حيران قاليب دئئرئدلر: «بو آدام بله حنكمتى، بله مؤجوزهلئ قودرتى هارادان آليب؟» ۵۵ مگر بو، دولگر اوغلو دئئل؟ مگر آناسينين آدى مريم دئئل؟ مگر قارداشلارى يعقوب، يوسف، شمعون و يهودا دئئل لر؟ ۵۶ مگر بوتون باجيلارى آراميزدا دئئل لر؟ بس بو آداما بوتون بو شيلر هارادان گلدى؟» ۵۷ و اوندان ناراحات اولدولار.

لاكئن عئسا اونلارا ددى: «هچ بئر ييغمبر هچ يرده حؤرمئسئز دئئل، مگر اؤز وطنئنده و اؤز اوشئنده.» ۵۸ و اونلارين ائمانسيزليغي اوزوندن اورادا چوخ مؤجوزه ائمه دى.

يحييا ييغمبرئن اولدورولمه سى

(مرقوس ۱۴: ۶-۲۹، لوقا ۷: ۹-۹)

۱۴ او زامان هئرو د تئرارخ عئسانين حاقئندا اولان خبرلرى ائشئدى ۲ و نؤكرلئنه ددى: «بو، تعمئد ورن يحياديير؛ او، اولولردن دئرئلئب. بونا گؤره ده اوندا بله مؤجوزهلئ قودرت گؤرونور.» ۳ هئرو، يحيانى قارداشى فئلئپئن آروادى هئرو دئاسين اوزوندن توتموشدو و باغلاييب، زئندانان آتمئشدى. ۴ چونكى يحييا هئرودا دمئشدى: «اونولا اولئمك سئنه جائز دئئل.» ۵ هئرو ائستئمئشدى كى، يحيانى اولدورسون، لاكئن خالقدان قورخموشدو؛ چونكى خالق يحيانى ييغمبر سايىردى.

۶ هئرو دون آنادان اولان گونو، هئرو دئاسين قيزى مجلسئده اوينادى و بو دا هئرو دون خوشونا گلدى. ۷ بو سببدن ده آند ائچئب وعده وردى كى، قيز نه ائستئسه، اونا

۳۹ آلاق اوتو سَين دوشمن، ائبلئسدئر؛ بئچئن واختى بو عالمئن آخىرى دير و بئچئنچئلر ملكلرئدلر. ۴۰ اونا گؤره نجه كى، آلاق اوتلار ييغلييب، اوددا يانديريلير، بو عالمئن آخيريندا دا اله اولاجاق. ۴۱ انسان اوغلو ملكلرئنى گؤندره جك و اونلار گوناها چكن بوتون شيلرى و پئسلئك ادن هر آدامى اونون پادشاهليغيندان ييغاجاقلار. ۴۲ و اونلارى اود تندئرئنه آتاجاقلار. اورادا اغلاشما و دئش قيچيرئماسى اولاجاقدير. ۴۳ او واخئ صالح آداملار آتالارينين پادشاهليغيندا گون كئنى شاخاجاقلار. قولاقلارى اولان قوى ائشئسن.

كئچئك مثل لر

۴۴ گؤيلرئن پادشاهليغي زمئنده گئزلهدئلن بئر خزنئنه يه بنزه كى. بئر آدام اونو تاييب گئزلئدى. و شادليقلا گئذب، بوتون وار-بوخونو سائدى و او زمئنى آلدى.

۴۵ گئئنه، گؤيلرئن پادشاهليغي گؤزل مئروارى آختاران بئر تاجئره بنزه كى، ۴۶ چوخ قئيمئلى بئر مئروارى تاييب، گئدى و بوتون وار-بوخونو ساييب، اونو آلدى.

۴۷ گئنه، گؤيلرئن پادشاهليغي دهنزه آتيلان بئر تورا بنزه كى، هر جور باليق توتدو. ۴۸ دولدوغو زامان اونو ساحئله چكدئلر و اوتوروب، ياخشى لارى قابلارا ييغديلار و پئسلرى ائشيه آتديلار. ۴۹ بو عالمئن آخيريندا دا بله اولاجاق. ملكلر گلئب، پئسلرى صالح آداملارين آراسيندان آيبراجاقلار ۵۰ و اونلارى اود تندئرئنه آتاجاقلار. اورادا اغلاشما و دئش قيچيرئماسى اولاجاقدير. ۵۱ آيا بوتون بو شيلرى آنلادينيز؟

اونلار عئسايا دئئلر: «بلئ.»

۵۲ عئسا دا اونلارا ددى: «بونا گؤره، هر دئن عالئمى كى، گؤيلرئن پادشاهليغينا گؤره تعلئم تاييب، بئر او صاحئبئنه بنزه كى، خزنئنه سئندن تزه و كؤهنه شيلر چيخادير.»

اوشاقلاردان باشقا، بش مئن نفره ياخين ائدى.

عئسا سو اوستونده يرئير

(مرقوس ۴۵: ۶-۵۶، يوحنا ۱۵: ۲۱-۲۲)

۲۲ عئسا آئن شاگئردلرئنه امر اتدى كي، قاييغا مئئب، اوزوندن قاباق او تايا گئسنلر كي، او دا جاماعاتي مورخص اتسئن. ۲۳ خالقي يولا سالاندان سونرا، عئسا دوعا اتمك اوچون تك باشينا داغا چيخدى؛ آخشام دوشئن واخت، اورادا تك ائدى. ۲۴ بو ارادا، قاييق ساحلندن چوخ اوزاقتا، كوله يئن اوزلرئنه آسديي اوچون، شپه لرله دؤيوشوردو. ۲۵ گجه نئن دؤردونجو نؤويه سئنده* عئسا گؤلون اوستونده يرئيه-يرئيه اونلارين يانينا گلدى. ۲۶ لاكن شاگئردلر اونون گؤل اوستونده يرئمه سئنى گؤرن واخت قورخوب ددئلر: «بو بئر روحدور.» و دهشتدن چيغيرماغا باشلاديلار. ۲۷ آما عئسا او آندا اونلارلا دانيشيب ددى: «اوره يئنئز اوزولمه سئن. منم، قورخمايئن.» ۲۸ پطروس اونون جاوايىندا ددى: «يارب، اكر سن سن، امر ات كي، سو اوزونده سئنن يانينا گلئم.» ۲۹ عئسا ددى: «كل.»

پطروس دا قاييقدان چيخيب، عئسانين يانينا گتمك اوچون سو اوستونده يرئمه يه باشلادى. ۳۰ آما كوله يئن شئدتلى آسدييئي گؤرن واخت قورخدو و باتماغا باشلايىندا چيغيردى: «يارب، منه نجات ور.»

۳۱ عئسا او آندا الننى اوزايدى، اونو توتدو و ددى: «اي آز ائمانلى آدام، نه اوچون شك اتدئن؟» ۳۲ و قاييغا مئئدئكلرى زامان كولك ساكتئلسدى. ۳۳ قاييقتا اولانلار گلدئلر و اونا سجهه دئب ددئلر: «دوغرودان دا سن تارينين اوغولوسان.»

وره جك. ۸ آما قيز آناسينين تحرككى ائله ددى: «تعمئد ورن يحيانين باشيني بورادا بئر سئنى ائچئنده منه ور.» ۹ پادشاه قمگئن اولدو؛ آما آند ائچدئئنه و مئجئلسده اوتورانلارلا گؤره امر اتدى كي، قيزين ائسته دئئنى ورسئلر. ۱۰ و آدام گؤندرب، زئنداندا يحيانين باشيني كسدئردى. ۱۱ يحيانين باشى بئر سئنى ائچئنده گئئرئلدى و قيزا ورنئلدى. قيز دا آناسينا آپاردى. ۱۲ يحيانين شاگئردلرى گلدئلر، و اونون بدننى گؤتوروب باسديردیلار. و گلئب عئسايا بو باره ده خبر وردئلر.

عئسا بش مئن نفرى دويورور

۱۳ عئسا بونو اشدئب، اورادان تك باشينا قاييقتا ساكت بئر يره گتدى. خالقي بونو اشدئن واخت، شهرلردن پئيدا اونون دالينجا گتدى. ۱۴ عئسا قاييقدان ائنه بؤيوك بئر جاماعاتي گؤردو و اونلارلا يازيغى گلئب، ناخوشلارينا شفا وردى. ۱۵ آخشاما ياخين، شاگئردلر اونون يانينا گلئب ددئلر: «بورا چؤلدور، واخت دا آرتيق گيجدئر؛ خالقي مورخص ات كي، كندلره گلئب اؤزلرئنه يىمك آلسينلار.» ۱۶ آما عئسا اونلارلا ددى: «گئمكلرى لازيم ديئل. اونلارلا سئز يىمك ورنئ.» ۱۷ شاگئردلر عئسايا ددئلر: «بورادا بش چؤرك و ائكى باليقدان باشقا بئر شيئمئز يوخدور.» ۱۸ عئسا ددى: «اونلارى بورايا منئم يانينا گئئرئ.» ۱۹ و خالقا امر اتدى كي، اوت اوستونده اوتورسونلار. بش چؤركله ائكى باليغى گؤتوردو، گويه باخيب، بركتله دى و چؤركلرى بؤلوب شاگئردلره وردى، شاگئردلر ده خالقين آراسيندا پايلاديلار. ۲۰ هامى پئيب دويدو و آرتيق قالان تئكه لردن اونانكى دولو سبد ييغيديلار. ۲۱ يئين آداملارين سايسى، آروادلار و

۱۰ عئسا جاماعاتی یانینا چاغیریب، اونلارا ددی: «قولاق آسین و آنلایین! ۱۱ آغیزا گئرن شی، ائنسانی ناپاک اتمز؛ آغیزدان چیخان شی دئر کی، ائنسانی ناپاک ادر.» ۱۲ او واخت شاگئردلر گلب، اونا ددئلر: «آیا بئلئرسن کی، فرئسلر بو سؤزو اشدن واخت حُرصلندئلر؟»

۱۳ عئسا جاواب ورتب، اونلارا ددی: «گؤیده کی آتامین اکمه دئیسی هر بئتکی، کؤکوندن قوپاریلاجاق. ۱۴ اونلاری بوراخین. اونلار کورلارین کور بلدچئلری دئلر؛ کور، کورا یول گؤرسدسه، هر ائکئسی ده قویویا دوشر.»

۱۵ پطروس عئسایا جاواب ورتب ددی: «بئزه بو مثلی آچیقلا.»

۱۶ عئسا ددی: «آیا سئز ده حله باشا دوشمه یئسئئز؟ ۱۷ آنلامیرسینیز کی، آغیزا گئرن هر شی آدمین قارنینا گدئر و اثرغاز اولونور؟ ۱۸ آما آغیزدان چیخان، اورکدن چیخار و ائنسانی ناپاک ادر. ۱۹ چونکی اورکدن پئس فئکئرلر، آدم اؤلدورمک، زناکارلیق، عئقتئزلئک، اوغورلوق، بالانچی شاهندلئک و کوفر چیخار. ۲۰ ائنسانی ناپاک ادر، شیلر بونلاردیر. یویولمامیش اللره یمک، ائنسانی ناپاک اتمز.»

کَنَعَانَلِی آروادین ائمانی

(مرقوس ۷: ۲۴-۳۰)

۲۱ عئسا اورادان چیخیب، صور و صدون بؤلگه سئنه گئدی. ۲۲ کَنَعَانَلِی بئر آرواد او طرفلردن گلب، چیغیرا-چیغیرا ددی: «آغا، ای داوود اوغلو، منه یازیغین گلشن. قیزیم ائبلئس آلئنه توتولوب و پئس بئر حالدا دیر.»

۳۴ اونلار گؤلون او تاینیا کچئب، جئنسارت دئیارینا گلدئلر. ۳۵ او یئرن آداملاری، عئسانی تانیدبقلاری زامان، اطرافا خبر یایدیلار و ناخوش آداملارین هامیسینی عئسانین یانینا گئئردئلر. ۳۶ او اونا یالواردیلار کی، آنجاق پالتارینن آته یئنه توخونماغا ائجازه ورسئن. و توخونانلارین هامیسی صاغالدی.

ائسانی ناپاک ادر نه دئر؟

(مرقوس ۷: ۱-۱۳)

۱۵ او زامان فرئسلر و دئن عالئلری اورشلئمدن عئسانین یانینا گلب ددئلر: ۲ «نه اوچون شاگئردلئن، آغساقاللارین حدئثنی پوزورلار؟ چونکی چؤرک یئین زامان آللرنی یومورلار؟» ۳ عئسا جاوایندا اونلارا ددی: «بس سئز نه اوچون اؤز حدئثنئزدن اؤتری تارینین امرئنی پوزورسونوز؟ ۴ چونکی تازی بویوروب: "آنانا و آنانا حؤرمات" و "آناسینا یا دا آناسینا یامان دئین آدم گرک اؤلدورولسون." ۵ لاکئن سئز دئیرسئئز: "کنم آتاسینا یا دا آناسینا دسه: مندن سنه بئئشن کؤمک تارینا تقدئم ادئلئب، ۶ آرتیق آتاسینا حؤرمات اتمک مجبورئیتئنده دئیل." بلهجه سئز، اؤز حدئثلرئئزدن اؤتری تارینین امرئنی باطل ادرسئئز. ۷ ای رئیاکارلار! ایشعیا پیغمبر سئزئن اوچون نه یاخشی دئیب:

۸ "بو خالق دوداقلاری ائله منه حؤرمات

ادئر،

آما اورکلری مندن اوزاقدیر.

۹ منه بوش یره عبادت ادئرلر، چونکی ائنسان امرلرنی، احکام آدیندا تعلئم وئرلر." *

۳۳ شاگتردلى اونا دئتلر: «چۇلدە بو قدر جاماعاتى دويورماق اوچون چۆره يى هارادان تاپاق؟!»

۳۴ عئسا اونلار ددى: «نچه چۆره يئنئز وار؟» دئتلر: «يدى چۆرك و بئر نچه كنجك باليغيميز وار.»

۳۵ او واخت عئسا خالقا امر اتدى كى، يره اوتورسونلار. ۳۶ يدى چۆركله باليقلارى گۆتوروب شوکور اتدى و بۇلوب شاگتردلىرئنه وردى. شاگتردلىر ده خالقا پايلاديلار. ۳۷ هامى يئب دويدو و آرتيق قالان تنكه لردن يدى دولو زنبئل ييغيديلار. ۳۸ يئنلر آروادلار و اوشاقلاردان باشقا دۇرد مئن نفر ائدئلر. ۳۹ عئسا خالقي مورخص اتدى و قاييغا مئئتب مجدل دئيارينا گلدى.

۱۶ فرئستلرله صادوقئلر ياخينلاشيپ، عئسانى ائمتاحان اتمك اوچون اوندان ائسته دئلر كى، اونلار گۆيدن بئر علامت گۆرسدئسن. ۲ آما عئسا اونلار جاواب ورئب ددى: «آخشام اولاندا دئيرسئئز كى، "هاوا ائستي اولاجاق، چونكى گۆي قيزارييدير." ۳ سحر واختى دا دئيرسئئز: "بو گون كولك اولاجاق، چونكى گۆي قيزارميش و توتقوندور." گۆيون حالينى سچه بئلئرسئئز، لاكن زامانين علامتلرئنى سچه بئلئرسئئز؟ ۴ پئس و زئناكار نسل بئر علامت آختارير؛ لاكن اونا يونوس پيغمبرئن علامتئندن باشقا بئر علامت ورنلمه يه جك.» و اونلارى بوراخيپ گئدى.

فرئستلرئن و صادوقئلرئن خمئرماياسى

(مرقوس ۸: ۱۴-۲۱)

۵ شاگتردلىر گؤلون او تايينا كچئده، چۆرك گۆتورمه يى ياددان چيخارتميشيديلار. ۶ عئسا اونلار ددى: «دئقتلى اولون! فرئستلر و صادوقئلرئن خمئرماياسيدان اؤزونوز اوزاق ساخلايئن.» ۷ شاگتردلىر آرالاريندا مباحئنه

۲۳ لاكن عئسا جاوابئندا اونا بئر سؤز بله دمەدى. شاگتردلىرى عئسانين يانينا گلئب اونا يالوارديلار: «بونو مورخص ات، گئستن. آرخاميزدان باغريب گلئر.»

۲۴ عئسا جاواب ورئب ددى: «من آنجاق ائسرائئل اؤئنئن ائتمئش اولان قويونلارينين يانينا گؤندئرلمئشم.»

۲۵ آما آرواد ياخينلاشدى و اونا سجده ادئب ددى: «يارب، منه ائمداد ات.»

۲۶ عئسا جاواب ورئب ددى: «اوشاقلارين چۆره يئنى آليپ، ائتلر آتماق روا دئئل.»

۲۷ آرواد ددى: «حاقلى سان يارب، آما ائتلر ده صاحبئرلئنن سوفره سئندن دوشئن تنكه لردن يئرلر.»

۲۸ او واخت عئسا جاواب ورئب آروادا ددى: «آرواد، ائمانئين بۇيوكدور. سئنه ائسته دئئش كئمى اولسون.» و اونون قيزى او ساعاتدا صاغالدى.

عئسا دۇرد مئن نفرى دويوروز

(مرقوس ۸: ۱-۱۰)

۲۹ عئسا اورادان چيخيپ، جلئل گؤلونون ياخينليغيغا گلدى و داغين باشينا چيخيپ اورادا اوتوردو. ۳۰ اونون يانينا بۇيوك بئر جاماعات ييغىلدى و آرالاريندا توپاللار، چولاقلار، كورلار، لاللار، و بونلاردان باشقا چوخلارى دا وار ائدى. اونلارى عئسانين آياقلارى يانينا قويدولار و عئسا اونلار شفا وردى.

۳۱ خالق لاللارى دانیشان، چولاقلارى صاغ، توپاللارى يرئين، و كورلارى گؤرن زامان تعجب و ادب ائسرائئلئن تارييسينا حمد اتدئلر.

۳۲ عئسا شاگتردلىرئنى يانينا چاغريب ددى: «خالقا اوره يئشم يانير، چونكى اوچ گوندور كى، يانيمداديرلار و يمه يه هچ بئر شيلرى يوخدور. ائسته مئرئم اونلارى آج بوراخيپ، مبادا يولدا طاقتدن دوشسونلر.»

من کئلسامی بو داش اوستونده بئنا اده جهم و اؤلورلر دئیارینین قاپیلاری اونا قالب گلر بئلمه یه جکلر. ۱۹ گؤیلرئ پادشاهلیغینین آچارلارینی سنه وره جهم؛ یر اوزونده باغلادیغین هر شی، گؤیلردہ باغلانمیش اولور و یر اوزونده آچاجاغین هر شی، گؤیلردہ آچیلمیش اولور. ۲۰ او واخت عئسا شاگردلرئنه جئدی تاپشیردی کی، اونون مسخ اولدوغونو هچ کسه دمه سنلر.

عئسانین اؤلوب دئرئلمه سنئن خبری

(مرقوس ۸: ۳۱-۱۰: ۹، لوقا ۲۲: ۲۷-۲۸)

۲۱ بو زاماندا عئسا باشلایب شاگردلرئنه خبر وردی کی، اونون اورشلئمه گتمه سی، آغساقاللار، باش کاهنلر، و دئن عالئملرئتن الئندن چوخ عذاب چکمه سی، اؤلدورولمه سی، و اوچونجو گونده دئرئلمه سی لازیمدیر. ۲۲ پطروس اونو بئر یانا چکدی و اعتراض ادئب ددی: «حاشا آغا! سنئن باشینا بله بئر شی اصلا گلمز!»

۲۳ آما عئسا دؤنوب پطروسا ددی: «مندن رد اول شیطان! سن منی بودردن داشسان، چونکی سنئن فنکئرلرئن تارینین فنکئرلری دیئل، انسانین فنکئرلری دئر.»

۲۴ او زامان عئسا شاگردلرئنه ددی: «کئم انسته یئر منئم دایمجا گلستن، گرک اوزونو ائنکار اتستن و چارمیخینی گؤتوروب دایمجا گلستن. ۲۵ چونکی کئم جانینی خئلاص اتمک انسته سه، اونو اتئرته جک؛ لاکئن کئم جانینی منئم یولومدا اتئترسه، اونو قازاناجاقدیر. ۲۶ آداما نه فایداسی وار کی، بوتون دونیایا صاحب اولسون، آما جانینی اتئرستن. و یا انسان اوز جاننی عوضنه نه وره بئلر؟ ۲۷ چونکی انسان اوغلو آتاسینین

ادئب دئرئلر: «چؤرک گؤتورمه دئیئمئزه گؤره بله دئر.»

۸ عئسا بونو باشا دوشوب اونلارا ددی: «ای آز ائمانلیلار! نه اوچون چؤرک گؤتورمه دئیئنئز حاقدا آرانیزدا موباحئنه ادئرسئنئز؟ ۹ حله آنلامیرسینئز؟ بش منن آدم اوچون بش چؤره یی و نچه سبد ییغدیغینیزی خاطیرلامیرسینئز؟ ۱۰ دؤرد منن آدم اوچون یدئ چؤره یی و نچه زنبئل ییغدیغینیزی دا خاطیرلامیرسینئز؟ ۱۱ نچه آنلامیرسینئز کی، من سئر فرئسلرئن و صادوقئلرئن خئمئرمایاسیندان اوزونوزو اوزاق ساخلایین دئیننده، چؤره یی نظردہ توتما میشدیم؟»

۱۲ او زامان شاگردلر آفادیلار کی، چؤرک مایاسیندان یوخ، فرئسلرئن و صادوقئلرئن تعلئمئندن اوزاق قالماقلارینی نظردہ توتموشدو.

پطروسون مسخی تانیماسی

(مرقوس ۸: ۲۷-۳۰، لوقا ۹: ۱۸-۲۱)

۱۳ عئسا فئلپ قیصرئیه سی طرفلرئنه گلدئی زامان، اؤز شاگردلرئندن سوروشدو: «خالق ائنسان اوغلونون کئم اولدوغونو دئر؟» ۱۴ اونلار جاواب وردئلر: «بعضلری تعمئد ورن یحیا، بعضلری ائلیا، بعضلری ده ارمیا و یا پیغمبرلردن بئرئسی دئرلر.» ۱۵ عئسا اونلارا ددی: «سئر منئم کئم اولدوغومو دئیرسئنئز؟»

۱۶ شمعون پطروس جاواب ورتب ددی: «سن دئری تارینین اوغلو مسخسن.»

۱۷ عئسا اونا ددی: «خوش سنئن حالینا، ای یونا اوغلو شمعون! چونکی بونو سنه بئلدرئن جئشم و قان* یوخ، گؤیلردہ اولان آتامدیر. ۱۸ من ده سنه دئرئم کی، سن پطروس سان* و

۱۱ عئسا جاواب ورئب ددی: «دوزدور، اولجه ائلیا گلهجک و هر شیی قایدا یا سالاجاقدیر. ۱۲ آما سئزه دپئرم: ائلیا گلدی و اونو تانیمادیلار. لاکئن ائسته دئکلی هر شیی اونا اتدئلر. ائئسان اوغلو دا اونلارین آئئندن اله عذاب چکهجک.» ۱۳ شاگئردلر او زامان باشا دوشدولر کی، عئسا بو سؤزلری اونلارا، تعمئد ورن یحیا حاقئندا دپئردی.

ائبلئس آئئنه توتولموش اوشاق

(مرقوس ۹:۱۴-۳۲، لوقا ۹:۳۷-۴۵)

۱۴ خالقین یانینا یئتئشن زامان، بئر آدام گلدی و عئسانین قباغئندا دئز چؤکوب ددی: «یارب! اوغلوما یازیغین گلئشن، چونکی غئئندئر و چوخ اذئیت چکئر، چونکی تز-تز گاه اودا، گاه دا سویا دوشور. ۱۶ اونو سئتن شاگئردلرئئن یانینا گئئردئم، لاکئن صاغالدا بئلمه دئلر.»

۱۷ عئسا جاواب ورئب ددی: «ای ائمانسیز و ترسه نئسل! داها نه واختا قدر سئزئئله اولاجاغام؟ نه واختا قدر سئزه دؤزه جهیم؟ اونو منئم یانیمما گئئئرئن.» ۱۸ و ائبلئسه آجیقلا ندی و ائبلئس اوشاقدان ائشیه چپخدی. اوغلان او آندا صاغالدی.

۱۹ سونرا شاگئردلر، تک اولان زامان، عئسانین یانینا گلئب دئلر: «نه اوچون بئر اونو چپخاردا بئلمه دئک؟»

۲۰ عئسا اونلارا ددی: «ائمانینیزین آز اولدوغو اوچون. دوغروسونو سئزه دپئرم: اگر بئر خاردا ل توخومو قدر ائمانینیز اولما و بو داغا «بورادان اوریا کؤچ» دئییه سئئنئز، داغ کؤچر. سئزئن اوچون مومکون اولمایان هچ بئر شی اولماز. ۲۱ (لاکئن بو جئنس چپخماز، مگر دوعا و اوروجلا.)»

۲۲ جئئلده اولان زامان، عئسا اونلارا ددی: «ائئسان اوغلو آداملارین ائئنه تسلئم ادئلهجک، ۲۳ اونو اولدورهجکلر و اوچونجو

شؤوکئئنده اؤز ملکلی ائله گلهجک و او زامان هر کسه اؤز عملئنه گؤره عوض ورهجک. ۲۸ دوغروسونو سئزه دپئرم: بورادا دورانلاردان بعضئسی وار کی، ائئسان اوغلونون اؤز پادشاهلیغئندا گلمه سئنی گؤرمه دن اؤلومو دادما یاچاق.»

عئسانین گؤرونوشو دپئشلئر

(مرقوس ۹:۲-۱۳، لوقا ۹:۲۸-۳۶)

۱۷ عئسا آلتی گوندن سونرا پطروس، یعقوب، و قارداشی یوحئانی اؤزو ائله گؤتوروب، اونلاری آیریجا اوجا بئر داغین باشینا آپاردی. ۲ اونلارین قباغئندا عئسانین گؤرونوشو دپئشلئدی؛ اوزو گون کئمی پارلادی و پالتاری ائشیق کئمی آغ اولدو. ۳ بئردن شاگئردلرئن گؤزونه عئسا ائله موسا و ائلیا گؤرؤندولر. اونلار عئسا ائله صؤحبت ادئردئلر. ۴ پطروس عئسایا ددی: «یارب، بورادا اولماغیمیز نه یاخشی اولدو! اگر ائسته یئرسن، بورادا اوچ چادیر قوراق؛ بئری سنه، بئری موسایا، بئری ده ائلیایا. ۵ پطروس حله دانئشیردی کی، نرولو بئر بولود اونلارین اوستونه کؤلگه سالدی. بئردن بولودلاردان بئر سس ددی: «بو منئم سوگئلی اوغلومدور. اوندان چوخ راضی یام. اونا قولاق آسین.»

۶ شاگئردلر بونو ائشن دن واخت، قورخو ائچئنده اوزو-اوسته یره ییخیلیدیلار. ۷ عئسا گلدی و اونلارا آل قویوب ددی: «قالخین، قورخمایین.» ۸ اونلار دا گؤزلرئنی قالدیردیلار و عئسادان باشقا هچ کسی گؤرمه دئلر. ۹ داغدان ائنن واخت، عئسا شاگئردلرئنه امر ادئب ددی: «ائئسان اوغلونون اؤلؤلردن دئئلمه سئنه کئمی، گؤردویونوزو هچ کئمه دمه یئن.»

۱۰ شاگئردلری اوندان سوروشدولار: «اگر ائله دئر، بس نه اوچون دئن عائئلری دپئرلر کی، اولجه ائلیا گلمه لی دئر؟»

دېئرمەن داشى آسىب، دهنزنن دئبنه آتېلسىن. ۷ ائىسانلارى بوردەن شىلر اوچون وای بو دونيانن حالینا! بلە شىلرن گلمەسى گرکدئر، لاکنن وای او آدامین حالینا کی، بو شىلر اونون واسطە سئلە گلئر. ۸ اگر آلن، یا دا آیاغین سنى پئس یولا چکئر، اونو کس و اؤزوندن آت؛ سئتن اوچون توپال یا دا چولاق حیاتا گئرمک، ابدى اودا ائکى آل یا دا ائکى آیاقلى آتېلماقدان داها یاخشى دیر. ۹ اگر گۆزون سنى پئس یولا چکئر، اونو چىخارت و اؤزوندن آت؛ سئتن اوچون حیاتا تک گۆزلو گئرمک، جهنم اودونا ائکى گۆزلو آتېلماقدان داها یاخشى دیر. ۱۰ دئقت ادئن کی، بو کئچکئلردن بئرنه بلە حقارتله باخمایاسىنیز. چونكى سئزه دېئرم، گۆیدە، اونلارین ملکلىرى، گۆیدە اولان آتامین اوزونو دائم گۆرورلر. ۱۱ چونكى ائىسان اوغلو گلئب کی، ائتمئش اولانلارى نىجات ورسئن. ۱۲ سئز نه گومان ادرسئتنز؟ اگر بئر آدامین یوز قويونو اولسا و اونلاردان بئرى يولونو ازسا، مگر دوخسان دوقوزونو داغلاردا قويوب، ائتمئش قويونو آختارماغا گتمز؟ ۱۳ و اگر اونو تاپا بئلسە، دوغروسونو سئزه دېئرم، او، يولونو آزمايان دوخسان دوقوزوندان داها چوخ، اونون اوچون سوتئر. ۱۴ بلەجه ده، گۆیلردەكى آتانیزین اله بئر ائستەیی یوخدور کی، بو کئچکئلردن بئرى هلاک اولسون.

قارداش خاٹاسی

۱۵ اگر قارداشین سئتن حاقیندا خاٹا اتسە، گت و خاٹاسینی اونا گۆرسد. هر شى آنجاق اؤز آرانیزدا قالسین. اگر سنە قولاق آسسا، قارداشینى قازانیسان. ۱۶ آما اگر قولاق آسماسا، یانینا داها بئر و یا ائکى نفر آل کی، دینلن هر سؤز ائکى و یا اوچ شاهئدئن آغزی ائله تصدق اولونسون. * ۱۷ و اگر اونلارین سؤزونه

گون دئرئلە جکدئر.» شاگئردلر بونا چوخ پرت اولدولار.

۲۴ کفرناحوما گلدئکلری واخت، معبد ورگئسننى ییغانلار پطروسا یاخینلاشیب ددئر: «سئزنن اوستادینیز ائکى دئرم ورگئنى ورمئر؟» ۲۵ پطروس ددی: «ورئر.» اوه گلن زامان، عئسا اونو قایاقلاییب ددی: «شمعون، سن نهجه دوشونورسن؟ یئرئن پادشاهلاری ورگی، یا دا باجی کئملردن آلیرلار؟ اؤز اوغللاریندان، یوخسا قئربلردن؟» ۲۶ پطروس اونا ددی: «قئربلردن.»

عئسا دا اونا ددی: «اگر بلە دئر، اوندا اوغللار آزاد دیرلار. ۲۷ لاکنن اونلاری ائنجئتمە یک. گۆلە گت و چنکئلنى آت. ائلك چىخان بالیغى گۆتور؛ اونون آغزینی آچ، دؤرد دئرهملک تاپارسان. اونو گۆتور، منئمله سئزنن عوضئئزده اونلار وئر.»

لاپ بۇيوک کئمدئر؟

(مرقس ۹: ۳۳-۳۷، ۴۲-۴۸،

لوقا ۹: ۴۶-۴۸، ۱۷: ۱-۲)

او زامان شاگئردلر عئسانین یانینا گلئب ددئرلر: «گۆیلرئن پادشاهلیغیندا لاپ بۇيوک کئمدئر؟»

۲ عئسا بئر اوشاغی یانینا چاغیردی و اونو اورتیا قويوب، ۳ ددی: «دوغروسونو سئزه دېئرم، اگر سئز دؤنوب کۆرپه اوشاقلار کئمی اولمایاسىنیز، گۆیلرئن پادشاهلیغینا اصلا گئره بئلمزسئئن. ۴ اونا گۆره، کئم اؤزونو بو اوشاق کئمی آلچاق اتسە، گۆیلرئن پادشاهلیغیندا لاپ بۇيوک اودور. ۵ و کئم بلە بئر اوشاغی منئم آدمین خاٹىرى اوچون قبول اتسە، منى قبول اتمئش اولور. ۶ آما کئم منه ائنانان بو کئچکئلردن بئرئنى بوردەتسە، اونون اوچون داها یاخشى اولار کی، بونونا اثری بئر

بئر يولداشینی تاپدی. اونو ياخالادی و بوغازیندان یاپیشیب ددی: “بورجونو ورا!”^{۲۹} یولداشی آياقلارینا دوشوب یالواردی: “منه مؤهلت ور، بورجومو ورهرم.”^{۳۰} لاکن نؤکر قبول اتمه یئیب، بورجونو وره نه قدر اونو زئنداننا سالدیردی.

^{۳۱} بو آدامین یولداشلاری، باش ورن حادثه نئی گؤرن واخت، چوخ پرت اولدولار و گدئب بوتون اولانلاری آغالارینا خبر وردنلر.^{۳۲} او زامان آغاسی نؤکری یانینا چاغیریب، ددی: “ای پئس نؤکر، یالواردیغین اوچون بوتون او بورجو سنه باغیشلادیم.”^{۳۳} من سنه رحم ائدئیتم کئمی، مگر سن ده یولداشینا رحم اتمه لی دئیلدن؟! ”^{۳۴} و قضیله نئب بوتون بورجونو وره نه قدر، اونو ائشکنجه ورنلرنن لئنه وردی.

^{۳۵} گؤیده اولان آتام دا سئزه اله اده جک، اگر سئزلردن هر بئرنئز ده قارداشینیزین خاخاسینی اورکدن باغیشلامایاسینیز.»

بوشانما حاقیندا سوال

(مرقوس ۱۰: ۱۲-۱۱)

عئسا بو سؤزلری بئترندن سونرا، جئللدن چیخیب اوردونون او بئری تایننا، یهودئییه دئیارینا گلدی.^۲ بؤیوک بئر جاماعات اونون دالینجا گتدی و عئسا اورادا اونلارا شفا وردی.^۳ فرئسلر اونو ائمتاحان اتمک اوچون اونون یانینا گئلب ددئلر: «آیا کئشیه جائزدر کی، آروادینی هر سبیه گوره بوشاسین؟»

^۴ عئسا جواب ورنیب ددی: «مگر اوخوما ییسینیز کی، ”باشلائیشتا خاللق اونلاری کئشی و آرواد یاراتدی.”^۵ و ددی: ”بونا گوره کئشی آتا-آناسیندان آیریلیب، آروادینا

قولاق آسماق ائستمه سه، کئلتسایا ده. اگر کئلتسانین سؤزونه ده قولاق آسماق ائستمه سه، قوی او سنن اوچون بوتپرست و یا باج بیغان کئمی اولسون.^{۱۸} دوغروسونو سئزه دئیرم؛ یر اوزونده باغلادیغینیز هر شی، گؤیده باغلانمیش اولاجاق. و یر اوزونده آچدیغینیز هر شی، گؤیده آچیلیمیش اولاجاق.^{۱۹} سئزه گئنه دئیرم کی، اگر سئزدن ائکی نفر یر اوزونده ائستیه جکلری هر هانسی بئر شی اوچون موئفق اولالار، گؤیلرده اولان آتام اونلار اوچون اده جک.^{۲۰} چونکی هارادا ائکی و یا اوچ نفر مننم آدیمدا بئر یره ییغیلسالار، من اورادا، اونلارین آراسیندا یام.»

رحمئز نؤکرئن مثلی

^{۲۱} او زامان پطروس کئلب عئسایا ددی: «یارب، قارداشیم مننم حاقیمدا نچه دغه خاطا اتسه، اونو باغیشلامالی یام، یدی دغه؟»

^{۲۲} عئسا اونا ددی: «سنه دئیرم: یدی دغه یوخ، یتمئش دغه یدی دغه!^{۲۳} چونکی گؤیون پادشاهلیغی او پادشاه بئزه ر کی، نؤکرلری ائله حسابلاشماق ائسته دی.^{۲۴} حسابلاشماغا باشلادیغی زامان، اونون یانینا بئر نؤکر گئئرئلدی کی، اون منن تالانت* بورجو وار ائدی.^{۲۵} بورجونو وره یه بئر شی اولمادیغی اوچون، آغاسی امر وردی کی، او، آروادی و اوشاقلاری و بوتون واریوخو ساتیلین و بورجو گری آلینسن.^{۲۶} او زامان نؤکر یره دوشدو و اونا سجده ادئب ددی: ”منه مؤهلت ور، بورجومون هامیسنی ورهرم.”

^{۲۷} آغاسینین قولا رحمی گلدی. اونو آزاد ادئب، بورجونو دا باغیشلادی.^{۲۸} آما او نؤکر چؤله چیخیب، اونا یوز دئثار* بورجلو اولان

۲۴: ۱۸ هر تالانت بئر فحلئنن اونبش ائلشن اوچرتی ائدی.

۲۸: ۱۸ بئر دئثار بئر فحلئنن بئر گونلوک اوچرتی ائدی.

۲۷: ۱۹ یارادیلش

وارلی جاوان آدم

(مرقوس ۱۰: ۱۷-۳۱، لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۶ بٿر آدم عئسانين يانينا گلب ددی: «اوستادا! ابدی حیاتا مالئک اولماق اوچون نه یاخشی عمل اتمه لی یم؟»

۱۷ عئسا اونا ددی: «نه اوچون نه یئن یاخشی اولدوغو باره ده مندن سوروشورسان؟ فقط واحد اولاندیر کی، یاخشی دیر. لاکئن اگر ابدی حیاتا گئرمک ائسته یئرسن، احکامی یئرته یئر.»

۱۸ آدم عئسیا ددی: «هائسی احکامی؟»
عئسا دا ددی: «آدام اؤلدورمه؛ زئنا اتمه؛ اوغورلوق اتمه؛ یالان شهادت ورمه؛ ۱۹ آتا و آنا حورمت ات؛* و قونشونو اؤزون کئمی سو.*»
۲۰ جاوان اوغلان عئسیا ددی: «بوتون بونلاری یئرته یئترمشم، داها نه یئم اسکنکدر؟»

۲۱ عئسا اونا ددی: «اگر کامل اولماق ائسته یئرسن، گت نه یئن وارسا سات، یوخسوللار پایلا. گؤیده خزئن اولاجاق. سونرا گل، منه پیرو اول.»

۲۲ آما جاوان اوغلان بو سؤزو اشدن واخت، پرت اولوب گتدی، چونکی چوخ مال دؤولتی وار ائدی. ۲۳ عئسا شاگئردلرته ددی:

«دوغروسونو سئره دیئرم: وارلی آدم گؤیون پادشاهلیغینا چئتنلکله گئره جک. ۲۴ گنه سئره دیئرم: دوهنن ائینه دئشیندن کچمه سی، وارلی بٿر آدمین تارینین پادشاهلیغینا گئرمه سئندن داها آساندیر.»

۲۵ شاگئردلری بونو اشدنده چوخ تعجب وار ائدی. ۲۶ عئسا اونا ددی: «اٿسانلار اوچون بو، قیری مومکوندور، لاکئن تاری اوچون هر شی مومکوندور.»

یاپیشاجاق و اٿکنسی بٿر بدن اولاجاقلار.*
۶ اله کی، اونلار آرتیق اٿکی یوخ، بٿر بدندئرلر. بله جه، تارینین بٿرلشدئر دئیینی، اٿسان آیرماملی دیر.»

۷ اونلار عئسیا ددئرلر: «اگر بله دئر، بس نه اوچون موسا دئیب کی، آر، آروادینا بٿر بوشانما کاغیدی ورئب، اونو بوشایا بٿلر؟»

۸ عئسا اونلارا ددی: «اورکلرئتزن برکلئینه گؤره موسا ائجازه وردی کی، آروادلارینیزی بوشایا بله سئئز. لاکئن باشلانیشدان بله دئیلدی. ۹ سئره دیئرم: کئم آروادینی زئنادان باشقا اؤزگه بٿر سببه گؤره بوشاییب، آیری بٿر آروادلا وئلسه، زئنا ادر.»

۱۰ شاگئردلر عئسیا ددئرلر: «اگر آره آروادی آراسیندا کی موناسئیت بله دئر، دمه لی اولنمه مک داها یاخشی دیر.»

۱۱ آما عئسا اونلارا ددی: «هرکس بو سؤزو قبول اده بئلمز، مگر او آدمالار کی، بو قابلئیت اونلارا ورئلب. ۱۲ چونکی اله خاجه لر وار کی، آنا قاریندان اله دوغولوبلار؛ و اله خاجه لر ده وار کی، اٿسانلار طرفندن اله ادئلبلر. گؤیون پادشاهلیغی اوچون اؤزلرئی خاجه سایانلار دا وار دیر. بونو قبول اده بئلن قبول اٿسن.»

کئچنک اوشاقلار

(مرقوس ۱۰: ۱۳-۱۶، لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

۱۳ او واخت اوشاقلار عئسانین یانینا گئئرئلدی کی، اونلارا ال قویوب برکت ورسن، آما شاگئردلری اونلارا آجیقلا ندیلار. ۱۴ عئسا ددی: «قویون اوشاقلار منم یانینا گلئسنلر! اونلارا مانع اولمایین، چونکی گؤیون پادشاهلیغی بله لرئکنکدر.» ۱۵ و اونلارین اوستونه ال قویوب، اورادان گتدی.

۸آخشام واختی باغ صاحبی اؤز ناظرئنه ددی: «ئشچنلری چاغیر و آخیرکی لاردان باشلایب، اولکی لره کئمی موزدلرئنی ور.»

۹اون بئرئنجی ساعاتا یاخین ائشه گلنلر، هر بئری بئر دئثار الدیلار. ۱۰ اونا گۆره ده، اولکی لره اله دوشوندولر کی، داها چوخ آلاجاقلار. لاکئن اونلار دا هر بئری بئر دئثار الدی. ۱۱ آلاندان سونرا، باغ صاحبنئنه شکایت ادئب، ۱۲ دئتلر: «بو آخیرکی لار آنجا بئر ساعات ائشله دئتلر، آما سن اونلاری بئرئمله کی، گونون آغیرلیق و ائستلئینی چکمنشک، بئر توتدون.»

۱۳ لاکئن باغ صاحبی جاواب ورئب، اونلارین بئرئنه ددی: «دوستوم! من سنه حاقسیرلیق اتمئرم. مگر سن منئمله بئر دئثار راضیلاشمادین؟ ۱۴ موزدونو آل، گت. ائسته یئر کی، بو آخیرکی لارا دا سنه وردئیم قدر ورئم. ۱۵ آیا ائحتیاریم یوخدور کی، اؤز مالیملا نه ائسته دئئیمی ائتم؟ آیا سن منم سخاوتلی اولدوغوما پاخیلیق ادرسن؟»

۱۶ بلهجه ده آخیرکی لار اول و اولکی لره آخیرکی اولاجاقلار.»

عئسا گئنه اؤز اولومونو خبر ورئر

(مرقوس ۱۰:۳۲-۳۴، لوقا ۱۸:۳۱-۳۴)

۱۷ عئسا اورشلئمه طرف یولا دوشئنده اونانکی شاگرتدی بئر یانا آپاریب، اونلارا ددی: ۱۸ «باخین، اورشلئمه گدئرئک. ائسان اوغلو باش کاهنلر و دئن عالملرئئن ائنه ورئلهجک. اونو اولومه محکوم ادئب ۱۹ قیری یهودئلره تسلئم ادهجکلر کی، اونلار اونو آله سالسینلار، قامچی ائله دؤیوب، چارمیخا چکسنلر. آما او، اوچونجو گون دئرئله جکدئر.»

بئر آنانین ائسته یی

(مرقوس ۱۰:۳۵-۴۵)

۲۰ او زامان، زیدلی اوغوللارینین آناسی، اوغوللاری ائله عئسانین یانینا گلئب، تعظم

۲۷ او واخت پطروس اونا جاواب ورئب ددی: «باخ، بئر هر شی آتیب سنن دالینجا گلمنشک، اگر بله دئر، بس بئرئم نه یئمئر اولاجاق؟»

۲۸ عئسا دا اونلارا ددی: «دوگروسونو سئر ده یئر: او زامان کی، ائسان اوغلو هر شئن تزه لنمه سئنده شووکتلی تختئنه اوتورور، منم دالیمجا گلن سئزلر ده اونانکی تختئن اوستونده اوتوروب، ائسرایئلئن اونانکی قبئله سئنه حؤکم ادهجکسنئر. ۲۹ و هر کئم منم آدیم اوزوندن اوننی، قارداشلارینی، باجیلارینی، آتاسینی، آناسینی، اوشاقلارینی و یا زمئرئنی بوراخمیش اولسا، یوز دئه آرتیق آلاجاق، هم ده ابدی حیاتا وارئث اولاجاق. ۳۰ لاکئن چوخ بئرئنجی لره آخیرکی و چوخ آخیرکی لار بئرئنجی اولاجاقلار.»

ائشچنلر مئلی

۲۰ «دوگروان دا گؤیون پادشاهلیغی تورپاق صاحبی اولان بئر آداما بنزه کی، سحر ارکن دوروب، اوزوم باغی اوچون ائشچی توماغا چیخدی. ۲ ائشچنلرله گونو بئر دئثارا راضیلاشیب، اونلاری اوزوم باغینا گؤندردی. ۳ گونون اوچونجو ساعاتینا یاخین چیخیب، اؤزگه ائشچنلری میداندا گؤردو کی، ائشسئر دوروبلار. ۴ اونلارا ددی: «سئر ده اوزوم باغینا گدئن و حاقینیزی وره رم.»

اونلار دا گتدئلر. ۵ گونون آلتینجی و دوغوزونجو ساعاتینا یاخین گئنه چیخیب بله اتدی. ۶ گونون اون بئرئنجی ساعاتینا یاخین چیخیب، ائشسئر دوران اؤزگه ائشچنلری تاپدی و اونلارا ددی: «نه اوچون بورادا بوتون گون آوارا دوروبسونوز؟»

۷ اونلار اونا دئتلر: «چونکی هچ کئم بئری ائشه گؤتورمه یئب.»

اونلارا ددی: «سئر ده باغیما گدئن.»

باغیردیلاز: «آغا، ای داوود اوغلو! بئزه یازیغین گلشن.»

۳۲ عئسا دایاندی و اونلاری چاغیریب ددی: «مندن نه ائسته یئرسئنیز کی، سئزه ادم؟»

۳۳ اونلار اونا ددئلر: «یارب، گؤزلرئمنز آچلسین.»

۳۴ عئسانین اونلارا رحمی گلئب، گؤزلرئنه ال سورتدو؛ او آندا اونلارین گؤزلی آچیلدی و عئسانین دالینجا گتدئلر.

عئسا اورشلئمه گئثر

(مرقوس ۱۱:۱-۱۱:۱۱، لوقا ۱۹:۲۸-۴۰،

یوحنا ۱۲:۱۲-۱۹)

۲۱ اونلار اورشلئمه یاخینلاشیپ زیتون داغنین یانیندا اولان بیت فاجی یا گلن زامان، عئسا ائکی شاگئردئنه بو سؤزلری دئیپ اونلاری گؤندردی: ۲ «قباغیینیزداکی کنده گدئن. گئردکنده باغلی بئر اششکله بئر سیپانی تاپاجاقسینیز. اونلاری آچیب منه گئثرن. ۳ اگر کئمسه سئزه بئر شی دسه، دئیرسئنیز کی، ربتن بونا احتیاجی وار، آنن گری گؤندره جک.»

۴ بو، اونون اوچون باش وردی کی، پیغمبر واسطه سئله دئیلن سؤز یرئنه یتئشئن:

۵ «صحبون قیزینا دین،

باخ، پادشاهین سنن یانینا گلر؛

او حلئمدر، ایشه یه منئمئش،

سیپایا منئمئش، اشه یئن بالاسینا

منئمئش.»*

۶ شاگئردلر گدئب عئسانین اونلارا ددئی کئمی اتدئلر. ۷ اششکله سیپانی گئثردئلر، پالتارلارینی اونلارین اوستونه قویدولار و عئسا اونلارین اوستونه مئندی. ۸ جاماعاتین چوخلاری پالتارلارینی یولا دؤشه دئلر و

اتدی و ددی کی، اوندان بئر خاهئنشی وار. ۲۱ عئسا اونا ددی: «نه ائسته یئرسن؟»

آرواد اونا ددی: «امر ات کی، منم بو ائکی اوغلوام سنن پادشاهلیغیندا بئری صاغیندا و بئری ده سولوندا اوتورسون.»

۲۲ لاکئن عئسا جاواب ورتب ددی: «سئز نه ائسته دئیئنیزی بئلمئرسئنیز. مگر انچه جه یم پئیالادان انچه بئلرسئنیز؟»

اونلار ددئلر: «اده بئلرئک.»

۲۳ عئسا اونلارا ددی: «انچه جه یم پئیالادان انچه جکسئنیز؛ آما صاغیمدا، یا دا سولومدا اوتورماغا ائجازه ورمک منم آلمده دئیل. آتام

بو یرلری موغین آدمالار اوچون حاضیرلائیپ.»

۲۴ اون شاگئرد، بونو اشدن واخت، ائکی قارداشا قصبندئلر. ۲۵ آما عئسا اونلاری یانینا

چاغیریب ددی: «بئلرسئنیز کی، قیری یهودئلرن ریشلری اونلارا حؤکمدارلیق ادرلر و آغلاری

اونلارین اوستونه حاکئمیت سوررلر. ۲۶ آما

سئزنن آرانیزدا گرک بله اولماسین. سئزنن

آرانیزدا بؤیوک اولماق ائسته ین هر کس، او

بئرئلرن نؤکری اولسون. ۲۷ و آرانیزدا بئرئنجی

اولماق ائسته ین، او بئرئلرن قولو اولسون.

۲۸ چونکی ائئسان اوغلو گلمه یب کی، اونا

خندمت اولونسون. گلئب کی، خندمت اتئن و

بئر چوخلاری اوچون جانینی فئدئیه ورسن.»

ائکی کورون گؤزلی آچیلیر

(مرقوس ۱۰:۴۶-۵۲، لوقا ۱۸:۳۵-۴۳)

۲۹ ارئحادان چیخاندا بؤیوک بئر جاماعات

عئسانین دالینجا گتدی. ۳۰ یول قیراغیندا

اوتوران ائکی کور، عئسانین کچدئیننی اشدن

واخت، باغیردیلاز: «آغا، ای داوود اوغلو! بئزه

یازیغین گلشن.»

۳۱ آما جاماعات اونلارا آجیقلائیپ، ساکت

اتمه یه چالیشدیلاز. آما اونلار داها اوجادان

میوه ستر انجتر آغاجی

(مرقوس ۱۱:۱۲-۱۴، ۲۰:۲۴)

۱۸ سحر ارکن عئسا شهره قایداندا آجیقدی.
۱۹ یول قیراغیندا بئر انجتر آغاجی گزروب
اونا یاخینلاشدی، اما اونا یارپاقدان باشقا
هیچ بئر شی تاپمادی. او زامان اونا ددی: «قوی
بوندان سونرا سندن هیچ میوه چیخماسین!» و
انجتر آغاجی او آندا قورودو. ۲۰ شاگتردلی
بونو گورن واخت، تعجب و ادیب ددئلر:
«انجتر آغاجی بئر آندا نجه قورودو؟» ۲۱ عئسا
اونلارا جاواب ورئب ددی: «دوغروسونو ستره
دیتم: اگر ائمانینیز اولوب شویله اتمیه سئتنز،
نه ائنگی انجتر آغاجینا ادله نی اده بئلسئتنز،
بو داغا دیه سئتنز ده کی، "قالخ، دهنزه آتیل"،
اولاجاقدیر. ۲۲ اگر ائمان اده سئتنز، دوعادا نه
ائستیه سئتنز، آلاجاقسینز.»

عئسانین ائقتئداری

(مرقوس ۱۱:۲۷-۳۳، لوقا ۲۰:۱-۸)

۲۳ عئسا معبد گنرئب اورادا تعلیم ورئردی
کی، باش کاهنلر و خالقین آغساقالاری اونون
یانیلا گنرئب ددئلر: «بو ائشلی نه ائقتئدارلا
ادئرسن؟ و سنه بو ائقتئداری کئم ورئب؟»
۲۴ عئسا اونلارا جاواب ورئب ددی: «من
ده سئزدن بئر سوأل سوروشاجام. اگر
منه جاواب وره سئتنز، او زامان من ده ستره
دیه جه یم کی، بو ائشلی کئمن ائقتئداری ائله
گوروم. ۲۵ یحیانین تعمندی هارادان ائدی؟
گؤیدن ائدی یوخسا ائنسانلاردان؟»

اونلار آزالاریندا مصلحتله شب ددئلر: «اگر
"گؤیدن ائدی دسک"، دیه جه: "بس نه

اؤزگه لر ده آغاجلارین بوداقلارینی کئتب
یولا سردئلر. ۹ عئسانین قباغیندا گدن و
دالینجا گلن جاماعات قیشقیریردیلا:

«هوسانا، داوودون اوغلونا!

رئتن آیدنا گلن موبارک اولسون!*

لاپ اوجالاردا هوسانا!»

۱۰ عئسانین اورشلئمه گئردیی زامان، بوتون
شهر جوشا گلئب سوروشدو: «بو کئمدئر؟»
۱۱ جاماعات دیئردی: «بو جئلئن ناصره
شهرئندن اولان عئسا پیغمبردئر.»

عئسا آلیش-ورئش ادنلری معبدن قوور

(مرقوس ۱۱:۱۵-۱۹)

لوقا ۱۹:۴۵-۴۸، یوحنا ۲:۱۳-۲۲)

۱۲ عئسا معبد گئردی و آلیش-ورئش
ادنلرئن هامیسینی ائشیه قوودو: صرافلارین
مئزلرئنی و گؤپرچئن ساتانلارین کورسولرئنی
چوئردی. ۱۳ اونلارا ددی: «پازیلیب کی،
"منئم اوئمه دوعا اوی دیئله جک، اما ستر
اونو اوغرولار یوواسینا دؤندرئرسئتنز."*
۱۴ معبدده کورلار و توپالار اونون یانیلا
گلدئلر و عئسا اونلارا شفا وردی. ۱۵ لاکئن
باش کاهنلر و دئن عالئلری اونون عجایب
ائشلرئنی و معبدده «هوسانا، داوودون
اوغلونا» باغیران اوشاقلاری گورن واخت،
قضبله نئب ددئلر: ۱۶ «بونلارین نه دئکلرئنی
ائشئئرسن؟»

عئسا ددی: «بلی، مگر هیچ اوخوما ییسینین کی،
"اوشاقلارین و سود آمئلرئن آغزیندا
حمد تۆکدوردون!"*»

۱۷ اونلاری قویوب شهردن کنارا، بیت
عنیا یا گندی و گجه نی اورادا قالدی.

۹:۲۱ آرامی بئر سؤز. معناسی: «یالواریق نجات ور.» سورالار بو سؤزدن حمد-ئنا اوچون ائستفاده اولونوردو.

۹:۲۱ مزمور ۱۱۸:۲۶

۱۳:۲۱ اشعیا ۵۶:۷

۱۳:۲۱ ارمیا ۷:۱۱

۱۶:۲۱ مزمور ۸:۲

چىخىدى. ۳۴ محصول زامانى يىتىشەن واخت، باغبانلار يانينا نۇكرلرئى گۇندردى كى، محصولو آلسينلار. ۳۵ اَمَّا باغبانلار نۇكرلرى توتوب بئرئى دۇيدولر، بئرئى اۇلدوردولر، بئرئى ده داشا باسدیلار. ۳۶ باغ صاحىبى بو دفة اولكشندن داها چوخ نۇكر گۇندردى. باغبانلار بونلاردا اله اتدئلر. ۳۷ آخىردا باغ صاحىبى اونلار يانينا اوغلونو گۇندردى و دپئردى كى، اوغلوما حۇرمەت اِدزلر.

۳۸ لاکئن باغبانلار، اوغولو گۇرن واخت، آرالار يىندا ددئلر: ”وارث بودور، گلئن اونو اۇلدورك و مراث بئزه قالسين.“

۳۹ و اوغولو توتدولار، باغدان اشئيه سالیب اۇلدوردولر. ۴۰ بلهجه، باغین صاحىبى گلنده بو باغبانلار نه ادهجک؟

۴۱ اونلار عئسایا ددئلر: ”بو خانلرى قورخولو بئر اۇلومه محكوم ادهجک، اوزوم باغینی دا اؤزگه باغبانلار ائجاره يه ورهجک كى، محصولو اونا اؤز واختیندا ورسنلر.“

۴۲ عئسا اونلاردا ددى: ”مگر موقدس يازیلاردا اوخوماييسينيز كى:

”بئالارين ردّ اتدئى داش

كونجون باش داشى اولدو.

بو ربئن اشئى دئر،

و گۇزوموزده حيرتلى گۇرونور.“*

۴۳ بونا گۇره، سئزه دپئر كى، تارينين پادشاهليغى سئزدن آليبيب اله بئر خالقا ورئلهجک كى، حاصللى يئتشدئر بئلسن. ۴۴ بو داشين اوستونه دوشئن تئكه-تئكه اولاجاق، اَمَّا داش كئمشن اوستونه دوشسه، اونو آزهجكدئر.“

۴۵ باش كاهئنلر و فرئسئلر اونون مثل لرئى اشئدن واخت، آنلاديلار كى، بو سۇزلرى اونلارين حاقيندا دپئر. ۴۶ اونو توتماغا قصد اتدئلر، لاکئن جاماعاتدان قورخدولار، چونكى اونلار عئسانى پيغمبر حساب ادئردئلر.

اوچون اونا ائمان گئتمه دئئئز؟“ ۲۶ اَمَّا اگر ”ائسانلاردان ائدى دسك“، جاماعاتدان قورخوروق، چونكى هامى يحيانى بئر پيغمبر سايير. ۲۷ اونا گۇره ده عئسایا بله جاواب وردئلر: ”بئلمئرئك.“

عئسا دا اونلاردا ددى: ”من ده سئزه دمئر كى، بو ائشلى نه ائقتدارلا گۇرورم.

ائكى اوغول مثلى

۲۸ بونا نچه دوشونورسونوز؟ بئر آدامين ائكى اوغلو وار ائدى. بئرئنجئسئنن يانينا گدئب ددى: ”اوغول، بو گون گت اوزوم باغیندا ائشله.“

۲۹ اوغول جاواب وردى: ”ائسته مئر.“ لاکئن سونرا، پشمان اولوب گئدى. ۳۰ آدام ائكئنجئسئنن يانينا دا گئلب همن سۇزو ددى. اوغول جاواب وردى: ”گهرم، اَمَّا گئمه دى. ۳۱ بو ائكئسئندن هائسى آتاسينين ائسته دئئينى يرئنه يئردى؟“

جاواب وردئلر: ”بئرئنجئسى“

عئسا اونلاردا ددى: ”دوغروسونو سئزه دپئر: باج ييغانلار و فاحئشه لر تارينين پادشاهليغينا سئزدن قاباق گئئرلر. ۳۲ چونكى يحيى سئزه صالحلئك يولوندا گلدى، سئز اونا ائنانمادينيز. لاکئن باج ييغانلار و فاحئشه لر ائنانديلار. بونو گۇرنندن سونرا بله پشمان اولوب اونا ائنانمادينيز.

پئس باغبانلار مثلى

(مرقوس ۱: ۱۲-۱۲، لوقا ۹: ۲۰-۱۹)

۳۳ آيرى بئر مثل اشئدن: بئر مالئك وار ائدى كى، اوزوم باغى اكدى. باغين اطرافينا حاصار چكدى. اوزومو سيخماق اوچون ائچئننده بئر حوووض قازدى و بئر بورج تئكئب باغى باغبانلار ائجاره يه وردى و سفره

کی، اورادا آغلاشما و دئش قیجیرتماسی
اولاجاق. ۱۴ چونکی دعوت اولونموشلار
چوخ، آما سچنلمئش لر آزدرلار.»

قیصره باج ورمک حاقیندا

۱۵ او زامان فرئستلر موشاوتره ائتدیلر کی،
اونو سؤز اوستونده نه توتسونلار. ۱۶ اؤز
شاگتردلرئی هئرودچولارلا* بئر یرده عئسانین
یانینا گؤندرب دئتلر: «اوستادا! بئلئرک کی،
سن صادق بئر آدماسان و تارینین یولونو
دوغرولوقلا اؤیردئرسن و هج کسدن ده
طرفدارلیق اتمئرسن، چونکی هج کسئن نه
طبقه دن اولدوغونا باخمیرسان. ۱۷ ائندی بئزه
ده گؤرک، سنن نظرئن نه دئر؟ قیصره باج
ورمک جائزدر یا یوخ؟»

۱۸ لاکئن عئسا اونلارین پئس نئیتلرئی
بئلدئیندن اونلارلا ددی: «منی نه اوچون
ائمئاحان ادئرستئن، ای ربئاکارلار؟ ۱۹ باج
وردئیشئز سئگنی* منه گؤرسدئن.»
اونلار اونا بئر دئناز گئتردئر. ۲۰ عئسا
اونلارلا ددی: «سئگنه نئن اوستونده کی بو
صورت و یازی کئئمئدر؟»
۲۱ دئتلر: «قیصرئن.»

او واخت عئسا اونلارلا ددی: «اگر اله دئر،
قیصرئنکئی قیصره، تارینیکینی داتارییا ورئن.»
۲۲ اونلار بونو ائشئندنه حیران قالدیلار و
عئسانی ترک ادب گئدئر.

دئرئلمک حاقیندا بئر سوال

۲۳ همئن گون «دئرئلمه یوخدور» دئین
صادوقئلر عئسانین یانینا گلئب اوندان
سوروشدولار: ۲۴ «اوستادا! موسا دئیپ: "اگر
بئر آدم اوشاغی اولمادان اؤلسه، قارداشی
اونون دولونو الیب اؤلن قارداشینا نئسل

توی ضیافتنن منلی

(لوقا ۱۴: ۱۵-۲۴)

۲۲

عئسا گئنه اونلارلا مثل لرله دانیشیب
ددی: ۲ «گؤیون پادشاهلیغی
اوغلونا توی ضیافتی ورن بئر پادشاه بئزه.
۳ او، قوللارینی گؤندردی کی، توی ضیافتنه
دعوت اولونانلاری چاغیرسینلار، آما اونلار
گلمک ائستمه دئتلر. ۴ پادشاه اؤزگه قوللاری
بئر داها گؤندرب اونلارلا ددی: "دعوت
اولونانلارا دئین کی: باخین، سوفرم حاضریدیر؛
اؤکوزلر و بسلئمئش ماللار کئئلئمئش، هر
شی حاضریدیر. توی مجلسئنه گئلن."
۵ لاکئن اونلار ائتننا ائتمه یئب اؤز یوللارینا
گئدئر؛ بئرئسی زمئستنه، بئرئسی تئجارتنه
گئدی. ۶ قالانلاری دا اونون قوللارینی
توتدولار و تحقئر ادب اؤلدوردولر. ۷ پادشاه
قضبیلندی و قوشونلارینی گؤندرب، او
قاتئل لری محو ائدی، شهرلرئی ده یاندیردی.
۸ او زامان قوللارینا ددی: "توی مجلسی
حاضریدیر، لاکئن چاغیریلیمئش قوناقلار
بونو لایق دئلدئرلر. ۹ کؤچه لر باشینا گئن
و تاپدیغینیز هر آدمای توی مجلسئنه دعوت
ادئن."

۱۰ بله جه، قوللار یوللارلا چیخیدیلار،
یاخشیدان پئسندن تاپدیقلاری هر کسی
یغیدیلار و توی مجلسی قوناقلارلا دولدو.
۱۱ پادشاه قوناقلاری گؤرمک اوچون مجلسه
گئرنده، اورادا توی پالتاری گیمه مئش بئر
نفری گؤردو. ۱۲ او اونا ددی: "دوستوم! توی
پالتاری گیمه مئش بورایا نه گئردئن؟"

آدامین دئی توتولدو. ۱۳ او زامان پادشاه
نؤکرلرئنه ددی: "اونون ال-آیغینی باغلایین
و گؤتوروب چؤل قارانیغینا آتین؛ او یره

بنزەين ائىككەنجىسى دە بودور: قونشونو اۋزون كىمى سو. * ۴۰ بوتون شرىعت و پىغمبرلرئىن سۆزلرى بو ائىكى حۇكمون اوستونده دورور.

مىسح كىمئىن اوغلودور؟

۴۱ فرىسئىلر بئر يره يىغىلاندا عىسا اونلاردان سوروشدو: ۴۲ «مىسح* حاقىندا نه دوشونورسونوز؟ او، كىمئىن اوغلودور؟»

اونلار ددئىلر: «داودون اوغلو.»

۴۳ عىسا اونلاردا ددى: «اگر ايله دئىر، بس نه اوچون داودود روحدان ائلهام آلىپ، اونا رب خىطاب ادئر و دىئر كى،

۴۴ رب منئم رېئمه ددى:

”دوشمنلرئى اياقلارىنىن آلتىنا قوبانا قدر،

صاغىمدا اوتور.“*

۴۵ اكر داودود اونو رب چاغىرىر، نجه اولور كى، او، داودودون اوغلو اولور؟»

۴۶ هچ كىم اونا، جاوابىندا بئر سۆز دئيه بىلمەدى. و او گوندن سونرا آرتىق هچ كىس جىسارت اتمەدى كى، اوندان بئر شى سوروشسون.

واى حالىنىز!

(مرقس ۳۸:۱۲-۴۰، لوقا ۱۱:۳۹-۵۱،

۱۳:۳۴-۳۵، ۲۰:۴۵-۴۷)

۲۳ بوندان سونرا عىسا جاماعاتا و اۋز شاگىرتلرئىنه ددى: ۲ «دئىن عالئملىرى و فرىسئىلر موساينىن كورسوسونده اوتورولار. ۳ بونا گۆره ده، سئزه امر اتدئى هر شىي گرک يرئنه يترەسئىنئز. لاکئن اونلار يىن اتدئىكلرئى اتمەيئن، چونكى وعظ اتدئىكلرئىنه

يئتشدئرسئن.“ ۲۵ بئىزم ارامىزدا يىدى قارداش وار ائىدى. بئرئىنجىسى اولدى و اولدو. اوشاغى اولمادىغىندان آروادىنى قارداشى اوچون قويدو. ۲۶ ائىككەنجىسى و اوچونجوسو، حتتا يىدئىنجىسئنه قدر ايله اولدو. ۲۷ هامىسىندان سونرا دا او آرواد اولدو. ۲۸ ائىدى قىيامت گونونده، آرواد او يىدى نغردن كىمئىن آروادى اولاجاق؟ چونكى هامىسى اونولا اولئمئش ائىدئىلر.»

۲۹ عىسا جاواب ورتب اونلاردا ددى: «سئز سهو ادئرسئىنئز، چونكى نه موقدس يازىلارى بئلىرسئىنئز نه ده تارىنىن قودرتئىنى. ۳۰ اونا گۆره كى، قىيامت گونونده نه اولەنرلر، نه ده آره گىدرلر. آنجاق گۆيده كى ملكلر كىمى اولارلار. ۳۱ مگر اولولرئىن دئرئلمەسى حاقىندا تارى طرفندىن سئزه دىيئلن سۆزو اوخومايىسىنىز: ۳۲ ”من ائبراهىمئىن تارىسى، ائىسحاقىن تارىسى، و يعقوبون تارىسى يام.“* تارى اولولرئىن بوخ، دئرلرئىن تارىسى دىر.“ ۳۳ جاماعات بونو ائشئىدب اونون تىلىمئىندىن تىجۋىلندئىلر.

تارىنىن لاپ بۇيوك امرى

۳۴ فرىسئىلر، عىسانىن صادوقلرئىن آغىزلارىنى باغلايدىغىنى ائشئىدن واخت، بئر يره يىغىلدىلار. ۳۵ اونلاردان بئر كى، شرىعت عالئمى ائىدى، عىسانى ائمتاحان اتمك اوچون اوندان سوروشدو: ۳۶ «اوستاد! شرىعتئىن لاپ بۇيوك امرى هانسى دىر؟»

۳۷ عىسا اونا ددى: «رب تارىنى بوتون اوره يىنئله، بوتون جانينلا، و بوتون فئىكرئىنه سو.* ۳۸ بو، بئرئىنجى و لاپ بۇيوك امردئر. ۳۹ بونا

۳۲:۲۲ چىخىش ۶:۳

۳۷:۲۲ تئئيه ۵:۶

۳۹:۲۲ لاوتلى لى ۱۹:۱۸

۴۲:۲۲ مقصد انسرائىلتىن وعدەسى ورتلمئش پادىشاھ و قورتارىجىسى دىر.

۴۴:۲۲ مزمو ۱:۱۱۰

دولانیرسینیز و گئترندن سونرا، اونو انکی قات اؤزونوزدن آرتیق جهنم اؤولادی ادئرسئنیز.

۱۶ وای سئزه، ای کور بلدچنلر! دئرسئنیز: ”کنم معبدہ آند ائچسہ، اہمئیتلی بئر شی دیئلدر، آما کنم معبدن قیزیلینا آند ائچسہ، اؤز آندینا باغلی اولور.“ ۱۷ سئز ای آخماقلار، ای کورلار! هانسی داها بؤیوکدور؟ قیزیل، یوخسا قیزیلی موقدس ادن معبد؟ ۱۸ دئرسئنیز: ”کنم قوربانگاها آند ائچسہ، اہمئیتلی بئر شی دیئلدر، آما کنم قوربانگاھین اوستوندهکی قوربانا آند ائچسہ، اؤز آندینا باغلی اولور.“ ۱۹ سئز، ای کورلار! هانسی داها بؤیوکدور؟ قوربان، یوخسا قوربانی موقدس ادن قوربانگاھ؟ ۲۰ بلہجه، قوربانگاها آند ائچن، اونا و اونون اوستونده اولان بوتون شیلره آند ائچنر. ۲۱ معبدہ آند ائچن، اونا و اوندا ساکن اولانا آند ائچنر. ۲۲ گویہ آند ائچن تارینین تختنه و اونون اوستونده اوتورانا آند ائچنر.

۲۳ وای سئزه، ای دئن عالئلری و فرئسلر، ای رثاکارلار! چونکی نائع، شویود، و زرهنن اوندا بئرئنی ورئرسئنیز، لاکئن شرئعتن داها موھوم ائشلرئنی، عدالتی، مرحمتی، و ائمانی آتیرسینیز. اوندابئر حنصهنی ورمکده اھمال اتمه دن، سئزه گرکدئر کی، اساس بونلارلا عمل اده سنئیز. ۲۴ ای کور بلدچنلر! منلجہیی سوزرسونوز، لاکئن دوهنی اودورسونوز.

۲۵ وای سئزه، ای دئن عالئلری و فرئسلر، ای رثاکارلار! چونکی سئز فنجان و بوشقابین چؤلونو تمئزله یئرسئنیز، آما اونلارین ائچی قارت و طاماحکارلیقلا دولودور. ۲۶ سن، ای کور فرئسی، اولجه فنجان و بوشقابین ائچنی تمئزله کی، چؤلو ده تمئز اولسون.

عمل اتمئلر. ۴ اونلار آغیر یوکلر باغالییب انئسانلارین چئینلرئنه قویورلار، آما اونلاری داشیماق اوچون ائسته مئلر کی، اؤزلرئئن بئر بارماغینی بله ترپئسنلر. ۵ عمل اتدئکلرئئن هامیسینی، اونون اوچون ادئرلر کی، انئسانلارلا نومایش ورسنلر. دوعا بازوبندلرئنی* ائلی و پالتارلارینین ساجاقلارینی اوزون ادئرلر. ۶ ضیافتلرده مجلسئن باشینی، کنئسه لرده ده باش کورسولری توتماغی سوئرلر. ۷ بازار میدانلاریندا سالاملار آلماغی و انئسانلارین اونلارلا اوستاد آیدینا خطاب اتمه سئنی سوئرلر. ۸ لاکئن سئز اوستاد چاغیریلما مالی سینیز، چونکی سئز هامینیز قارداشسینیز و آنجاق بئر موعلئمئنز وار. ۹ یر اوزونده هچ کسه ده آتا دمه یئن. چونکی بئر آتائیز وار، او دا گؤیهدئر. ۱۰ هچ کنم سئزی موعلئم چاغیرماسین، چونکی بئر موعلئمئنز وار، او دا مسئحدئر. ۱۱ آرانیزدا بؤیوک اولان، او بئرئلرن نؤکری اولاجاق. ۱۲ چونکی اؤزونو قالدیران آلاچاق، و اؤزونو آلاچاق ادن اوجالاجاقدیر.

۱۳ وای سئزه، ای دئن عالئلری و فرئسلر، ای رثاکارلار! سئز گؤیون پادشاهلیغینین قاپیسینی انئسانلارین اوزونه باغالییرسینیز. نه اؤزونوز گئرئرسئنیز، نه ده گئرکم ائسته ینلری قویورسونوز. ۱۴ وای سئزه، ای دئن عالئلری و فرئسلر، ای رثاکارلار! چونکی سئز دول آروادلارین اوئننی غارت ادئرسئنیز و اؤزلرئنتی گؤرسدکم اوچون اوزون دوعالار ادئرسئنیز. بونون اوچون ده، داها آغیر محکومئته محکوم اولاجاقسینیز.

۱۵ وای سئزه، ای دئن عالئلری و فرئسلر، ای رثاکارلار! چونکی سئز بئر نفری ائمانا گئرکم اوچون دهنزی و قورولوغو

ديئرم: ”رَبَّنْ اَدَى ائله گَلن آدام موبارك اولسون“* دئيه جه يئنئز واختاجاق منى آرتيق گۆرمه يه جكسئنئز.

آخِر گونلرئن علامتى

(مرقوس ۱۳: ۱-۱۳، لوقا ۲۱: ۵-۳۳)

۲۴ عئسا مبيدئن چيخيپ گدنده، شاگئردلرى اونا ياخينلاشديلار و انسته دئلر كى، مبيدئن بئنالارنى اونا گۆرسدسئنلر. ۲ عئسا اونلارا ددى: «آيا بوتون بو شيلرى گۆرورسونوز؟ دوغروسونو سئزه ديئرم: بورادا داش، داش اوستونده قالماياجاق. هاميسى ييخيلاجاقدير.»

۳ عئسا زيتون داغيندا اوتورموشدو كى، شاگئردلر تكلئكدە اونون يانينا گلب ددئلر: «بئزه ده گۆرك، بو ددئكلرئن نه واخت باش وره جك؟ سنن گلكشئن و بو دؤرون باشا چاتماسينين علامتى نه اولاجاق؟»

۴ عئسا جاواب ورتب اونلارا ددى: «دئقتلى اولون كى، كئمسە سئزى آلداتماسين. ۵ چونكى چوخ آداملار منئم آديمدا گلب ”مسئح منم“ دئيه جكلر و چوخ آداملارى آلداداجاقلار. ۶ موچارئبه گورولتولرى و ساواش خبرلرى ائشه ده جكسئنئز. باخين، قورخمايىن، چونكى بوتون بونلارين باش ورمه سى گركدئر. آما بو حله ده آخِر ديئل. ۷ مئلت مئلتئن ضئدئنه، دؤولت دؤولتن ضئدئنه قالخاجاق. موختلف يرلرده قحطى لر و زلزله لر اولاجاق. ۸ بوتون بونلار دوغوم سانجى لارينين باشلانئشى دير.

۹ او زامان سئزه اذئيت ورتب، سئزى اؤلدوره جكلر و منئم آديما گۆزه، بوتون خالقار سئزدن نفرت اده جكلر. ۱۰ او واخت بئر چوخلارى ائماندان بودره يه جكلر، بئرئرلرئنى تسلم ائدب بئرئرلرئندن نفرت

۲۷ وای سئزه، ای دئن عالئملىرى و فرئسئلر، ای رئاكارلار! چونكى سئز آغارديلميش مقبره لره بنزه يئرسئنئز: چؤلو گؤزل گؤرونور، آما انچى اؤلو سوموكلرى و هر جور كئفئرله دولدودور. ۲۸ سئز ده انئسانلارا ظاهرده صالح گؤرونورسونوز، آما باطنئنئز رئاكارلىق و پئسلئكله دولدودور.

۲۹ وای سئزه، ای دئن عالئملىرى و فرئسئلر، ای رئاكارلار! چونكى سئز نى لره مقبره لر تئكئرسئنئز، صالحلرئن مقبره لرئنى بزه يئرسئنئز. ۳۰ ديئرسئنئز كى: ”بئز اگر آتالاريميزين ياشاديقلارى گونلرده اولسايدىق، پيغمبرلرئن قانينى تؤكمكدە اونلارلا آل اولمازدىق.“ ۳۱ بله جه سئز اؤزونوز شهادت ورتسئنئز كى، پيغمبرلى اؤلدورلرئن اؤلادلاريسينئز. ۳۲ اگر اله دئر، اوندا آتالارينيزين گوناه اؤلچوسونو دولدورون! ۳۳ سئز ای ائلالار و افعلئر نسلئ! جهئم جزاسيندان نهه قاچاجاقسينئز؟ ۳۴ باخين، بونون اوچون سئزه پيغمبرلر، معرفئت آداملارى، و دئن عالئملىرى گؤندرئرم: سئز اونلاردا بعضئلرئنى اؤلدوره جكسئنئز، چارمئخا چكه جكسئنئز. بعضئلرئنى ده كئئسه لرئئئزه دؤيوب شهردن شهره قوواجاقسينئز كى، ۳۵ هر صالح آدامين ير اوزونده تؤكول قانى، سئزئن اوستونوزه گلئسن؛ صالح هابئلئن قانيندان بركئيا اوغلو زگرئئانين قانينا قدر كى، اونو مبيدله قوربانگاھين آراسيندا اؤلدوردونوز. ۳۶ دوغروسونو سئزه ديئرم: بوتون بو شيلر بو نسلئن اوستونه گله جك.

۳۷ ای اورشلئم، اورشلئم! پيغمبرلى اؤلدورن و سنه گؤندرئلنلرى داشا باسان! تويوق اؤز جوجه لرئنى قانادلارى آلتينا ييغان كئمى، من ده نهجه دفة ائسته دئم كى، اؤلادلاريني بئر يره ييغيم، آما سئز ائستمه دئنئز! ۳۸ باخ، اؤئنئز بوش بوراخيلاجاق. ۳۹ چونكى سئزه

اوتاقلاردادیر“ دسه لر ده، ائنانماین. ۲۷ چونکی نجه شمشک شرفدن چیخیب قریه کمنی گورونور، ائنانسان اوغلونون گلمه سی ده اله اولاجاقدیر.

۲۸ لیش هارادا اولسا،

کرکسلر ده اورایا ییغیلارلار.

۲۹ او گولرئن مشقئندن فورن سونرا،

گون قارالاجاق،

آی ائشیغینی ورمه یه جک،

اولدوزلار گؤیدن دوشه جک،

سمای قوؤتلر تئتره یه جک.*

۳۰ او زامان ائنانسان اوغلونون علامتی گؤیده

گورونه جک و یر اوزونون بوتون خالقلاری

شئون اده جکلر و گوره جکلر کی، ائنانسان

اوغلو گؤیون بولدولاری اوستونده قودرت

و بؤیوک عئزتله گلئر. ۳۱ و او، ملکلرئنی

اوجا سسلی شیپورلا گؤنדרه جک. ملکلر ده

سچئلمشلری دؤرد طرفدن*، گؤیلرئن بئر

اوجوندان او بئری اوجونا قدر ییغاجقلار.

۳۲ ائندی، انجئر آغاجیندان عنبرت آلین.

بوداقلاری تزه له نئب یارپاق آچاندا بئلرسئنئر

کی، پای یاخیندیر. ۳۳ سئر ده بوتون بو شیلری

گؤرنده بئلئن کی، ائنانسان اوغلو یاخیندیر،

قاییدادیر. ۳۴ دوغروسونو سئره دیرئم، بوتون

بو شیلر باش ورمه یئنجه بو نسل کچئب

گتمیه جک. ۳۵ گوی و یر کچئب گله جک،

آما منئم سؤزلرئم اصلا کچئب گتمه یه جکدئر.

۳۶ لاکئن هچ کس او گون و او ساعاتی

بئلئر، نه گؤیون ملکلری، نه ده اوغول.

آتادان باشقا هچ کئم بئلئر. ۳۷ نوحون

زامانیندا نجه اولدو، ائنانسان اوغلونون گلئشی

ده اله اولاجاق. ۳۸ نجه کی، طوفاندان اثره لی

اولان گولرده، نوح گمئیه گئرن گونه کمنی،

اده جکلر. ۱۱ بئر چوخ یالانچی پیغمبرلر ظهور

ادئب، چوخ آدمالاری آذرباجاقلار. ۱۲ پئسلئشن

آرتدیغیندان چوخ آدمالارین سوگئسی

سویویاجاق. ۱۳ لاکئن آخیرا قدر صبر ادن

نئجات تاپاجاقدیر. ۱۴ گؤیون پادشاهلیغی

حاقیندا اولان بو مؤژده بوتون دونیایا وعظ

اولوناجاق کی، هامی منئلره شهادت اولسون.

و آخیر او واخت گله جکدئر.

۱۵ نه واخت گؤردونوز کی، دانیال پیغمبرئن

واسطه سنله دیئلمش او وئرانلئک گئئن

ایئرئنج شی موقدس یرده دورور،* (قوی

اوخویان آنالاسین)، ۱۶ یهودیه ده اولان داغلارا

قاچسین. ۱۷ دامدا اولان ائندن بئر شی گؤتورمیه

إنمه سنن. ۱۸ زمنده اولان دا ردا سینی گؤتورمک

اوجون گری دؤنمه سئن. ۱۹ او گولرده بویلو

اولانلارین و اوشاق امئزدرئلرئن وای حالینا!

۲۰ دوعا ادئن کی، قاچماغینیز قیشدا،

یا دا سبت گونونده اولماسین. ۲۱ چونکی

او زامان اله بؤیوک مشقت اولاجیاق کی،

دونیانین باشلانیشیندان ائندیه کمنی بله بئر

شی نه اولوب، نه ده اولاجاق. ۲۲ اگر او

گونلر قیسالماسایدی، هچ بئر ائنانسان نئجات

تاپمازدی. لاکئن سچئلمش اولانلارین

خاطرئنه گؤره، او گولر قیسالدیلاجاق.

۲۳ اگر او زامان کئمه سئره دسه: ”باخ،

مستح بورادادیر“، یا دا ”اورادادیر“، اونا

ائنانماین. ۲۴ چونکی یالانچی مستحلر و

یالانچی پیغمبرلر ظهور ادئب بؤیوک علامتلر

و مؤجوزلر گؤرسده جکلر کی، مومکون

اولسا، سچئلمش اولانلاری دا آلداتسینلار.

۲۵ باخین، من سئره اثره لئدن خبر وردئم.

۲۶ بله جه، اگر سئره ”باخ، او چؤلده دئر“

دسه لر ده، چیخمایین؛ ”باخ، او انچه ری

کې، چیراقلارینی گوتوروب به یثن پشوازینا چيخدیلاړ. ۲اونلاردان بشی عاغیلی، بشی عاغیلسیز ائدی. ۳عاغیلسیزلار چیراقلارینی گوتوروموشدولر، آما یاغ گوتورمه مئشدنلر. ۴آما عاغیلی لار اوزلری ائله قبالاریندا یاغ دا گوتوروموشدولر. ۵بیئن یوباندیغنا گوره، اونلارین هامیسینی یوخو باسدی و یاتدیلاړ. ۶گجه یاریسی بئر قیشقیریق دوشدو: “باخین، بی گلتر. اونون پشوازینا چیخین!” ۷او واخت قیزلارین هامیسی دوروب چیراقلارینی حاضیرلادیلاړ. ۸عاغیلسیزلار عاغیلی لارا ددئلر: “یاغینیزدان بئزه ده ورن، چونکی چیراقلاریمیز سونور.” ۹لاکن عاغیلی لار جاواب ورئب ددئلر: “بله اولماسین کی، یاغ نه بئزه چاتسین، نه ده سئزه. یاخشیسی بودور کی، گدئب یاغ ساتانلاردان اوزونوز اوچون آلاسینیز.”

۱۰اونلار یاغ آلماغا گندن سونرا بی گلدی و حاضیر اولانلار اونونلا توی مجلئسنه گئردلر و قاپی باغلاندى. ۱۱سونرا او بئری قیزلار دا گلدلر و ددئلر: “آغا، آغا، قاپینی بئزه آچ.” ۱۲آما او جاواب ورئب ددی: “دوغروسونو سئزه دیرم: سئزی تانیمرام.” ۱۳اونا گوره سئزه ده اویاق اولون. چونکی انسان اوغلونون نه گله جک گونونو بئلئرسئنئز نه ده ساعتینی.

امانت پولون مئلی

(لوقا ۱۹: ۱۱-۲۷)

۱۴گوییون پادشاهلیغی سفره چیخماق ایسته یئن بئر آداما بنزه ر کی، قوللارینی چاغیریب مال-دؤولتینی اونلارا تاپشیردی. ۱۵بئرئنه بش تالانت* وردی، بئرئنه ائکی تالانت، بئرئنه ده بئر تالانت. هر بئرئنه اوز قابئلئتنه گوره ورئب، سفره چيخدی. ۱۶بش

انئسانلار ییئب، انچئب، آرواد آلیب، آره گدئردلر. ۳۹و طوفانین گئلب هامیسینی آپارینجایا قدر، باشلارینا نه گله جه یئندن بئخبر ائدلر، انسان اوغلونون گلئشی ده بو جور اولاجاق. ۴۰او گون زمئده اولان ائکی نفردن بئری آلیناجاق، بئری قالا جاقیدر. ۴۱دیرماندا دارتان ائکی آروادان بئری آلیناجاق، بئری قالا جاقیدر.

۴۲اونا گوره ده، اویاق دورون؛ چونکی ربئن هانسی گون گله جه یئنی بئلمئرسئنئز. ۴۳آما بونو بئلئن کی، اگر او صاحبی اوغونون هانسی ساعتدا گله جه یئنی بئلسیدی، اویاق قالیب اوز اوئنی اوغورلانماغا قویمازدی. ۴۴بونون اوچون سئز ده حاضیر اولون؛ چونکی انئسان اوغلو سئزین گومان آپارمادیغینیز ساعتدا گله جکدئر.

۴۵کنمدئر او صادق و عاغیلی قول کی، آغاسی، اوئئن اهلئنی اونا تاپشیریب اله کی، قوللارین یمه یئنی واختلی-واختیندا ورسئن؟ ۴۶بختور او قول کی، آغاسی گلنده اونو بو جور ائشه مشغول تاپسین. ۴۷دوغروسونو سئزه دیرم؛ آغاسی بوتون مال-دؤولتینی اونا تاپشیراجاقیدر. ۴۸آما اگر قول پئس اولوب اوره یئنده دسه کی، “آغام گج گله جک”، ۴۹و یولداشلارینی دویوب عیاشلارلا ییئب انچمه یه باشلاسا. ۵۰قولون آغاسی، اونون گوزلمه دئیی بئر گونده و بئلمه دئیی بئر ساعتدا گله جک، ۵۱اونو ائکی شقه ادئب رثیاکارلارلا همن عاقبته آتاجاق؛ اوریا کی، اورادا آغلاشما و دئش قیجیرتماسی اولاجاقیدر.»

اون باکتره قیزین مئلی

۲۵ «او زامان گوییون پادشاهلیغی او اون باکتره قیزا بنزه یه جک

قارانلیغینا آتین. اورادا آغلاشما و دئش قیجیرتماسی اولاجاقدیر.

قویونلار و کچنلر

۳۱ ائنسان اوغلو اؤز جلالی ائچینده بوتون ملکری ائله بئرلکده گلنده، شوؤکتلی تختی اوستونده اوتوراجاق. ۳۲ بوتون خاقلار اونون حوضورونا ییغیلاجاقلار. او زامان، چوبان قویونلاری کچنلردن آیردیغی کنمی، اونلاری بئرلرئندن آیراجاق. ۳۳ قویونلاری صاغینا و کچنلری سولونا قویاجاق. ۳۴ او زامان، پادشاه صاغینداکی لارا دئیجهک: ”ای سنز، آتامین موبارکلی، گلش و او سلطنتی مراث آلین کی، دنیا یاراناندان بری سئزن اوچون حاضریرلایب. ۳۵ چونکی آج ائدئم، منه یمک وردئننز؛ سوسوز ائدئم، منه سو وردئننز؛ قرئب ائدئم، منی قبول ائدئنز. ۳۶ لوت ائدئم، منی گینئدرئئنز. ناخوش ائدئم، منه باش چکدئننز؛ زئنداندا ائدئم، یانینا گلدئنز.“ ۳۷ او زامان صالح آداملار اونا جواب ورئب دئیجهکلر: ”یارب، بئز سنی نه زامان آج گؤروب یئدرئدئک، یا دا سوسوز گؤروب سو وردئک؟ ۳۸ نه زامان سنی قرئب گؤروب قبول ائدئک، یا دا لوت گؤروب گینئدرئدئک؟ ۳۹ نه زامان سنی ناخوش، یا دا زئنداندا گؤروب یانینا گلدئک؟“ ۴۰ پادشاه اونلارا جواب ورئب دئیجهک: ”دوغروسونو سئزه دئرم: هر نه کی، منئم لاپ کئچئک قارداشلاریمین بئرئنه ائدئنز، منه ده اتمئش اولدونوز.“ ۴۱ او زامان سولونداکی لارا دئیجهک: ”اوزاق اولون، ای ملعونلار! ائبلشه و اونون ملکرنه حاضریرلنمیش ابدی اودا یوللانین. ۴۲ چونکی آج ائدئم، منه یمک ورمه دئنز؛ سوسوز ائدئم، منه سو ورمه دئنز. ۴۳ قرئب ائدئم، منی قبول اتمه دئنز. لوت ائدئم، منی گینئدرمه دئنز؛ ناخوش و زئنداندا ائدئم، فئکرئمه اولمادینز.“

تالانت آلان گدئب اونلارلا تجارت اتدی و داها بش تالانت قازاندی. ۱۷ انکی تالانت آلان دا بلهجه داها انکی تالانت قازاندی. ۱۸ آما بئر تالانت آلان آدم گدئب، یری قازدی و آغاسینین پولونو گئزلتدی.

۱۹ اوزون بئر زاماندان سونرا بو قوللارین آغاسی قاییتدی و اونلارلا حسابلاشماق ائسته دی. ۲۰ بش تالانت آلان آدم گلدی و داها بش تالانت گئئرئب ددی: ”آغا! سن منه بش تالانت وردئن، باخ، من داها بش تالانت قازاندیم.“ ۲۱ قولون آغاسی اونا ددی: ”آفرئن یاخشی و صادق قول! سن خیردا ائشلرده صادق اولدون، سنی بؤیوک ائشله اوستونه قویاجاغام. آغانین شادلیغینا شیرک اول.“

۲۲ انکی تالانت آلان دا گلئب ددی: ”آغا! منه انکی تالانت وردئن. باخ، من داها انکی تالانت قازاندیم.“ ۲۳ قولون آغاسی اونا ددی: ”آفرئن یاخشی و صادق قولوم! سن خیردا ائشلرده صادق اولدون، سنی بؤیوک ائشلره اوستونه قویاجاغام. آغانین شادلیغینا شیرک اول.“

۲۴ بئر تالانت آلمیش اولان دا گلئب ددی: ”آغا! سنن برک بئر آدم اولدوغونو بئلردئم؛ اکمه دئیئنی، یردن بئچرسن، سیمه دئیئنی، یردن ییغارسان. ۲۵ قورخدوم و گدئب سنن تالانتینی یر آلتیندا گئزلتدئم. بویور، بو دا مالین.“ ۲۶ آما قولون آغاسی اونا جواب ورئب ددی: ”ای پئس و تبیل قول! منئم، اکمه دئیئنی یردن بئچدئیئمی، سیمه دئیئنی یردن ییغدیغیمی بئلردئن، هه؟ ۲۷ اوندا گرک منئم پولومو صرافلارلا وره یدئن کی، من قاییداندا، اونو فایداسی ائله گری آلم. ۲۸ تالانتی اوندان آلین و اون تالانتی اولانا ورئن. ۲۹ چونکی کئمه وارسا، اونا داها چوخ ورئله جک و او بوللوق ائچینده اولاجاق. آما کئمه یوخسا، ائنده اولان دا اوندان آلینجاقدیر. ۳۰ او دیرسئر قولو چؤل

یهودانین خیانتی

(مرقوس ۱۴: ۱-۱۱، لوقا ۲۲: ۶-۳)

۱۴ او زامان اونلار دا جاواب ورئب دئیجه جکلر:
آدلانان بئری، باش کاهنشن یانینا گدئب ددی:
۱۵ «اونو آله ورسم، منه نه ورر سنئنز؟» اونلار
دا یهودایا اوتوز گوموش پاراسی وعده وردئلر.
۱۶ او واختدان یهودا، عئسانی آله ورمک
اوچون فورصت اختاریردی.

پاسخا یمه یی

(مرقوس ۱۴: ۱۲-۲۶، لوقا ۲۲: ۷-۲۳،

یوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰، ۱۱: ۲۳-۲۵)

۱۷ فطئر بایرامینین بئرنجی گونونده
شاگئردلر عئسانین یانینا گلئب ددئلر: «هارادا
انسته یترسن کی، سنن اوچون پاسخا یمه ییئی
حاضیرلایاق؟»

۱۸ عئسا دا ددی: «شهره گئرب فئلانکسن
یانینا گدئن و اونا دین: «اوستاد دئر؛ واختیم
یاخیندیر. شاگئردلر امله بئر یرده پاسخانی
سنن اونده یرئنه یتره جه ینک.»

۱۹ شاگئردلر عئسانین اونلار امر اتدیی
کنمی ادئب پاسخانی حاضیرلادیلار. ۲۰ آخشام
دوشنده، عئسا اونانکی شاگئردی ائله
یمه یه اوتوردو. ۲۱ یمک یئنده عئسا ددی:
«دوغروسونو سئزه دیرم: سئزلردن بئری منی
آله وره جک.» ۲۲ اونلار چوخ پرت اولدولار
و هر بئرسی «حتمن کی، من دئلم، یارب؟»
دیه یه باشلادی. ۲۳ عئسا جاواب ورئب
ددی: «آلئنی منمله بوشقابا اوزادان، منی آله
وره جک. ۲۴ انئسان اوغلو نجه کی، اونون
باره سننده یازیلیب، گدئر. آما وای او آدامین
حالینا کی، انئسان اوغلو اونون واسطه سئله
اله ورئلئر! او آدام هچ آنادان اولماسایدی،
اونون اوچون داهایا ییخی اولاردی.»

۲۵ اونو آله ورن یهودا ددی: «حتمن کی، من
دئلم، اوستاد؟»

۴۴ او زامان اونلار دا جاواب ورئب دئیجه جکلر:
«یارب! سنی نه وخت آج، سوسوز، قرتب،
لوت، ناخوش، یا دا زئنداندا گؤردوک کی،
سنه ختدمت اتمه دئک؟»

۴۵ پادشاه دا اونلار جاواب ورئب دئیجه جک:
«دوغروسونو سئزه دیرم: هر نه کی، منم بو
لاپ کئچنکلرئمدن بئرئنه اتمه دئنن، منه ده
اتممه مئش اولدونوز.» ۴۶ بونلار ابدی عذابا
دوچار اولاجاقلار، آما صالحلر ابدی حیاتا
مالئک اولاجاقلار.

۲۶

عئسا بوتون بو سؤزلری بئئرندن
سونرا، شاگئردلرئنه ددی: ۲ «نجه
کی، بئلئرسنئنز ده، انکی گوندن سونرا پاسخا
بایرامی باشلاناجاق و انئسان اوغلو چارمیخا
چکنئلک اوچون آله ورئله جک.»

۳ او زامان باش کاهنئلر و خالقین
آغساقاللاری قیافا ادلی باش کاهنئن سارایینا
ییغیشدیلار ۴ و مصلحتلشدئلر کی، نجه
عئسانی حئیله ائله توتوب اولدورسونلر. ۵ آما
ددئلر: «بو آتش بایرامدا اولماسین، یوخسا
خالق آراسیندا اغتشاش باش ورر.»

۶ عئسا بیت عنیادا، جوزاملی شمعونون
اؤئنده اولان واخت، ۷ بئر آرواد اونون یانینا
گلدی. آرواد مرمر بئر قابدا چوخ قئیمتلی بئر
عطئر گئئرمئشدی. عئسا سوفره ده اوتورارکن،
آرواد عطئری اونون باشینا تۆکمیه باشلادی.
۸ شاگئردلر، بونو گؤرن واخت، قضبئلئب ددئلر:
«بو انصاف نه اوچون؟ ۹ اولاردی کی، بو عطئر
باها بئر قئیمته ساتیلیب یوخسوللارا ورئلئن.»
۱۰ آما عئسا بونو بئلئب اونلار ددی: «نه اوچون
بو آروادی انجئلدئرسنئنز؟ او منه یاخشیلیق
اتدی. ۱۱ یوخسوللار همئشه یانینیزدادیرلار،
لاکن من همئشه یانینیزدا دئلم. ۱۲ بو آرواد بو
عطئری منم بدنمه تۆکمکه منی دفن اوچون
حاضیرلادی. ۱۳ دوغروسونو سئزه دیرم: انجئلئن
بو خوش خبری دونیانین هاراسیندا وعظ ادئلسه،
بو آروادین اتدیی ده دئئلئب خاطیرلاناچاق.»

جٽسماني باغيندا

(مرقوس ۱۴:۳۲-۴۲، لوقا ۲۲:۳۹-۴۶)

۳۶ او زامان عئسا اونلارلا جٽسماني آدلانا
بئر يره گلئب شاگردلرنه ددى: «من اورايا
گدئب دوعا ادرکن، سئز بورادا اوتورون.»
۳۷ پطروسلا زیديشن ائکي اوغلونو اؤزو ائله
گؤتوردو. قم و انضطراب عئساييا حاکنم
اولماغا باشلاميشدى. ۳۸ او واخت اونلارلا
ددى: «جانيم اؤلوم درجه سئنده قمگئندئر.
بورادا دورون و منمله اوياق قالين.» ۳۹ و
بئر آز اثره لي گئدى، اوز-اوسته يره دوشوب
دوعا اتدى: «ای آتام، اگر مومکوندور، قوی
بو پئيالا مندن کچشن، آما منم ائسته دئشم
کنمي يوخ، سنن ائسته دئشن کنمي اولسون.»
۴۰ شاگردلرئشن يانينا قايتدى و اونلاري
يوخولاميش تاپدى. پطروسا ددى: «منمله
بئر ساعات دا اولسا، اوياق قالماغا قادئر
ديئلدئشز؟ ۴۱ اوياق قالين و دوعا ادئن کي،
ائمتاحانا* دوشمه يه سئشز. روح راضي، لاکن
جئسم ضعفتدئر.»
۴۲ عئسا ائکننجي دغه گدئب دوعا اتدى:
«ای آتام، اگر مومکون ديئل کي، او پئيالا
من اونو ائچمه دن کچشن، قوی سنن
ائسته دئشن اولسون.» ۴۳ و قايديب اونلاري
گئنه يوخولاميش تاپدى، چونکي اونلارين
گؤزلى آغيرلانميشدى. ۴۴ اونلاري قویوب
گئنه گئدى و اوچونجو دغه دوعا ادئب
گئنه همن سؤزلى ددى. ۴۵ او واخت
شاگردلرئشن يانينا گلئب اونلارلا ددى:
«سئز حله ده ياتيپ ائستراحت ادئرسئشز؟
باخين، ساعات ياخينلاشيب و انسان اوغلو
گوناهکارلارين ائنه تسلیم ادئلئر. ۴۶ دورون
گدک! باخين، مني تسلیم ادن گلئر!»

عئسا دا اونا ددى: «ددئشن کنمي دئر.»
۲۶ اونلار يممک يئيرکن، عئسا چؤره يي
گؤتوردو و برکنله يئب پارچالادی و شاگردلره
ورئب ددى: «آلين، ييشن! بو منم بدنم دئر.»
۲۷ بئر پئيالا ده گؤتوروب شوکور اتدی و
اونلارلا ورئب ددى: «بوندان هامينيز ائچشن.
۲۸ چونکي بو منم قانيمدير، عهدئن قانی
کي، گوناھلارين باغيشلانماسی اوچون بئر
چوخلاري يولوندا تۆکولور. ۲۹ سئزه ديئرم:
اوزوم آغاجينين بو محصولوندان آرتيق
ائچميه جهيم، او گونه کنمي کي، اونو آتامين
پادشاهليغيندا سئزنله برابر تزه سئني ائچشم.»
۳۰ و ائلاهي ماهني لار اوخوياندان سونرا
زيتون داغينا گئدئر.

پطروسون ائنکار اتمه سی قاباقدان

خبر ورئلئر

(مرقوس ۱۴:۲۷-۳۱، لوقا ۲۲:۳۱-۴۴)

يوحنا ۱۳:۳۶-۳۸)

۳۱ او زامان عئسا اونلارلا ددى: «بو گجه
هامينيز مندن دؤنه جکسئشز. چونکي يازيليب:
”چوباني ووراجاغام،
و سورونون قويونلاري داغیلاجاق.“*
۳۲ آما من، دئرئلندن سونرا، سئزدن قاباق
جلئله گده جهيم.»
۳۳ پطروس جاواب ورئب ددى: «هامي
سئندن دؤنسه ده، من سئندن اصلا
دؤنمه يه جهيم.»
۳۴ عئسا اونا ددى: «دوغروسونو سنه ديئرم:
ايله بو گجه، خوروز بانالاميشدان سن مني
اوچ دغه ائنکار اده جکسن.»
۳۵ پطروس اونا ددى: «منه سئنه بئر يرده
اؤلمک لازيم گلسه بله، سني اصلا ائنکار
اتميه يه جهيم.» شاگردلرئشن هاميسي دا ايله دئلر.

عئسا توتولور

(مرقوس ۱۴: ۴۳-۵۰،

لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳، يوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

عئسا منگت شوراسينين قاباغيندا

(مرقوس ۱۴: ۵۳-۶۵، لوقا ۲۲: ۵۴-۶۳،

يوحنا ۱۸: ۱۳-۱۴، ۲۴)

۵۷ عئسانى توتانلار اونو باش كاهن قيافانين يانينا گتيردئر. دئن عالئملرى و آغساقاللار دا بورادا ييغيلميشديلار. ۵۸ پطروس باش كاهنن ساراينا قدر اوزاقدان عئسانين دالينجا گتدى و انچهري گئرب، ائشن آخيري گؤرمك اوچون موخافئظرئن يانيندا اوتوردو. ۵۹ باش كاهنلر و بوتون شورا عئسانى اؤلدورمك اوچون اونون ضدئنه يالان شهادت آختاريرديلار. ۶۰ اورتايا بشر چوخ يالانچى شاهدلر چيخديغي حالدا، آختاردىقلاريني تاپا بئلمه دئر. نهايت ائكى يالانچى شاهد گلب ددى: ۶۱ «بو آدم ددى كى، "من تارينين معبدنى ييخب، اوچ گونده تئكه بئلمم."»

۶۲ باش كاهن آياغا قالخيب عئسايا ددى: «سن هچ جاواب وئرمرسن؟ بونلارين ستنن ضدئنه وردئكلرى شهادت نه دئر؟»

۶۳ آما عئسا سوكت ائدى. باش كاهن اونا ددى: «سنى آند وئرتم ياشايان تاريا، بئزه ده گؤرك، آيا سن تارينين اوغلو مسئحسن؟»

۶۴ عئسا اونا ددى: «دديئن كئمي دئر. حئتا بونو دا سئزه ديئرم؛ بوندان سونرا ائنسان اوغلونو گؤره جكسئنئز كى، قادئرئن صاغيندا اوتوروب، گويون بولودلارى اوستونده گلئر.»

۶۵ او زامان باش كاهن اؤز پالتارينى جيريپ ددى: «او كوفر ديئر، داهي شاهدلره نه احتياجيميز وار؟ باخين، اله ائندى اونون كوفر دديئن ائشئدئئز. ۶۶ سئزه نهه گلئر؟» اونلار جاواب وئرئپ دئئر: «او، اؤلومه لايئقدئر.»

۶۷ او زامان عئسانين اوزونه توپوروب، اونا يومروق ووردولار. بعضئلرى ده اونون اوزونه شئكه ووروب، ۶۸ ديئر دئر: «اي مسئح، بئزه

۴۷ عئسا حله دانشيردى كى، اون ائكى لردن بئرى اولان يهودا گلدى؛ يانيندا قيليئجلى و دينكلى بؤيوك بئر جاماعات وار ائدى كى، باش كاهنلر و خالقين آغساقاللارى طرفئندن گؤندئرئلمئشدئر. ۴۸ اونو تسلم ادن اونلار باش علامت وئرئپ دمئشدى كى، «كئمي اوئسم، اودور؛ اونو توتون.» ۴۹ او آندا عئسايا ياخينلاشيب «سالام، اوستادا!» ددى و اونو اوئدو. ۵۰ عئسا دا اونا ددى: «دوستوم، نه اوچون گلدئيئنى ات!» او زامان اونلار عئسايا ياخينلاشديلار و ال آتيب اونو توتدولار. ۵۱ عئسا انله اولانلردان بئرى ال آتيب، قيليئجينى چكدى و باش كاهنن نؤكرئينى ووروب قولاغينى كسدى. ۵۲ او زامان عئسا اونا ددى: «قيليئجينى يرئنه قوى، چونكى بوتون قيليئج چكنلر قيليئجلا هلاك اولاجاقلار. ۵۳ مگر اله گومان ائدرسئنئز كى، قادئر ديئلم آتامدان كؤمك ائستهيم؟! ائسته سم، اله همئن بو آن منه ائكى قوشوندان چوخ ملك گؤندرز. ۵۴ اونا بس نهه يازيلار دوغرو چيخاردى كى، بله اولماسينين لازيم اولدوغونو ديئر؟»

۵۵ او زامان عئسا جاماعاتا ددى: «منى توتماغا اله قيليئجلار و دينكلره گلئبسئنئز كى، اله بئل اوغرو توتماغا چيخيبيسينيز. من هر گون معبدده اوتوروب تعلقم وئرئدم، لاكئن منى توتمادينيز. ۵۶ آما بونلارين هاميسى اونون اوچون باش وئرئ كى، پيغمبرلئن يازيلارى يرئنه يئتئشئن.»

او زامان شاگئردلرئن هاميسى عئسانى قويوب قاچديلار.

پشمان اولدو و اوتوز گوموش پاراسینی باش کاهنلر و آغساقالار قایتاریب ۴ددی: «من گونه اتمشم، چونکی تقصیرسنز قانی آله ورمشم.»

اونلار جاواب وردنلر: «بئزه نه؟ اوزون بئل.»
 ۵یهودا گوموشلری معبدئن ائچنه آتیب اورادان چیخدی و گدئب اوزونو آسدی.
 ۶باش کاهنلر گوموشو گؤتوروب ددنلر: «قان باهاسی اولدوغونا گؤره، بو گوموشلری معبدئن خزئنه سنئه قویماق جائز دیئل.»^۷ و موشاورئه ادئب قریبلری دفن اتمک اوچون او پوللا کوزه گر زمئنسنی ساتین آلدیلار.
 ۸بونا گؤره او زمئیه بو گونه قدر قان زمئسی دیئلر.^۹ او واخت ارمیا پیغمبرئن واسطه سنئه دینلمش سؤز یرئنه یتئشدی:

«و اونلار اوتوز گوموش پاراسینی گؤتوردلر،

او آدامین قئیمتنی کی، اسرائیل اوغللاری اونا قئیمت قویموشدولار.^{۱۰} و ربئن منه بویوردوغو کئمی کوزه گر زمئسی اوچون وردنلر.*

عئسا روم والنسی پئلاطین قاباغیندا

۱۱بو آرادا، عئسا والنئن قاباغیندا دوردو. والی اوندان سوروشدو: «آیا سن یهودنلرئن پادشاهی سان؟»

عئسا اونا ددی: «ددئشن کئمی دئر.»
 ۱۲آما باش کاهنلر و آغساقالار عئسایا بؤهتان ووران زامان دا، او هچ بئر جاواب ورمه دی. ۱۳او واخت پئلاط اونا ددی: «اشتمرسن کی، سنئن ضئدئنه نه قدر شهادت ورئرلر؟»^{۱۴} اما عئسا اونا هچ بئر جاواب ورمه دی. والی بوندان چوخ تعجب ورتدی.

پیغمبرلئیننی گؤرسد گؤرک، سنی ووران کئمدئر؟»

پطروس عئسانی ائنکار ادئر

(مرقوس ۱۴:۶۶-۷۲، لوقا ۲۲:۵۶-۶۲، یوحنا ۱۸:۱۵-۱۸، ۲۵-۲۷)

۶۹بو زامان پطروس اشئکده، حیطده اوتورموشدو. بئر کئنز اونا یاخینلاشیب ددی: «سن ده جلئلی عئسا ائله ادئن.»
 ۷۰آما او، هامینین قاباغیندا ائنکار ادئب ددی: «سنئن نه ددئیننی باشا دوشمورم.»
 ۷۱سونرا دروازایا طرف گئندی. اورادا آیری بئر کئنز اونو گؤروب اوراداکی لارا ددی: «بو دا ناصئره لی عئسا ائله ادئی.»
 ۷۲او، گئنه ائنکار ادئب آند ائچدی: «او آدمای تانیمیرام.»

۷۳بئر آز سونرا اورادا دورانلار گلئپ پطروسا ددنلر: «دوغرودان سن ده اونلار دانسان، چونکی دانیشیغین سنی افئشا ادئر.»
 ۷۴او زامان پطروس لعنت وره وؤره آند ائچمه یه باشلادی: «او آدمای تانیمیرام.» و او آندا خوروز بانلادی. ۷۵پطروس عئسانین سؤزونو خاطیرلادی کی، اونا دمئشدی: «خوروز بانلامامیشدان سن منی اوچ دغه ائنکار اده جکسن.» و اورادان چیخیب آجی- آجی آغلاماغا باشلادی.

یهودائین اؤلومو

(حورنلر ۱۸:۱-۱۹)

۲۷سحر آچیلاندا بوتون باش کاهنلر و خالقین آغساقالاری عئسانی اؤلدورمک اوچون موشاورئه اتدنلر. ۲عئسانی باغلادیلار و اونو والی پئلاطین یانینا آپاریب اونا تسلیم اتدنلر. ۳او زامان اونو آله ورن یهودا، عئسانین محکوم ادئلدئیننی گؤروب

۲۶ او زامان پٺلاط اونلارا بارآبائي آزاد اتدی. و عئساني، دؤيدورندن سونرا، چارميخا چڪلمه يه تسلّم اتدی.

عسگرلر عئساني تحقّر ادئرلر

(مرقوس ۱۵: ۱۶-۲۰، يوحنا ۱۹: ۲-۳)

۲۷ او واخت، والئنئن عسگرلري عئساني دنواخنانيا آپارديلار؛ و بوتون فوج اونون باشينا ييغيلدي. ۲۸ اونو سويوندوروب، اونا قيرمیزی بئر شئنل گيدئرئلر. ۲۹ تئكانلاردان بئر تاج هؤروب، باشينا قويدولار، صاغ الشنه ده بئر قاميش وردئلر؛ اونو آله ساليب قاباغيندا دئر چؤكوردولر و ديرئلر: «سالام، ای يهودئلرن پادشاهي!» ۳۰ اونا توپوردولر، قاميشي گؤتوروب باشينا ووردولار. ۳۱ اونو آله سالاندان سونرا، شئنلي آينئندن چيخارديب، اؤز پالتارينی گيدئرئلر؛ و اونو چارميخا چڪمه يه آپارديلار.

عئسا چارميخا چڪئلر

(مرقوس ۱۵: ۲۱-۳۲، لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳،

يوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

۳۲ باييرا چيخاندا، شمعون آدلي كريلي بئر آدام تاپديلار؛ اونو مجبور اتئلر کی، عئسانين چارميخيني داشيسين. ۳۳ جولجوتا، يعني «كله يري» آدلانان يره گلدئكلري زامان، ۳۴ انچمهي اوچون اونا عؤدله قاريشيق تورش شراب وردئلر.* عئسا اونو داديب انچمك ائستمه دي. ۳۵ اونو چارميخا چڪندن سونرا، پوشك آتيب پالتارلاريني آرالاريندا پايلاديلا. ۳۶ و اورادا اوتوروب اونون كشيئني چكدئلر. ۳۷ اونون باشي اوستونه تقصئرني يازيب ووردولار: «بودور يهودئلرن پادشاهي عئسا» ۳۸ او زامان اونونلا ائكي اوغرونو دا* چارميخا چكدئلر؛ بئري صاغيندا،

۱۵ پاسخا بايراميندا، والي عادتني خالقين ائسته دئيي زئندانلي لردن بئرني آزاد ادردي. ۱۶ او زامان بارآبا آدلي مشهور بئر زئندانلي حيسده ساخلانيردي. ۱۷ بونا گؤره ده، جاماعات بئر يره ييغيلديقلاري زامان، پٺلاط اونلارا ددي: «هانسيني ائسته يئرستئر كي، سئزن اوچون آزاد ادم؟ بارآباني، يوخسا مسئح ديئلن عئساني؟» ۱۸ چونكي بئلئردی کی، اونلار عئساني پاخيلىقدان اونا تسلّم ادئلر.

۱۹ پٺلاط حؤكم كورسوسونده اوتوروموشدو كي، آروادي اونا خبر گؤندردی: «بو صالح آداملا سئن هچ بئر ائشنن اولماسين؛ چونكي بو گون اونون حاقيندا يوخودا چوخ عذابلار چكمتشم.» ۲۰ آما باش كاهنلر و اغساقالار جاماعاتي تحرنك ادئرئلر كي، بارآباني ائسته سئتلر و عئساني اؤلومه ورسئتلر. ۲۱ او زامان والي اونلاردان سوروشدو: «ائكئستئدن هانسيني ائسته يئرستئر كي، سئزن اوچون آزاد ادم؟»

اونلار دا دئلر: «بارآباني.»

۲۲ پٺلاط اونلارا ددي: «بس مسئح ديئلن عئسا يه ادم؟»

اونلارين هاميسي دئلر: «چارميخا چكئلسئن.» ۲۳ والي ددي: «مگر او نه يامانليق ادب؟!» آما اونلار داها اوجادان باغيريب دئلر: «چارميخا چكئلسئن.»

۲۴ پٺلاط گؤردو كي، هچ بئر شي ارتيق فايدا اتمئر و عكسئنه ائغتئشاش داها دا گوجلهئر، سو گؤتوردو و خالقين قاباغيندا آلئرني يويوب ددي: «من بو صالح آدامين قانيندان تقصئرسئزم. اؤزونوز بئلن!»

۲۵ بوتون خالق جاواب وئب ددي: «اونون قاني بئرئم بونيوموزا و اوشاقلاريميزين بونيونا اولسون!»

وفات اتمشش بئر چوخ موقدسئن جسدی دئرئلدی. ۵۳ اونلار قبئرلردن چیخیب، عئسانین دئرئلمه سئندن سونرا، موقدس شهره گئردئرلر و بئر چوخ آداملارا گؤرونولدور. ۵۴ یوزباشی و اونولار عئسانین کشیمینی چکنلر، زلزله نی و واقع اولان شیرلی گؤروب قورخدولار و ددئرلر: «دوغرودان دا بو آدام تارینین اوغلو ائدی.» ۵۵ بئر چوخ آرواد کی، جلئلدن عئسانین دالینجا گئلب اونا خئدمت اتمششدئرلر، اورادا دوروب اوزاقدان تاماشا ادئرلدئر. ۵۶ مجدلی مریم، یعقوبلا یوسانین آناسی مریم و زیددین اوغوللارینین آناسی اونلارین آراسیندا ائدی.

عئسانین دفن اولونماسی

(مرقس ۱۵: ۴۲-۴۷، لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶،

یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

۵۷ آخشام دوشنده یوسف ادلی وارلی بئر آرئماتایلی گلدی کی، عئسانین شاگئردی اولموشدو. ۵۸ بو آدام پئلاطین یانینا گدئب عئسانین جسدنی ائسته دی. او زامان پئلاط امر ائدی کی، جسد ورئلسئن. ۵۹ یوسف جسدی آلیب تمیز بئر کتانا بورودو. ۶۰ اونو قایا انچئنده تزه اوولموش اؤز مقبره سنه قویدو و مقبره نئن گئرئشنه بئر اثری داش دیرله دئب گئدی. ۶۱ مجدلی مریمه او بئری مریم اورادا، قبئرئن قباغیندا اوتورموشدولار. ۶۲ او گونون صاباحی، یعنی حاضیرلیق گونوندن سونرا گلن گون، باش کاهئنلر و فرئسنلر پئلاطین یانینا ییغیلیب ۶۳ دئرلر: «جناب، بئر خاطیرلاییریق کی، او یالانچی، دئری اولان واختیندا دیردی کی، اوچ گون سونرا دئرئلجه یم. ۶۴ بونا گؤره، امر ات کی، مقبره نی قوروسونلار. اولماسین شاگئردلری

بئری ده سولوندا. ۳۹ یانیندان کچنلر اونو سؤیوردولر و باشلارینی ترپه دئب، ۴۰ دیردئرلر: «ای معبدی بیخیب اوچ گونده تئکن! اگر تارینین اوغولوسان، اؤزونو خئلاص ات و چارمیشدان دوش!» ۴۱ باش کاهئنلر ده، دئن عالئمیری و آغساقاللارلا اونو آله سالیب، دیردئرلر: ۴۲ «اؤزگه لری خئلاص ادئردی، آما اؤزونو خئلاص اده بئلمئر! اگر انسرائئلئن پادشاهی دیر، قوی ائندی چارمیشدان دوشسون و بئر ده اونا ائمان گئشک. ۴۳ تارینا بل باغلا ییردی؛ اگر تاری اونو سؤئر، قوی ائندی اؤزو اونو خئلاص اتسئن. چونکی دیردی من تارینین اوغولیم.» ۴۴ اونولار چارمیخا چکنلر اوغولار دا اونو سؤیوردولر.

عئسانین اؤلومو

(مرقس ۱۵: ۳۳-۴۱، لوقا ۲۳: ۴۴-۴۹،

یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

۴۵ آلتینجی ساعاتدان دو قوزونجو ساعتا قدر، * بوتون اؤلکيه * قارانلیق دوشیدو. ۴۶ دو قوزونجو ساعتا یاخین، عئسا اوجنا سئسله قیشقیردی: «ائلوی، ائلوی، لاما سبقتنه نی؟» یعنی «تاریم، تاریم، نه اوچون منی ترک اتدئن؟» ۴۷ اورادا دورانلاردان بعضئلری بونو اشئنده ددئرلر: «ائیلانی چاغیریر.» ۴۸ او آندا، اونلاردان بئری قاجیب بئر بولوط گؤتوردو، تورش شرابلا دولدوروب بئر قامیشا تاخدی و اونا اوزاتدی کی، انچسئن. ۴۹ لاکئن قالانلاری دیردئرلر: «قویون گؤرک، آیا ائلیا اونو خئلاص اتمه یه گلئر؟» ۵۰ عئسا گئنه اوجا سئسله قیشقیریب روحونو تسلیم ائدی. ۵۱ او آندا معبدئن پرده سی یوخاریدان آشاغی یا قدر ائکی یره بؤلوندو. یر لزه یه گلدی، قایالار چاتلادیلار. ۵۲ قبئرلر آچیلیب،

ورمه‌یه قاچدی‌لار. ^۹ شاگتردرله خبر ورمه‌یه گدنده، بئردن عئسا اونلارین قاباغینا چیخیب ددی: «سئزه سالام!» اونلار دا یاخینلاشیب عئسانین آیاقلارینا دوشدولر و اونا سجده اتدئلر. ^{۱۰} او زامان عئسا اونلارا ددی: «قورخمایین! گدئن، قارداشلاریم خبر ورن کی، جلئله گتسنلر. منی اورادا گۆره‌جکلر.»

کشکچئلرن گتشدئی خبر

^{۱۱} آروادلارین گتدئیندن سونرا، کشکچئلردن بعضئسی شهره گئلب، باش ورن بوتون شیلری باش کاهنلره خبر وردئلر. ^{۱۲} اونلار آغساقالارلا بئر یره ییغیلیب موشاوتره ادندن سونرا، عسگرلره چوخلو پول ورنب ددئلر: ^{۱۳} «دیش کی، شاگتردری بنز یوخودا ائکن گجه ائله گئلب اونو اوغورلایبیلار. ^{۱۴} اگر بو باره‌ده خبر والئیه گئلب چاتسا، بئر اونو راضی اده‌رئک و سئری بلادن قورتاراریق.» ^{۱۵} اونلار دا پولو آلیب امر ادئلدئی کئمی اتدئلر. و بو سؤز بو گونه کئمی یهودئلر آراسیندا یاییلبیدیر.

^{۱۶} اما اون بئر شاگترد جلئله، عئسانین اونلار بللدئردئی داغا گتدئلر. ^{۱۷} عئسانی گۆرن زامان، اونا سجده اتدئلر؛ اما بعضئلری شوبهه ائچنده ائدئلر. ^{۱۸} عئسا یاخینلاشیب اونلارا ددی: «گۆیده و یر اوزونده بوتون قودرت منه ورنئلب. ^{۱۹} اونا گۆره گدئن و بوتون خالقلاری منه شاگترد ادئن. و اونلاری آتا، اوغول و موقدس روحون آدی ائله تعمند ورنن. ^{۲۰} اونلار اویردئن کی، سئزه امر اتدئیم بوتون شیلری ساحلا سینلار. باخین، من دونیانین آخیریناچاق هر گون سئزنله و ارام.»

گئلب اونو اوغورلا سینلار و خالقا دسنلر کی، او، اوئلوردن دئرئلدی. بو آزدیرماق اولکئندن ده داها پئس اولار.

^{۶۵} پئلاط اونلارا ددی: «بئر دسته کشکچکی گۆتورون؛ گدئن بللدئینئز کئمی مقبره‌نی قورو یون.»

^{۶۶} اونلار گدئب مقبره‌نن قاباغیندا کشکچکی قویدولار و مقبره‌نن داشینی مؤهورله دئلر و بله‌جه مقبره‌نی بوتون خطرلردن قورودولار.

عئسانین دئرئلمه‌سی

(مرقوس ۱۶:۱-۱۰، لوقا ۲۴:۱-۱۲،

یوحنا ۲۰:۱-۱۰)

۲۸

سبّت گؤو کچچندن سونرا، هفته‌نئن ائلیک گونو سحر آچیلاندا، مجدल्ली مزیم و او بئری مریم مقبره‌نی گۆرمه‌یه گلدئلر. ^۲ باخ، بؤیوک بئر زلزله اولموشدو: چونکی ربئن بئر مله‌یی گۆیدن انئب، داشی مقبره‌نن آغزیندان دیرله‌دئب اوستونده اوتورموشدو. ^۳ اونون گۆرونوشو شئمشک کئمی ائدی؛ پالتاری قار کئمی آغ ائدی. ^۴ اونون قورخوسوندان کشکچئلر تئتره‌یب اوئلو کئمی اولموشدولار. ^۵ ملک آروادلارا ددی: «سئز قورخمایین، چونکی بئلئرم کی، چارمیخا چکئلئمئش عئسانی آختاریرسینیز. ^۶ او، بورادا دیئل، چونکی ددئی کئمی دئرئلدی. گلئن ربئن یانیدیغی یری گۆرون. ^۷ و تز گدئب اونون شاگتردئرئنه دیئن: او، اوئلوردن دئرئلئب و سئزدن قابق جلئله گدئر. اورادا اونو گۆره‌جکسئئز. ائندی، سئزه خبر وردئم.» ^۸ آروادلار قورخو و بؤیوک شادلیقلا او ساعات مقبره‌دن چیخدی‌لار و شاگتردرله خبر